

**2015 - 2018 KOBİ STRATEJİSİ
VE EYLEM PLANI
- K S E P -**

Şubat - 2015

BAKAN SUNUŞU

Bu alan daha sonra eklenecektir.

Fikri IŐIK
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

TASLAK

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
TABLolar LİSTESİ.....	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	v
KISALTMALAR LİSTESİ.....	vi
1. GİRİŞ	1
1.1 Amaç ve Kapsam.....	1
1.2 Yöntem ve Süreç	3
1.3 2011-2014 Dönemi KSEP Faaliyetleri	4
1.4 Yönetici Özeti.....	7
2. TÜRKİYE’DE KOBİ’LERİN MEVCUT DURUMU	8
2.1 KOBİ Tanımı.....	8
2.2 KOBİ’lerin Yapısı ve Türkiye Ekonomisindeki Payları	11
2.3 Türkiye’de KOBİ Politikası ve Kurumsal Altyapı.....	19
2.4 KOBİ’lere Yönelik Program, Destek ve Teşvikler	24
2.5 AB’de ve Dünya’da KOBİ’ler.....	27
2.5.1 AB ile ilişkiler bağlamında KOBİ’ler.....	27
2.5.2 Ülke ekonomileri açısından KOBİ’ler	31
3. GZFT ANALİZİ VE STRATEJİK ALANLARIN BELİRLENMESİ.....	35
3.1 GZFT Analizi.....	35
3.2 Stratejik Alanlar.....	38
4. GENEL AMAÇ VE HEDEFLER.....	41
4.1 Stratejik Alan 1– KOBİ’lerin Rekabet Güçlerinin Artırılması ve Büyümelerinin Sağlanması.....	41
4.2 Stratejik Alan 2– KOBİ’lerin İhracat Kapasitelerinin Artırılarak Uluslararasılaşma Düzeylerinin Yükseltilmesi	46

4.3 Stratejik Alan 3– İş ve Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Sürecinde KOBİ’lerin Gözetilmesi.....	53
4.4 Stratejik Alan 4– KOBİ’lerin Ar-Ge ve Yenilik Kapasitelerinin Geliştirilmesi	57
4.5 Stratejik Alan 5– KOBİ’lerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması.....	63
5. UYGULAMA, KOORDİNASYON, İZLEME VE DEĞERLENDİRME	70
5.1 KSEP İzleme ve Yönlendirme Komitesinin Oluşumu ve Çalışma Usulü.....	70
5.2 KSEP’in Koordinasyonu	70
5.3 KSEP’in Uygulanması.....	71
5.4 KSEP’in İzlenmesi ve Değerlendirilmesi.....	71
6. KSEP’İN TEMEL POLİTİKA DOKÜMANLARIYLA İLİŞKİSİ.....	73
7. EYLEM PLANI.....	76
EKLER.....	100

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 - AB KOBİ Tanımı	10
Tablo 2 - Sektör ve Çalışan Sayılarına Göre Girişimlerin Dağılımı	12
Tablo 3 - Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları.....	14
Tablo 4 - KOBİ'ler ile Büyük İşletmeler Karşılaştırması	17
Tablo 5 - KOBİ'lerde Sektörel Bazda FMKD	18
Tablo 6 - KOBİ'lere Yönelik Destek ve Teşvikler	24
Tablo 7 - AB ve Seçilmiş Diğer Bazı Ülkelere İlişkin KOBİ Bilgileri.....	32
Tablo 8 - AB ve Seçilmiş Diğer Bazı Ülkelere İlişkin Ölçeksel KOBİ Dağılımı.....	32
Tablo 9 - Temel Sorunlar ve İlişkili Oldukları Stratejik Alanlar	38
Tablo 10 - İşteki Durumuna Göre İstihdam Edilenler ve Cinsiyet Oranı	44
Tablo 11 - Ana Sektör Gruplarına Göre İhracatçı KOBİ'ler	47
Tablo 12 - Yıllara Göre KOBİ'ler Tarafından Yapılan İhracat	48
Tablo 13 - Ölçeklerine Göre İhracatçı KOBİ'ler	48
Tablo 14 - AB ve Seçilmiş Diğer Bazı Ülkelere İlişkin İhracat KOBİ Dağılımı.....	51
Tablo 15 - İş Yapma Kolaylığı Açısından Türkiye.....	54
Tablo 16 - Ticari Kesim Ar-Ge Harcamalarından KOBİ'lerin Aldıkları Pay.....	59
Tablo 17 - Yüksek Teknoloji İhracatı	61
Tablo 18 - 2015- 2018 KSEP'in Temel Politika Dokümanları ile İlişkisi	73

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 - KOBİ Tanımı Ölçütleri.....	9
Şekil 2 - Ölçeklerine Göre KOBİ'ler	10
Şekil 3 - KOBİ'lerin Ana Sektör Gruplarına Göre Dağılımı	13
Şekil 4 - KOBİ'lerin Ekonomideki Payının Yıllar İçindeki Seyri	16
Şekil 5 - Ana Sektörlere Göre KOBİ'ler Tarafından Oluşturulan Ekonomik Büyüklükler	17
Şekil 6 - Ana Sektörlere ve Ölçeklerine Göre AB KOBİ'leri.....	33
Şekil 7 - Ana Sektörlere ve Ölçeklerine Göre Türk KOBİ'leri.....	33
Şekil 8 - Aylara Göre Yüksek Teknolojili Ürün İhracatı Payı.....	52
Şekil 9 - Ar-Ge Harcamalarının Milli Gelire Oranı	58
Şekil 10 - Ar-Ge Harcamalarının Sektörlere Göre Dağılımı.....	59
Şekil 11 - İmalat Sektörünün Teknoloji Yoğunluğuna Göre Dağılımı	60
Şekil 12 - Yıllara Göre Kredi Türleri Gelişimi	64
Şekil 13 - Çeşitli Ülkelerde KOBİ Kredilerinin Yıllık Yüzdesel Değişimleri.....	66

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
AB28	AB'ye Tam Üye Olan 28 Ülke
AİA	Avrupa İşletmeler Ağı
Ar-Ge	Araştırma ve Geliştirme
A.Ş.	Anonim Şirket
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BİST	Borsa İstanbul
BİT	Bilgi-İletişim Teknolojileri
BREF	Mevcut En İyi Teknikler Kaynak Belgeleri
BSTB	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
COSME	İşletmelerin ve KOBİ'lerin Rekabet Edebilirliği Programı
CIP	Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Programı
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
DDGM	Devlet Destekleri Genel Müdürlüğü
DMO	Devlet Malzeme Ofisi
EIP	Girişimcilik ve Yenilik Programı
ETKB	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
EVD	Enerji Verimliliği Danışmanlık
EXIMBANK	Türkiye İhracat Kredi Bankası
GBS	Girişimci Bilgi Sistemi
GİP	Gelişen İşletmeler Piyasası
GDTİ	Girişim Özelliklerine Göre Dış Ticaret İstatistikleri
GSYO	Girişim Sermayesi ve Yatırım Ortaklığı
GTB	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
GZFT	Güçlü ve Zayıf Yönler ile Çevresel Fırsat ve Tehditler
İBBS	İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması
İŞGEM	İş Geliştirme Merkezi
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
İYK	İzleme ve Yönlendirme Komitesi
iVCi	İstanbul Risk Sermayesi Girişimi
KİK	Kamu İhale Kurumu

KKB	Kredi Kayıt Bürosu
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KGF	Kredi Garanti Fonu
KSEP	KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MERSİS	Merkezi Sicil Kayıt Sistemi Projesi
MET	Mevcut En İyi Teknikler
MYK	Mesleki Yeterlilik Kurumu
NKA	Nüfus ve Konut Araştırması
OECD	İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı
OSB	Organize Sanayi Bölgeleri
RİP	Resmi İstatistik Programı
SBA	ABD Küçük İşletmeler İdaresi
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
TBB	Türkiye Bankalar Birliği
TGB	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri
TEKMER	KOSGEB Teknoloji Geliştirme Merkezi
TESK	Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu
TKBB	Türkiye Katılım Bankaları Birliği
TİM	Türkiye İhracatçıları Meclisi
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TSE	Türk Standardları Enstitüsü
TTGV	Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UAVT	Ulusal Adres Veri Tabanı
UGE	Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi
WIPO	Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı
YOİKK	Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu
YPK	Yüksek Planlama Kurulu
YÖK	Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
YSHİ	Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri

1. GİRİŞ

1.1 Amaç ve Kapsam

19 Mayıs 2003 tarih ve 2003/398/EC sayılı Avrupa Birliği (AB) Konsey Kararı ile yürürlüğe giren Türkiye Katılım Ortaklığı Belgesi'nde yer alan, "Avrupa Küçük İşletmeler Şartı ve İşletme ve Girişimcilik İçin Çok Yıllı Programı ile uyumlu bir ulusal KOBİ stratejisinin geliştirilmesi ve uygulanması" hükmü çerçevesinde; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), AB Genel Sekreterliği, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu'ndan (TESK) oluşan "KOBİ Çalışma Grubu" tarafından, Türkiye'nin ilk KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı (KSEP) hazırlanmıştır. Bu ilk KSEP, Yüksek Planlama Kurulu'nun (YPK) 10 Kasım 2003 tarih ve 2003/57 sayılı kararı ile onaylanarak, yürürlüğe girmiştir.

YPK'nın 4 Mayıs 2005 tarihli ve 2005/20 sayılı kararı ile; KSEP'in koordinasyonu ve uygulaması görevi, KOBİ'lere yönelik politikaların uygulanmasından doğrudan sorumlu kuruluş olan KOSGEB'e, genel yönlendirme görevi ise KSEP Yönlendirme Komitesi'ne¹ verilmiştir.

2006 yılında kabul edilen Katılım Ortaklığı Belgesi'nde KOBİ'lerle ilgili iş ortamının iyileştirilmesi hususuna vurgunun devam etmesi, AB müzakere süreci ile Türkiye'de ve dünyada yaşanan gelişmeler, KSEP dokümanında revizyon yapılmasını gerekli kılmıştır. KOSGEB Koordinasyonunda ve ilgili kuruluşların katkılarıyla yapılan çalışmalar sonucunda 2007-2009 dönemini kapsayacak şekilde revize edilen KSEP, 04 Mayıs 2007 tarihli ve 2007/25 sayılı YPK kararı ile onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir.

KSEP Yönlendirme Komitesi'nin 16 Kasım 2009 tarihli toplantısında, devam eden eylem ve projelerin tamamlanması amacıyla 2007-2009 KSEP'in süresinin 1 yıl uzatılmasına ve yeni bir planının 2011 - 2013 dönemini kapsayacak şekilde hazırlanmasına karar verilmiştir. Karar doğrultusunda ve 2010 yılında KOSGEB koordinasyonunda başlatılan çalışmalar sonucunda,

¹ KSEP İzleme ve Yönlendirme Komitesi'nin (İYK) oluşumu ve çalışma usulü hakkında detaylı bilgi, 5. bölümde verilmektedir.

ilgili diğer tüm tarafların da katkılarıyla 2011- 2013 KSEP hazırlanmış, 4 Temmuz 2011 tarihli ve 2011/19 sayılı YPK kararı ile onaylanmıştır.

KSEP Yönlendirme Komitesi'nin 26 Temmuz 2013 tarihinde gerçekleştirilen toplantısında, devam eden eylem ve projelerin tamamlanması amacıyla 2011-2013 KSEP'in 1 yıl süre ile uzatılmasına karar verilmiştir. Son olarak, KSEP'in 2015-2018 dönemi için eylem güncelleme/revizyon yapılarak KOSGEB koordinatörlüğünde yenilenmesine, KSEP Yönlendirme Komitesi tarafından 06 Mart 2014 tarihinde karar verilmiştir.

KSEP'in hazırlanmasının 2003 yılında gündeme gelme nedeni, her ne kadar AB müktesebatına uyum konusundaki Türkiye'nin ulusal taahhütleri olsa da, ilerleyen yıllarda uygulanan tüm KSEP'lerin temel hazırlanma gerekçeleri, KOBİ'lerle ilgili politikaların uygulanmasında ulusal düzeyde eşgüdümü sağlamaktır.

Bu çerçevede Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (BSTB) Müsteşarı başkanlığındaki KSEP Yönlendirme Komitesi'nin genel yönlendirmesi ve ilgili tüm tarafların katkılarıyla hazırlanan 2015-2018 KSEP'in genel amacı, **“Küçük işletme ihtiyaçlarına duyarlı iş ortamında, KOBİ'lerin rekabet güçlerinin uluslararası düzeyde artırılması ve ülkemizin ekonomik büyümesinde KOBİ'lerin katkısının yükseltilmesi”**dir. Yenilenen KSEP'in uygulama takvimi, bir önceki planın uzatılan bitiş tarihini izleyen 2015 yılından başlayıp, 10. Kalkınma Planı'nın tamamlanacağı 2018 yılında sona ermektedir. 2015-2018 KSEP, 10. Kalkınma Planı ve diğer makro politikaları ile KOBİ'lere ilişkin güncel uluslararası dokümanlar ve diğer ulusal sektörel/tematik politika dokümanlarında KOBİ'lerle ilgili yer alan hususlar dikkate alınarak hazırlanmıştır.

2015-2018 KSEP, genel amaca ulaşmak üzere belirlenen 5 stratejik alandaki 17 hedef ve bu hedefler çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından KOBİ'lere yönelik yürütülecek eylem ve projeleri kapsamaktadır. Bir önceki KSEP'te yer alan “Girişimciliğin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi” stratejik alanı, **XX** Aralık 2014 tarihli ve 2014/**XX** sayılı YPK kararı ile onaylanarak yürürlüğe giren “Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı 2014-2018” kapsamında ayrı bir şekilde ele alınması nedeniyle, 2015-2018 KSEP'te bu stratejik alana yer verilmemiştir.

Belirlenen stratejik alanlar; sanayi, hizmet ve ticaret sektörlerindeki KOBİ'lere yöneliktir. Ayrıca hazırlık çalışmaları esnasında, KOBİ'lerin bölgeden bölgeye ve sektörden sektöre farklılaşan sorunları göz önünde bulundurulmakla birlikte, yenilenen KSEP'te KOBİ'ler, bütünsel olarak ele alınmış ve sektörel ya da bölgesel eylem veya projelere 2015-2018 KSEP'te yer verilmemiştir. Bu noktada temel gaye; her sektörden ve her bölgeden KOBİ'nin karşılaşılabileceği ortak sorun ve ihtiyaçlara odaklanmak ve bu sorunlar ile ihtiyaçların çözümüne yönelik faaliyet/projeler geliştirmektir. Bu yaklaşımın tek istisnası, 10. Kalkınma Planı'nda yer alan "güçlü bir imalat sanayiine duyulan ihtiyaç" ve "imalat sanayiinin toplam katma değer içerisindeki payının artırılması" gibi vurgular gereğince, imalat sanayiinde faaliyet gösteren KOBİ'lerdir.

2015-2018 KSEP'te yer alan eylem/projelerin gerçekleştirilmesi amacıyla ihtiyaç duyulan harcamalar için, sorumlu kuruluşların kaynaklarının dışında KSEP kapsamında ayrı bir bütçe tahsis edilmemiştir.

1.2 Yöntem ve Süreç

2015-2018 KSEP dokümanı, 2005/20 sayılı YPK kararı ile verilen koordinasyon görevi ve 06 Mart 2014 tarihli KSEP Yönlendirme Komitesi kararı çerçevesinde KOSGEB koordinatörlüğünde, ilgili paydaş kuruluşların iştirak ettiği katılımcı çalışma yöntemleri ile 2014 yılında hazırlanmıştır. Dokümanın hazırlık sürecinde kaydedilen aşamalar aşağıda sıralanmaktadır:

- Hazırlık çalışmalarının ilk aşamasında KOSGEB bünyesinde bir çalışma grubu oluşturulmuştur.
- KOSGEB KSEP Çalışma Grubu tarafından, başta 10. Kalkınma planı olmak üzere ulusal makro politika dokümanları ile KOBİ'lere ilişkin diğer uluslararası dokümanlar taranarak, stratejik alanların belirlenmesi sürecine girdi sağlayacak bilgiler derlenmiştir.
- Literatür Taraması süreciyle eş zamanlı olarak KOBİ'lerin güçlü ve zayıf tarafları ile KOBİ'lere ilişkin çevresel fırsat ve tehditlerin (GZFT) ortaya çıkarılması amacıyla yapılan analiz, 3 aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada, KOSGEB KSEP Çalışma Grubu üyeleri ile yapılan GZFT Analizi sonuçları ile elde edilen bulgular, 3.697 KOBİ'nin katılım sağladığı internet tabanlı bir anket ile desteklenmiştir. Son aşamada,

ilgili kamu kurumları ile mesleki kuruluşların da görüşlerinin ilave edilmesiyle GZFT Analizi'ne son hali verilmiştir.

- GZFT Analizi ve Literatür Taraması ile elde edilen bulgular kullanılarak odaklanılması gereken temel sorunlar belirlenmiş ve bu sorunlar gruplandırılarak stratejik alanlara, sorunlara ilişkin çözüm yöntemleri ise stratejik hedeflere dönüştürülmüştür. Belirlenen bu taslak stratejik alan ve hedeflere, kamu kuruluşları ve Sivil Toplum Kuruluşları'ndan (STK) oluşan geniş bir paydaş kitlesinin görüşüne sunulması sonrası nihai hali verilmiştir. Bu süreçte ayrıca, Türkiye'nin 2023 hedefleri ile 10. Kalkınma Planı'nda yer alan 2018 hedeflerinden KOBİ'lerle ilgili olanlar derlenmiş ve 2015-2018 KSEP'e ilişkin Makro Hedefler belirlenmiştir.
- Stratejik alan ve hedefler ile 2015-2018 KSEP Makro Hedeflerinin belirlenmesini müteakip; yenilenecek KSEP için eylem belirleme süreci, 2011-2013 KSEP hedef ilerleme raporlarının incelenmesi ile başlamıştır.
- Bu süreçte, ilgili kuruluşlara gönderilen yazılar ile stratejik alan ve hedefler kapsamında yürütülecek eylem ve projelere ilişkin teklifler talep edilmiş ve gelen öneriler iteratif bir biçimde konsolide edilerek taslak eylem planı oluşturulmuştur.
- Taslak dokümana ilişkin olarak ilgili kuruluşların kurumsal görüşlerinin alınmasını müteakip, KSEP dokümanına nihai hali verilmiştir.
- KSEP Yönlendirme Komitesi, XX Mart 2015 tarihinde yapılan toplantısında, 2015-2018 KSEP'i YPK onayına sunulmak üzere kabul etmiştir.
- 2015-2018 KSEP, YPK'nın 2015/XX sayılı kararı ile onaylanmış ve XX XXXX 2015 tarih, 29XXX sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

1.3 2011-2014 Dönemi KSEP Faaliyetleri

2011-2013 KSEP kapsamında, 5 stratejik alan ve 16 hedef altında ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmesi planlanan 82 eylem ve proje yer almıştır. 2015 yılı Mart ayı itibarıyla, uygulama döneminde eylem ve projelerden sorumlu kuruluşlar tarafından 7'şer adet "Hedef İlerleme Raporu" hazırlanmış ve hazırlanan bu raporlar, değerlendirilmek üzere KSEP Yönlendirme Komitesi'ne sunulmuştur. Ana gündem maddesi, Hedef İlerleme Raporlarının değerlendirilmesi olan 8 Yönlendirme Komitesi toplantısı düzenlenmiştir.

Bir yıl süre ile uzatılmasına karar verilen 2011-2013 KSEP'in 2014 Temmuz-Aralık dönemine ait konsolide edilen son grup "Hedef İlerleme Raporları"na göre, 82 eylemin 71'i

tamamen gerçekleşmiş, 10 eylem kısmen gerçekleşmiş, 1 eylem ise gerçekleşmemiştir. Gerçekleşen eylem ve projeler kapsamında sağlanan bazı önemli gelişmeler aşağıda sıralanmaktadır:

- Girişimciliği, bilhassa teknoloji odaklı girişimciliği özendirici tedbirler artırılmıştır. Yeni girişimcilerin iş kurma dönemindeki kararsızlıklarını ortadan kaldırmak üzere İş Geliştirme Merkezleri'nde (İŞGEM) işyeri mekânı teminini de içeren başlangıç dönemi destekleri verilmiştir. AB Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı kapsamında KOSGEB tarafından yürütülmekte olan “Seçili Yörelerde 3 Yeni İŞGEM Kurulması ve Türkiye’deki İŞGEM’ler Arasında Bir Ağ Oluşturulması Projesi”nin birinci fazı kapsamında Kastamonu, Malatya ve Tokat’ta yapılan İŞGEM Binalarının inşası tamamlanmıştır.
- Girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak ve girişimcilerin bir iş planına dayalı olarak kuracakları işletmelerin başarı düzeylerini artırmak amacıyla Uygulamalı Girişimcilik Eğitim’leri (UGE) düzenlenmiştir. 2011-2014 döneminde KOSGEB ve işbirliği yaptığı kuruluşların düzenlediği UGE’ler kapsamında, yaklaşık 274 Bin girişimci adayına, iş kurmaya yönelik eğitimler verilmiştir.
- Girişimcilik kültürünün ve ortamının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması için yeni stratejilerin ve politikaların belirlenmesine yönelik olarak, ilgili kurumların temsilcilerinden oluşan Girişimcilik Konseyi kurulmuştur.
- Sahada yaygın hale getirilen 26 Kalkınma Ajansı ve 88 KOSGEB Hizmet Merkezi aracılığıyla bölge, sektör ve ölçek detayında spesifik müdahale alanları belirlenerek, proje esaslı destek programları uygulanması için ajanslar ve KOSGEB arasında işbirliği yapılmıştır. Bu şekilde bölge ve sektör özelindeki sorunlara, destek ve teşvikler aracılığıyla çözüm üretilmesi imkânları geliştirilmiştir.
- AB tarafından oluşturulan tüm politikalarda KOBİ’lerin ihtiyaçlarının ön planda tutulmasını amaçlayan “Avrupa Küçük İşletmeler Yasası (A Small Business Act for Europe)” hakkında, 5 Haziran 2011 tarihinde Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır. Genelge ile, “Küçük İşletmeler Yasası” ve yasada yer alan prensiplerin ülke gündemine alınması ve konuya ilişkin farkındalığın yaratılması sağlanmıştır. Bu vesileyle kamu idareleri arasında, KOBİ ihtiyaçlarına duyarlılığın daha da artırılması hedeflenmiştir.
- KOBİ’lerin Borsa İstanbul (BİST) Gelişen İşletmeler Piyasasına (GİP) girişlerine ilişkin giderlerinin desteklenmesi amacıyla KOSGEB tarafından GİP KOBİ Destek

Programı hazırlanmış ve 2011 yılının Haziran ayı itibarıyla uygulanmasına başlanmıştır.

- “KOBİ’lerin Çevreye Olan Kirleticili Etkilerinin Belirlenmesi ve Gerekli Tedbirlerin Alınmasına Yönelik KOSGEB Yol Haritasının Oluşturulması Projesi” uygulanmıştır.
- Merkezi Sicil Kayıt Sistemi Projesi (MERSİS) yürütülmüş ve bu kapsamda 238 Ticaret Sicili Müdürlüğünün tamamında MERSİS üzerinden hizmet vermeye başlanmıştır.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na (ÇSGB), SGK’ya ve Türkiye İş Kurumu’na (İŞKUR) verilen benzer içerikli bazı belgelerin ortaklaştırılması ve tek bir kuruma verilmesinin sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütülmüştür.
- Üniversite-Sanayi işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla üniversite-sanayi işbirliği uygulama ve araştırma merkezleri yaygınlaştırılmıştır. Üniversitelerde kurulan araştırma ve uygulama merkezlerinin toplam sayısı yaklaşık 1600’den 2500’e yükselmiştir.
- Finansmana erişim sıkıntısı çeken erken aşama şirketler için yeni bir finansal enstrüman oluşturulma süreci tamamlanmış ve Bireysel Katılım Sermayesi Sistemi’nin mevzuat altyapısı tamamlanmıştır. 2014 Yılı Aralık ayı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu’na göre, Bireysel Katılım Yatırımcısı lisansı alan melek yatırımcı sayısı 275’tir.
- 22 Haziran 2013 tarih ve 28685 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan VII-128.1 sayılı Pay Tebliği’nin 26’ncı maddesi hükmü ile halka açılmayı teşvik amacıyla GİP’te işlem göreceği olan paylar için daha önce on binde iki olarak tespit edilen Kurul ücreti %50 oranında düşürülerek on binde bir indirilmiştir.
- AB Katılım Öncesi Yardım Aracı ve diğer kuruluşlarla birlikte geliştirilmiş olan Türkiye’nin Nuts II ölçeği bazında az gelişmiş bölgelerindeki (43 il) KOBİ’lerin bir girişim sermayesi fonu yardımıyla finansmana erişimini artırmayı amaçlamayan “G43 Anadolu Girişim Sermayesi Fonu Projesi” 2011 yılında yürürlüğe girmiştir.
- KOBİ ve girişimcilere bilgi, eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunan Türkiye AB İş Geliştirme Merkezleri, Antakya, Batman, Sivas ve Van illerinde de kurulmuştur.
- Kalkınma Ajansları bünyesinde il düzeyinde faaliyet gösteren ve bölgelerinin yatırım potansiyellerini tanıtmak ve yatırımcılara izin ve onay süreçlerinde yol göstermek görevleri bulunan Yatırım Destek Ofisleri 81 ilde kurulmuştur. Bu sayede, bölgelerin önceliklerine ve rekabet gücü yüksek sektörlerine yatırım çekilmesi, yatırımın gerçekleşme sürecinin kolaylaştırılması hedeflenmiştir.

- KOBİ istatistiklerinin düzenli üretilmesi, yayımlanması ve KOBİ'lere yönelik politika belirleyicilerin kullanımına sunulması için TÜİK ve KOSGEB işbirliğinde çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda 2012 yılından itibaren her yıl, AB KOBİ haftası kapsamında “Küçük ve Orta Büyüklükteki Girişim İstatistikleri” haber bülteni TÜİK tarafından yayımlanmıştır.

1.4 Yönetici Özeti

Bu alan daha sonra eklenecektir.

TASLAK

2. TÜRKİYE’DE KOBİ’LERİN MEVCUT DURUMU

2.1 KOBİ Tanımı

Türkiye'nin ilk KOBİ tanımı, destek sağlayıcı kuruluşların KOBİ tanımını farklı şekilde uygulamalarının yarattığı kargaşanın giderilmesi amacıyla, 8 Ocak 1995 tarihli, 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi gereğince, AB KOBİ tanımıyla uyumlu bir mevzuat düzenlemesi yapılarak, “KOBİ’lerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında 2005 yılında yayımlanmış ve 2006 yılından bu yana KOBİ’lere destek veren tüm kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılmaktadır.

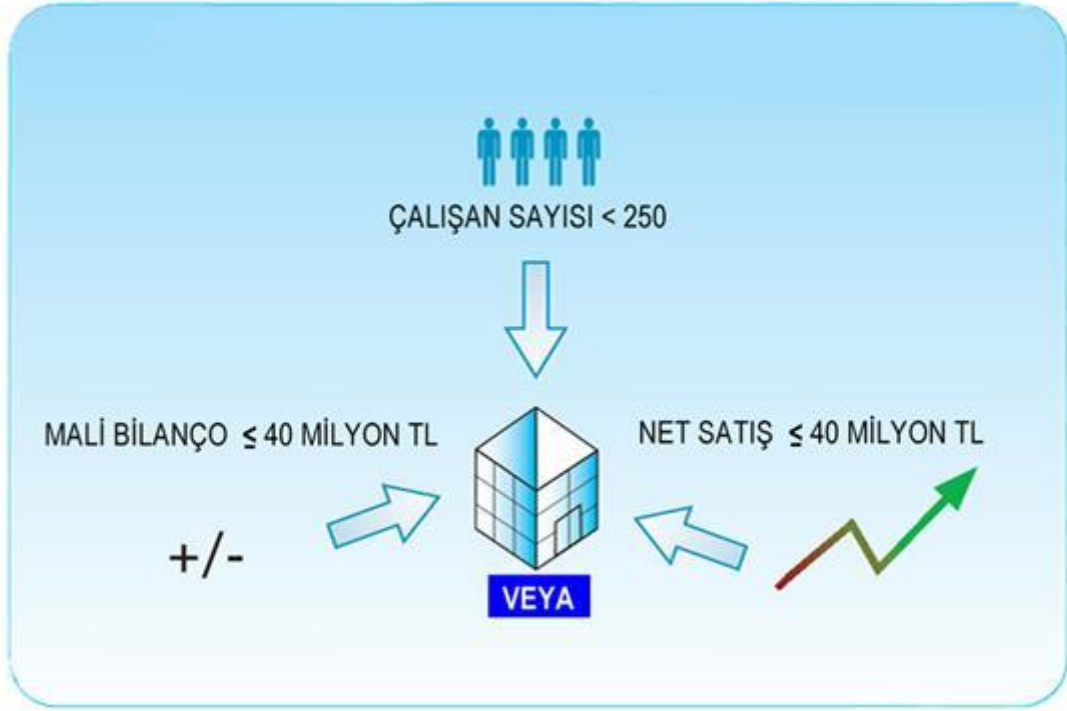
Söz konusu yönetmeliğe göre, bir işletmenin KOBİ sayılabilmesi için 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam etmesi ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosunun 25 milyon Türk Lirasını aşmaması gerekmektedir. Son yıllarda yaşanan ekonomik gelişmeler ve enflasyon oranlarındaki yükselişler, işletmelerin iş hacimlerinin büyümesini, ciro ve bilanço değerlerinin artmasını beraberinde getirmiştir. Çeşitli sivil toplum kuruluşlarından gelen talepler ve 3 Haziran 2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi gereği söz konusu yönetmelikte değişiklik yapılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Bu ihtiyacın karşılanması amacıyla; BSTB tarafından, KOSGEB koordinasyonunda ve ilgili kurum/kuruluşların katkılarıyla mevcut yönetmelikte değişiklik yapılmasına ilişkin çalışmalar yürütülmüştür. Bu çalışmalar sonucunda, 4 Kasım 2012 tarihli ve 28457 Resmi Gazete’de “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” yayımlanmıştır.

Yönetmelik değişikliği ile, işletme tanımında bir değişiklik yapılmadan, yasal statüsü ne olursa olsun, bir veya birden çok gerçek veya tüzel kişiye ait olup, bir ekonomik faaliyette bulunan birimler veya girişimler, işletme olarak tanımlanmıştır. Tanıma göre, ekonomik faaliyette bulunma, işletme tanımındaki belirleyici faktör olmaya devam etmektedir. İşletmelerin KOBİ vasfını taşıyıp taşımadıkları ise yönetmelik değişmeden önceki halinde olduğu gibi, “Çalışan Sayısı”, “Net Satış Hasılatı” ve “Mali Bilanço” kıstaslarıyla saptanmaktadır.

Bu üç kıstas, işletmelerin KOBİ vasfını taşıyıp taşımadıklarını ve mikro, küçük ya da orta büyüklükte işletme olup olmadıklarını belirlemek için kullanılmaktadır. Yenilenen tanım uyarınca ve Şekil 1’de görüleceği üzere, 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 40 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler, KOBİ olarak tanımlanmaktadır.

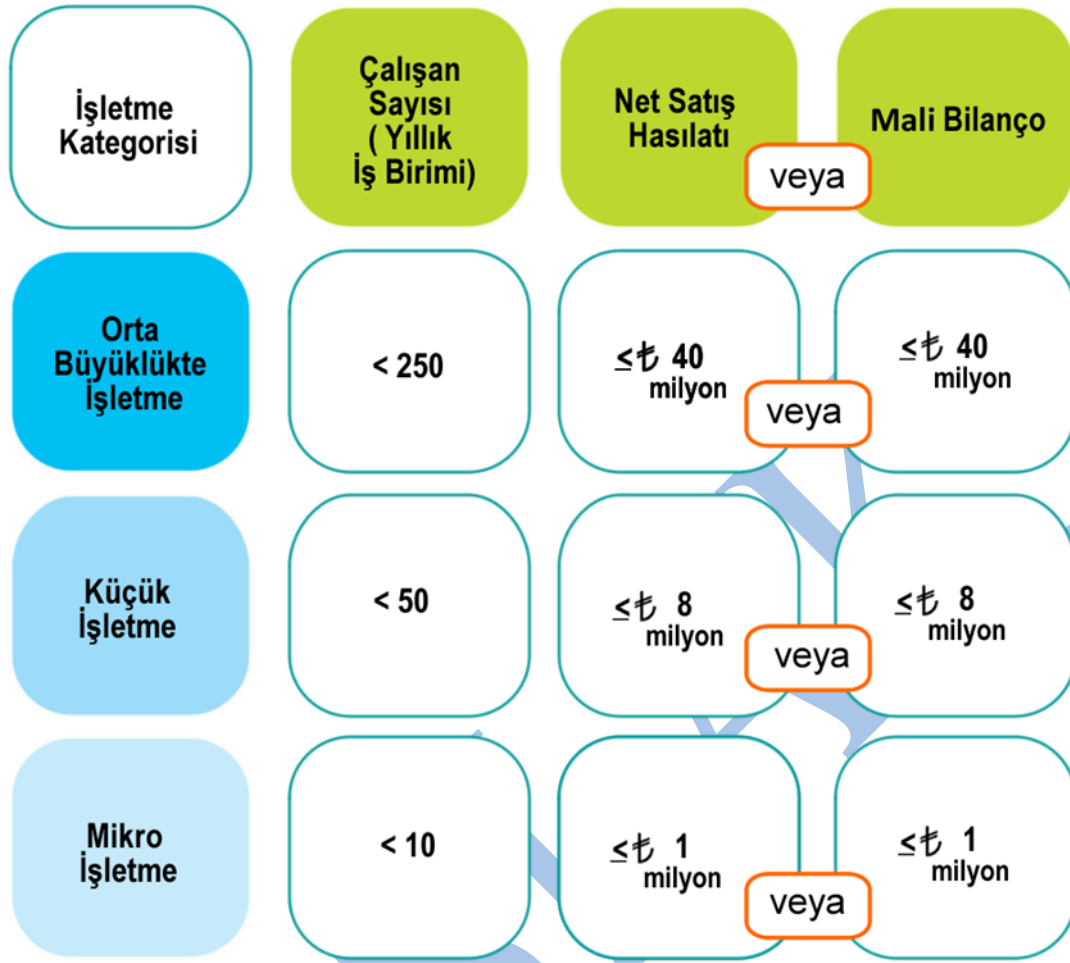
Şekil 1 - KOBİ Tanımı Ölçütleri

Kaynak: “Avrupa Komisyonu Yeni KOBİ Tanımı Kullanıcı Rehberi”nden adapte edilmiştir.

Ayrıca yeni tanım ile küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) sınıflandırılmasında Şekil 2’de gösterilen ölçeklendirmeye gidilmiştir. Buna göre; mikro işletme, 10 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 1 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler olarak; küçük işletme, 50 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 8 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler olarak; orta büyüklükteki işletme, 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 40 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler olarak tanımlanmıştır.

Şekil 2 - Ölçeklerine Göre KOBİ'ler

Kaynak: "Avrupa Komisyonu Yeni KOBİ Tanımı Kullanıcı Rehberi"nden adapte edilmiştir.

Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan ve 20 Mayıs 2003 tarihli AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanan tavsiye kararı uyarınca 2005 yılından bu yana kullanılan AB KOBİ tanımı kıstasları Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1 - AB KOBİ Tanımı

Ölçek	Çalışan Sayısı		Yıllık Ciro		Yıllık Bilanço
Mikro	< 10	Ve	≤ €2 Milyon	Veya	≤ €2 Milyon
Küçük	10-49		≤ €10 Milyon		≤ €10 Milyon
Orta	50-249		≤ €50 Milyon		≤ €43 Milyon

Kaynak: Avrupa Komisyonu Tavsiye Kararı 2003/361

2.2 KOBİ'lerin Yapısı ve Türkiye Ekonomisindeki Payları

KOBİ'lerin Yapısı

TÜİK İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları çalışması sonuçları, 2013 yılında Türkiye’de 3.529.541 girişimin faaliyette bulunduğunu göstermiştir. Söz konusu çalışma kapsamında, girişimlerin sektörlere, illere ve çalışan sayılarına göre dağılımı da elde edilebilmektedir. Çalışan sayısı bilgisinin yanında net satış hâsılatı veya bilanço değerlerini de içerecek şekilde düzenli yayınlanan alternatif çalışmalar bulunmadığından, İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları kapsamında 250’den az çalışanı olan girişim sayısı, toplam KOBİ sayısı olarak kabul edilmektedir. Buna göre 2013 yılında Türkiye’de 250’den az çalışanı olan 3.524.331 girişim faaliyet göstermiştir.

Çalışan sayısı 250’den az olmasına rağmen net satış hâsılatı veya bilanço ölçütleri bakımından KOBİ sayılma eşiğini aşan işletme sayısının, toplam işletmelerin çok küçük bir oranı (yaklaşık binde iki²) olduğu öngörülmektedir. Ayrıca, “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik”in 2. Maddesinde geçen “Devlet destekleri dışındaki uygulamalar için sadece çalışan sayıları dikkate alınabilir.” hükmü, KOBİ sayılarının belirlenmesinde, TÜİK İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları çalışması kapsamında 0-250 çalışanı bulunan girişim sayısının esas alınmasını, mümkün kılmaktadır. Ayrıca belirtilmedikçe, KSEP’te yer alan istatistiklerde çalışan sayısı 250’den az olan işletmeler KOBİ olarak kabul edilmiştir.

TÜİK İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları çalışması 2013 yılı verilerine göre tüm girişimlerin ölçek ve sektör (Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması, NACE Rev.2) bazında dağılımı Tablo 2’de yer almaktadır. Buna göre Türkiye’de toplam işletmelerin %99,9’unu KOBİ’ler oluşturmaktadır. 0-9 Çalışana sahip mikro işletmeler, toplamın %93,6’sını; 10-49 çalışana sahip küçük işletmeler, toplamın 5,4’ünü ve 50-249 çalışana sahip orta ölçekli işletmeler, toplamın %0,9’unu oluşturmaktadır. AB’ye tam üye olan 28 ülkenin (AB28) oluşturduğu grup ile Türkiye’nin ölçeksel işletme dağılımı arasında önemli farklar bulunmamaktadır.

² Gelir İdaresi Başkanlığı verileri kullanılarak KOSGEB tarafından yapılan bir çalışmaya göre, 2013 yılında bilanço büyüklüğü 40 Milyon TL’yi aşp, çalışan sayısı 250’den az olan işletme sayısı toplamı 7.799’dur.

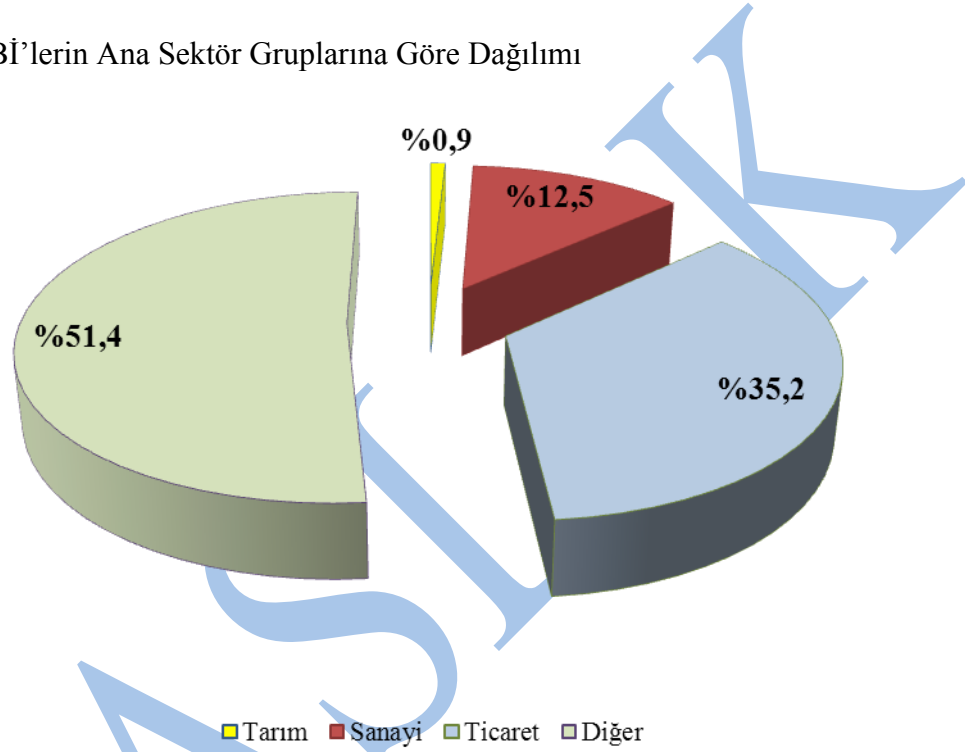
Tablo 2 - Sektör ve Çalışan Sayılarına Göre Girişimlerin Dağılımı

Sektör (Nace Rev.2)	0-9 Çalışan Sayısı Olan Girişim Sayısı	10-49 Çalışan Sayısı Olan Girişim Sayısı	50-249 Çalışan Sayısı Olan Girişim Sayısı	KOBİ Sayısı	250+ Çalışan Sayısı Olan Girişim Sayısı
A - Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	28.619	1.537	211	30.367	22
B - Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5.475	1.437	352	7.264	60
C – İmalat	371.608	44.668	8.882	425.158	1.627
D - Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	3.931	418	167	4.516	62
E - Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	3.044	384	103	3.531	81
F – İnşaat	210.095	36.027	7.115	253.237	510
G - Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	1.189.401	47.583	4.272	1.241.256	472
H - Ulaştırma ve Depolama	548.578	10.929	1.387	560.894	219
I - Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	290.907	12.715	1.597	305.219	307
J - Bilgi ve İletişim	37.877	2.401	426	40.704	86
K - Finans ve Sigorta Faaliyetleri	24.702	1.026	161	25.889	75
L - Gayrimenkul Faaliyetleri	49.662	1.562	160	51.384	15
M - Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	182.344	9.697	738	192.779	117
N - İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	39.727	5.382	2.840	47.949	876
P – Eğitim	21.307	6.284	885	28.476	345
Q - İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	37.682	3.995	870	42.547	291
R - Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	33.470	837	138	34.445	13
S - Diğer Hizmet Faaliyetleri	224.781	3.672	263	228.716	32
TOPLAM	3.303.210	190.554	30.567	3.524.331	5.210
Ölçeklerine göre işletmelerin dağılımı	%93,6	%5,4	%0,9	%99,9	%0,1
AB 28’de ölçeklere göre dağılım	%92,4	%6,4	%1,0	%99,8	%0,2

Kaynak: TÜİK İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları 2013, Yıllık Avrupa KOBİ’leri Raporu 2013/2014

TÜİK tarafından yürütülen Sanayi İşgücü Girdi Endeksleri ve Girişim Özelliklerine Göre Dış Ticaret İstatistikleri gibi çalışmalarda; Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü (B), İmalat (C), Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı (D) ve Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması (E) sektörleri, Sanayi Sektörü olarak gruplandırılmıştır. Benzer grupta kullanılarak oluşturulan KOBİ'lerin ana sektör grupları bazında dağılımı Şekil 3'de yer almaktadır. Buna göre, KOBİ'lerin %12,5'i sanayi, %35,2'si, ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

Şekil 3 - KOBİ'lerin Ana Sektör Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları 2013

KOBİ ölçeğindeki işletmelerin sektörlere göre ortalama çalışan sayıları Tablo 3'de yer almaktadır.³ Buna göre, Türkiye de 20'den az çalışan istihdam eden ve Sanayi ile Hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin %97'sini oluşturan işletmeler, 2012 yılında ortalama 2,2 çalışanla faaliyetlerini sürdürmüştür.

³ Yayımlanan istatistiklerde bazı sektörlerle ilişkin değerler, TÜİK gizlilik ilkesi gereğince gizlendiğinden bu sektörlerle ilişkin ortalama çalışan sayıları hesaplanamamıştır.

Tablo 3 - Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

Sektör (Nace Rev.2)	Ortalama Çalışan Sayısı					
	1-19	20-49	50-99	100-249	1-249	> 250
B - Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5,8	31,2	69,1	153,0	19,7	969,3
C – İmalat	3,2	31,6	68,7	152,8	7,0	670,9
F – İnşaat	4,1	30,7	68,8	149,6	7,8	449,2
G - Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	2,0	30,4	67,1	147,2	2,6	924,7
H - Ulaştırma ve Depolama	1,5	31,0	67,5	148,3	1,9	1252,2
I - Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2,2	30,4	68,9	156,1	3,2	678,1
J - Bilgi ve İletişim	2,0	30,9	68,3	150,9	3,7	1075,3
M - Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2,4	29,0	67,8	158,6	3,0	538,9
N - İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	3,1	31,1	70,8	155,7	13,6	796,6
P – Eğitim	5,7	30,3	71,1	151,9	13,8	521,8
Q - İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	3,0	30,2	68,9	163,9	6,6	565,9
Tüm Sektörler	2,2	30,9	68,6	152,3	3,6	732,0

Kaynak: TÜİK 2012 Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri (YSHİ)

KOBİ'lerin Türkiye Ekonomisindeki Payı

KOBİ'lerin demografik dağılımlarının yanı sıra ülke ekonomisine sağladıkları katkıları gösterir diğer bazı çalışmalar da kamu kuruluşları tarafından yürütülmektedir. Bu kapsamda üretilen istatistikler aşağıda kaynakları ile birlikte özetlenmektedir;

YSHİ - 2012 sonuçlarına göre⁴;

- KOBİ'lerin Toplam mal ve hizmet satın alımları içerisindeki payı, %65,5'tir.
- KOBİ'lerin Cirodaki payı, %63,3'tür.
- KOBİ'lerin Üretim değerindeki payı, %56,2'dir.
- KOBİ'lerin Faktör maliyetiyle katma değerdeki payı, %54,2'dir.
- KOBİ'lerin Maddi mallara ilişkin brüt yatırımdaki payı, %53,2'dir.
- KOBİ'lerin Çalışanlar sayısı içerisindeki payı, %75,8'dir.
- KOBİ'lerin Ücretli çalışanlar sayısı içerisindeki payı, %69,7'dir.

⁴ Küçük ve Orta Büyüklükteki Girişim İstatistikleri, 2014 Haber Bülteni kapsamında yayımlanmıştır.

Girişim Özelliklerine Göre Dış Ticaret İstatistikleri (GDTİ) - 2013 sonuçlarına göre;

- İhracatın %59,2'sini KOBİ'ler gerçekleştirdi.
- İthalatın %39,9'unu KOBİ'ler gerçekleştirdi.

Türk Bankacılık Sektörü Genel Görünümü - Eylül 2014 Raporuna göre;

- KOBİ kredilerinin bankacılık sektörü toplam krediler içerisindeki payı, %27'dir.

Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) Faaliyetleri Araştırması - 2013 sonuçlarına göre;

- KOBİ'lerin ticari kesim Ar-Ge harcamalarındaki payı %35,7'dir. Bu harcamaların %85,6'sı cari harcamalar olup, geriye kalan %14,4'lik bölümü yatırım harcamalarıdır.
- Ticari Kesim Ar-Ge İnsangücünü oluşturan 69.018 Ar-Ge personelinin %53,2'si (36.741) KOBİ'lerde istihdam edilmektedir.

Yenilik Araştırması - 2012⁵ sonuçlarına göre;

- 2010-2012 yıllarını kapsayan üç yıllık dönemde 10 ve daha fazla çalışanı olan girişimlerin %48,5'i yenilik faaliyetinde bulunmuştur. Yenilik faaliyetleri girişimlerin büyüklük grubu ile orantılı olarak artmaktadır. Buna göre;
 - 10-49 çalışanı olan girişimlerin %46,5'i,
 - 50-249 çalışanı olan girişimlerin %56,1'i ve
 - 250 ve daha fazla çalışanı olan girişimlerin %66,3'ü yenilik faaliyetinde bulunmuştur.
- KOBİ'lerin %26,3'ü ürün ve/veya süreç yeniliği faaliyetinde bulunmuştur.
- KOBİ'lerin %43,2'si organizasyon ve/veya pazarlama yeniliği faaliyetinde bulunmuştur.

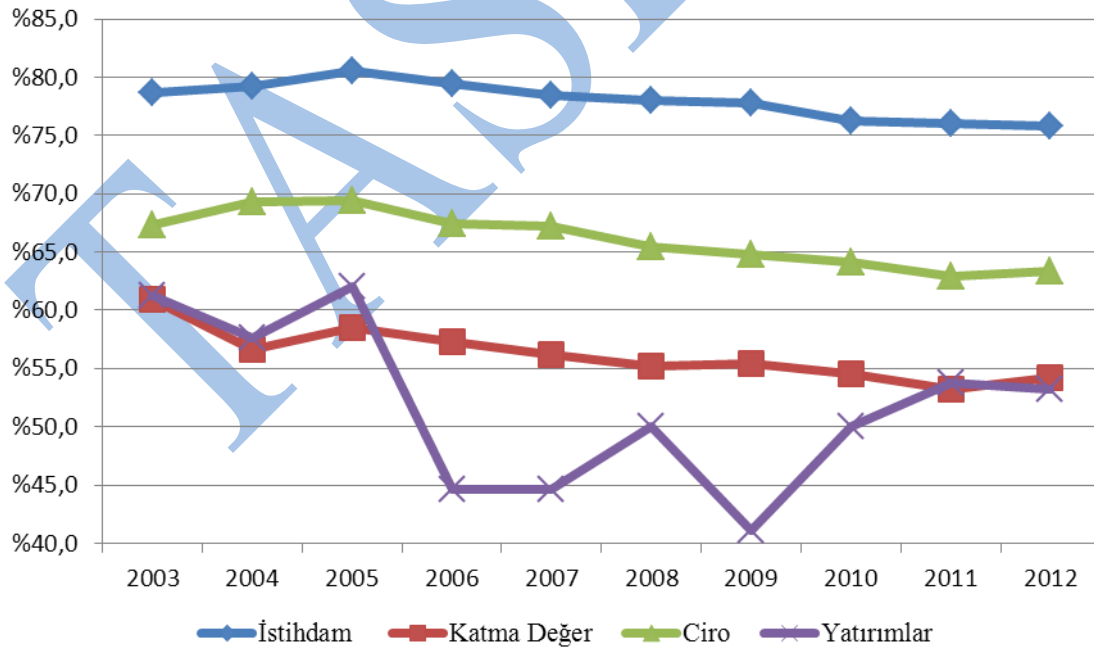
Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması - 2014 sonuçlarına göre;

⁵ Çalışmanın kapsamını, sanayi ve hizmet sektörlerinde 10 ve daha fazla çalışanı olan girişimlerden örnekleme yöntemi ile tespit edilen girişimler oluşturmaktadır. 0-9 çalışanı olan girişimler kapsama dâhil olmadığından, KOBİ içerisinde yer almamıştır. KOBİ bilgileri 10-249 çalışanı olan girişimler için hesaplanmıştır.

- Bilgisayar kullanım oranı, çalışan sayısı 10-49 aralığında olan girişimlerde %93,5'iken, çalışan sayısı 50-249 aralığında olan girişimlerde %98,3'tür.
- İnternete erişim, çalışan sayısı 10-49 aralığında olan girişimlerde %88,5'iken, çalışan sayısı 50-249 aralığında olan girişimlerde %96,1'dir.
- Girişimlerde web sayfası/sitesi sahipliği, çalışan sayısı 10-49 aralığında olan girişimlerde %52,3'iken, çalışan sayısı 50-249 aralığında olan girişimlerde %73,5'dir. Aynı oran İnternet erişimine sahip girişimlerde 10-49 çalışanı olan girişimler için, %59,1'iken, 50-249 çalışanı olan girişimler için, 76,4'tür.
- Web sitesi üzerinden veya Elektronik Veri Alışverişi (EDI) ile ürün/hizmet siparişi alma durumu, çalışan sayısı 10-49 aralığında olan girişimlerde %8,1'iken, çalışan sayısı 50-249 aralığında olan girişimlerde %9,3'tür.

Seçilmiş makro göstergeler bakımından KOBİ'lerin ekonomideki payının yıllar içindeki seyri Şekil 4'de yer almaktadır. Buna göre, izlenen göstergeler bakımından KOBİ'lerin payının yıllar içerisinde azaldığı, azalmanın özellikle yatırımlar ve katma değer açısından belirginleştiği görülmektedir.

Şekil 4 - KOBİ'lerin Ekonomideki Payının Yıllar İçindeki Seyri

Kaynak: TÜİK 2003-2012 YSHİ

Bununla birlikte 2003-2012 döneminde, belirlenen göstergelerde nominal olarak yüksek artışlar meydana geldiği ve dolayısıyla KOBİ'lerin payındaki nispi azalmanın sebebinin, aynı dönemde büyük işletmelerde KOBİ'lere nazaran daha yüksek artışlar gözlenmesi olduğu Tablo 4'de gösterilmektedir.

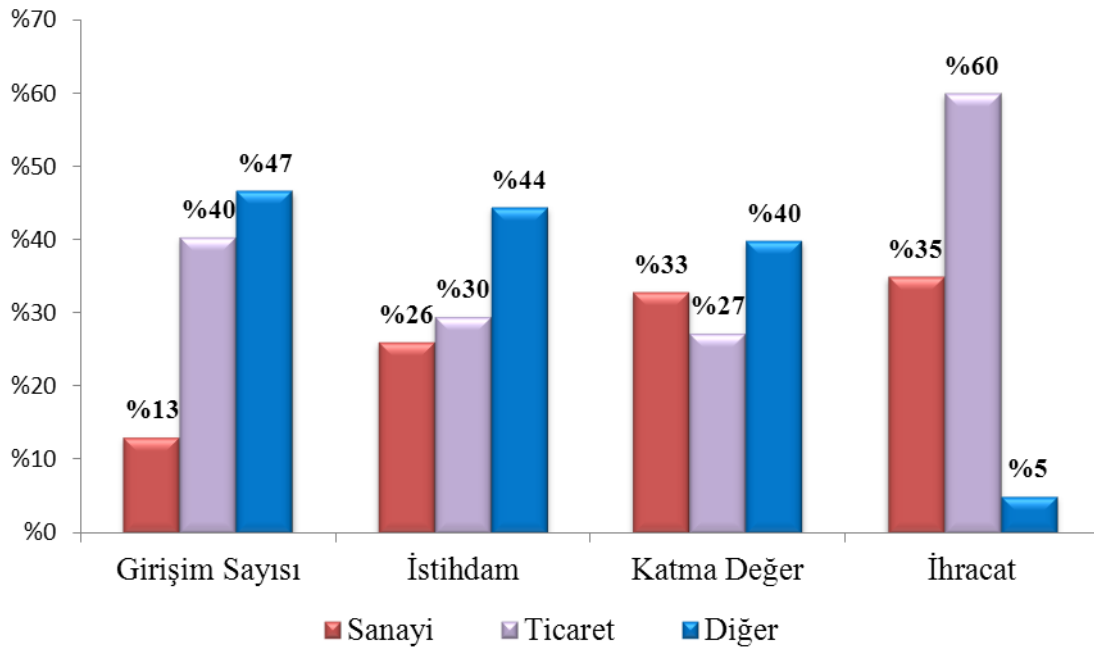
Tablo 4 - KOBİ'ler ile Büyük İşletmeler Karşılaştırması

Gösterge	2003		2012		Nominal Değişim	
	KOBİ'ler	Büyük İşletmeler	KOBİ'ler	Büyük İşletmeler	KOBİ'ler	Büyük İşletmeler
İstihdam	5.249.903	1.424.065	9.517.367	3.042.100	%81,3	%113,6
Katma Değer (Milyon TL)	87.300	56.019	211.009	178.379	%141,7	%218,4
Ciro (Milyon TL)	503.411	244.879	1.742.351	1.008.198	%246,1	%311,7
Yatırımlar (Milyon TL)	24.605	15.507	76.363	67.070	%210,4	%332,5

Kaynak: TÜİK 2003-2012 YSHİ

KOBİ'lerin ekonomiye katkılarının ana sektör gruplarına göre incelenmesine imkân veren yegâne çalışma, YSHİ'dir. Buna göre KOBİ'ler tarafından oluşturulan katma değer, istihdam ve ihracatın ana sektör gruplarına göre dağılımı Şekil 5'de yer almaktadır.

Şekil 5 - Ana Sektörlere Göre KOBİ'ler Tarafından Oluşturulan Ekonomik Büyüklükler

Kaynak: TÜİK, YSHİ 2012, GDTİ 2013

Girişim sayısı açısından Ticaret sektörünün yaklaşık üçte biri sayıdaki Sanayi sektörü işletmeleri, Ticaret sektörü ile neredeyse aynı miktarda istihdam oluşturmakta ve katma değer açısından ise Ticaret sektörünü geride bırakmaktadır. Bununla birlikte Ticaret sektörü KOBİ'lerinin, Sanayi sektörü KOBİ'lerinden yaklaşık iki kat fazla ihracat yaptıkları görülmektedir.

Sektörlerin işgücü verimliliğini karşılaştırmak amacıyla hesaplanan, Faktör Maliyetiyle Katma Değer (FMKD) tutarları, Tablo 5'de yer almaktadır.

Tablo 5 - KOBİ'lerde Sektörel Bazda FMKD

Sektör (Nace Rev.2)	Ücretli Çalışan Başına FMKD (TL)	Çalışılan Saat Başına FMKD (TL)
D - Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	279.749	130
E - Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	75.036	35
L - Gayrimenkul Faaliyetleri	60.807	28
J - Bilgi ve İletişim	53.953	25
M - Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	50.799	24
B - Madencilik ve Taş Ocakçılığı	43.638	20
G - Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	32.891	15
Q - İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	32.688	15
H - Ulaştırma ve Depolama	31.874	15
C - İmalat	29.087	13
F - İnşaat	22.348	10
N - İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	21.694	10
P - Eğitim	19.762	9
I - Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	18.007	8

Kaynak: TÜİK, YSHİ 2012

2012 yılında verimlilik düzeylerinin en yüksek gözlemlendiği iki sektör olan ve Sanayi sektörü olarak sınıflandırılan Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Su

Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin toplam KOBİ'ler içerisindeki payı yalnızca % 0,16 seviyesindedir.

2.3 Türkiye’de KOBİ Politikası ve Kurumsal Altyapı

Gerek sayısal fazlalıkları ve gerekse de ekonomiye sağladıkları katkılar nedeniyle KOBİ'lerin doğmaları, büyümeleri, gelişmeleri ve hayatta kalmaları amacıyla bugün hemen her ülkenin bir KOBİ politikası bulunmaktadır. Ülkeler bu politikalar kapsamında, KOBİ'lere destek ve hizmetler sunmakta ve onların rekabet güçlerini artıracak uygun faaliyetler kurgulamaktadır. Türkiye’de KOBİ politikasını tanımlayan temel doküman ise KSEP’tir. KSEP’in temel hazırlanma gerekçesi, KOBİ’lerle ilgili politikaların uygulanmasında ulusal düzeyde eşgüdümü sağlamaktır.

KSEP’te yer alan eylem ve projeler, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmekte ve “Hedef İlerleme Rapor”ları, koordinasyondan sorumlu kuruluş olan KOSGEB’e iletilmektedir. KSEP’in genel yönlendirme kararları; yılda iki kez BSTB Müsteşarı başkanlığında toplanan KSEP İYK tarafından alınmaktadır. Hedef İlerleme Raporları’nın konsolide edilmesiyle oluşturulan “KSEP Ara Değerlendirme Rapor”ları, KSEP İYK’nın alacağı kararlar için girdi oluşturmaktadır.

KSEP 2015-2018’i birinci derecede etkileyen makro stratejik dokümanlar, 10. Kalkınma Planı, Orta Vadeli Programlar, Yıllık Programlar ve Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi’dir. 10. Kalkınma Planı’nda Girişimcilik ve KOBİ’lere ilişkin temel amaç, *“KOBİ’lerin rekabet güçlerinin artırılarak ekonomik büyümeye katkısının yükseltilmesi olarak belirlenmiş ve bu kapsamda, öncelikle hızlı büyüyen veya büyüme potansiyeline sahip girişimler ile ürün, hizmet ve iş modeli açılarından yenilikçi KOBİ’lerin desteklenmesi”*nin esas olduğu ifade edilmiştir.

2011-2014 döneminde Türkiye’deki KOBİ politikasının geleceğini şekillendirecek önemli gelişmeler kaydedilmiştir:

- 2011 yılında Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve AB Bakanlığı kurulmuştur.

- BSTB tarafından SANTEZ Desteği uygulaması başlatılmış, Kümelenme Destek Programı Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir.
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nda değişiklik yapılarak işletmelere sağlanan vergisel teşvik ve tedbirlerin uygulanması, 2023 yılına kadar uzatılmıştır.⁶
- KOBİ vasfını belirlemede kullanılan ölçütler, 4 Kasım 2012 tarihli ve 28457 sayılı Resmi Gazete'de "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in yayımlanması ile değiştirilmiştir.
- Farklı kamu kurum ve kuruluşların işletmelere ilişkin tuttıkları idari kayıtlardan oluşan verilerin, ortak standartlar çerçevesinde bir veri tabanında toplanması ve bu verilerin entegrasyonu amacıyla BSTB tarafından Girişimci Bilgi Sistemi (GBS) oluşturulmuş ve kullanıma açılmıştır. GBS ile kamu kesimi politika yapıcılar ve karar alıcılarına, ekonomi politikalarının tasarlanması, uygulanması ve etkinlik ölçümü gibi konularda doğru ve güvenilir bilgilerin sunulacağı bir ortam sağlamak hedeflenmekte olup, GBS'ye "http://www.gbs.sanayi.gov.tr/" adresinden ulaşılabilir. GBS'ye; BSTB Sanayi Sicil veri tabanında yer alan verilerin yanı sıra, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (GTB), Gelir İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Türk Patent Enstitüsü, KOSGEB ve TÜİK olmak üzere 7 farklı paydaş kurumdan alınan veriler entegre edilmiştir.
- Yeni Yatırım Teşvik Sistemi, 15 Haziran 2012 tarih ve 2012/3305 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" ile⁷ yürürlüğe girmiştir. Yeni Yatırım Teşvik Sistemi ile Türkiye'nin son yıllardaki yüksek ekonomik performansının sürdürülebilir hale getirilmesi için yatırım, üretim, istihdam ve ihracat politikaları arasındaki bütünlüğün sağlanması, yüksek teknolojik ürünler üretilmesi ve ihraç edilmesini sağlayacak yatırımların yapılması amaçlanmıştır.
- 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu, 4 Şubat 2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, 14 Şubat 2011 tarihli ve 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

⁶ 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nda Değişiklik Yapan 6170 Sayılı Kanun 12 Mart 2011 Tarih ve 27872 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yeni yasa ile Teknoparklardaki şirketlere uygulanan muafiyetler 2023'e kadar uzatılmış ve işletmelere yeni avantajlar sağlanmıştır.

⁷ Resmi Gazete yayım tarih ve sayısı: 19 Haziran 2012/28328

- 5 Temmuz 2012 tarihli ve 28344 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6352 Sayılı Kanun ile İcra ve İflas Kanunu’nda önemli değişiklikler yapılmıştır.
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nın 28254 sayılı ve 4 Nisan 2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2012/1 sayılı Genelgesi ile kamu hizmetlerinin sunumunda hizmetin ilk kademede ve vatandaşa en yakın yerde verilmesi, diğer kamu kurumlarında bulunan bilgi ve belgelerin istenmemesi ve beyana dayalı işlem tesis edilebilmesinin sağlanması amacı yer almaktadır. Bu çerçevede, tacir ile esnaf ve sanatkâr işletmelerinin açılış işlemlerinin kolaylaştırılması, gereksiz belge taleplerinin önlenmesi ve beyana dayalı işlem tesis edilebilmesini teminen, ticaret sicili, odalar ve borsalar ile esnaf ve sanatkârlar siciline yapılacak başvurularda uygulanacak esaslar belirlenmiştir.
- BSTB koordinasyonunda Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi ve Eylem Planı 2011-2014 dönemi için uygulanmış, 2015-2018 dönemine yönelik hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Taslak belgede 8 yatay sanayi politikası alanı belirlenmiştir.

Türkiye’de KOBİ politikasının oluşturulması ve uygulanması süreçlerinde yer alan başlıca kurumlar ve rolleri aşağıda belirtilmektedir:

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı:

Bilim, sanayi ve teknoloji alanında politika, strateji, plan ve programlar geliştirilmesi ve uygulanmasının sağlanması; yüksek katma değerli, ileri teknolojiye dayalı, verimli, çevreye duyarlı, dışa bağımlılığı azaltan, güvenli ve sürdürülebilir bir üretim yapısının oluşmasının sağlanması; üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi, başta KOBİ’ler olmak üzere girişimciliğe, yenilikçiliğe ve Ar-Ge çalışmalarına verilen desteklerle, ülke sanayisinin teknolojik altyapısının güçlendirilmesi ve rekabet güçlerinin artırılması,

Maliye Bakanlığı:

Vergisel teşviklerin uygulanması,

Kalkınma Bakanlığı:

Kalkınma planları ve yıllık programlarda yer alan KOBİ’lere ilişkin politikaların hazırlanması ve uygulanmasının koordine edilmesi; yerel istihdamın ve girişimciliğin geliştirilmesi çerçevesinde KOBİ’ler ile esnaf ve sanatkârların sorunlarına yönelik politikalar geliştirilmesi,

Ekonomi Bakanlığı:

İhracatın kalkınma planları ve yıllık programlardaki ilke, hedef ve politikalar yönünde ülke ekonomisi yararına düzenlenmesinin, desteklenmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması; serbest bölgelerin kurulması, yönetilmesi ve işletilmesi; yatırımlarda devlet yardımları mevzuatı çerçevesinde yatırım projelerini değerlendirerek uygun görülenlerin yatırım teşvik tedbirlerinden yararlanmasının sağlanması; teşvik tedbirlerinin uygulanması ve uygulatılması; Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu'nun (YOİKK) sekreteryası faaliyetlerinin yürütülmesi,

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı:

Esnaf ve sanatkârlara ilişkin politikaların, ilke ve hedeflerin belirlenmesi; bu kesime yönelik stratejiler geliştirilmesi; esnaf ve sanatkâr sicil kayıtlarıyla ilgili hizmetlerin yürütülmesi; MERSİS'in yönetimi,

AB Bakanlığı:

AB mevzuatına uyum çalışmalarının izlenmesi ve koordinasyonu; iyi uygulama örneklerinin incelenmesi ve yaygınlaştırılması,

Hazine Müsteşarlığı:

Devlet desteklerinin izlenmesi,

TÜBİTAK:

Bilim ve teknoloji politikalarının geliştirilmesi; Ar-Ge faaliyetlerinin özendirilmesi, desteklenmesi, koordine edilmesi ve yürütülmesi,

KOSGEB:

KSEP'in hazırlanması ve yürütülmesinin koordinasyonu; KOBİ'lere yönelik hizmet ve destekler sunulması,

Ekonomi Koordinasyon Kurulu:

Devlet yardımları politikalarının tespitinde, uygulanmasında ve güncelleştirilmesinde koordinasyonun sağlanması,

TOBB:

KOBİ'lere ilişkin politika ve proje geliştirme platformlarında görev alarak, Birliğin ve Birliğe bağlı odaların ve üyelerinin görüşlerinin ve katkılarının çalışmalara yansıtılması; sektör meclisleri oluşturarak sektörel sorunlara ilişkin araştırma ve çözüm geliştirme çalışmalarının yürütülmesi; KOBİ'lere yönelik bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi,

TESK:

Esnaf ve sanatkârlara ilişkin politika ve proje geliştirme platformlarında görev alarak, üyelerinin görüşlerinin ve katkılarının çalışmalara yansıtılması; esnaf ve sanatkârlara yönelik bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi,

Kalkınma Ajansları:

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) düzey 2 bölgelerindeki 26 ajans ile bölgesel çapta proje bazlı desteklerin uygulanması; bölge planlarının hazırlanması,

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV):

Özel sektörün Ar-Ge ve teknolojik yenilik projelerine destek sağlanması,

Halk Bankası:

Esnaf, sanatkâr ve KOBİ'lere uygun koşullarda kredi sağlanması,

Türkiye İhracat Kredi Bankası (EXIMBANK) Anonim Şirketi (A.Ş.):

İhracata yönelik üretim yapan imalatçıların kredi, sigorta ve garanti programları ile desteklenmesi,

Kredi Garanti Fonu (KGF) A.Ş.:

KOBİ'lerin bankalardan aldığı krediler için kredi kefalet hizmeti verilmesi

TESKOMB:

Halk Bankası tarafından esnaf ve sanatkârlara kullandırılan krediler için kefalet hizmeti verilmesi,

KOBİ GİRİŞİM SERMAYESİ VE YATIRIM ORTAKLIĞI (GSYO) A.Ş.:

KOBİ'lere sermaye katkısında bulunarak risklerine ortak olunması.

2.4 KOBİ'lere Yönelik Program, Destek ve Teşvikler

Türkiye’de KOBİ'lere yönelik olarak çeşitli kurumlar tarafından farklı amaçlara hizmet eden destek ve teşvik programları uygulanmaktadır. Bu programlar kapsamında; hibe, geri ödemeli destek, vergisel avantaj, doğrudan kredi ve kredi kullanımına yönelik desteklerden oluşan çeşitli araçlardan faydalanılmaktadır. Uygulanan destek ve teşvik programlarının destek grubu ve ilgili kurum bazında dağılımı Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6 - KOBİ'lere Yönelik Destek ve Teşvikler

Destek grubu	Destek	İlgili kurum
Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Desteklenmesi	San-Tez Proje Destekleri	BSTB
	Teknogirişim Sermayesi Desteği	BSTB
	Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı	BSTB
	Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı	BSTB
	Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Desteği-UR-GE Projelerinin Desteklenmesi	Ekonomi Bakanlığı
	Enerji Sektörü Araştırma-Geliştirme Projeleri Destekleme Programı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB)
	Doğrudan Finansman Desteği	Kalkınma Ajansları
	5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında; - Ar-Ge indirimi - Gelir vergisi stopajı teşviki - Sigorta primi desteği - Damga vergisi istisnası	Maliye Bakanlığı, SGK
	4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında; - Gelir vergisi muafiyeti - Kurumlar vergisi muafiyeti	BSTB/ Maliye Bakanlığı
	Elektronik Haberleşme, Uzay ve Havacılık Sektöründe Araştırma Geliştirme Projelerinin Desteklenmesi	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
	Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	TÜBİTAK
	Ar-Ge Proje Pazarları Destekleme Programı	TÜBİTAK
	Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı	TÜBİTAK
	KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı	TÜBİTAK
	Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	TÜBİTAK
	Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destekleme Programı	TÜBİTAK
	Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite	TÜBİTAK

Destek grubu	Destek	İlgili kurum
	Artırılmasına Yönelik Destekleme Programı	
	TÜBİTAK Patent Destek Programı	TÜBİTAK
	Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri (İŞBAP) Destekleme Programı	TÜBİTAK
	Sınai Mülkiyet Hakları Desteği	KOSGEB
	Ar-Ge/İnovasyon Programı	KOSGEB
	Endüstriyel Uygulama Programı	KOSGEB
	Teknoloji Geliştirme Projeleri Desteği	TTGV
	Ticarileştirme Projeleri Desteği	TTGV
	İleri Teknoloji Projeleri Desteği	TTGV
Girişimciliğin Desteklenmesi	Doğrudan Finansman Desteği	Kalkınma Ajansları
	Güdümlü Proje Destekleri	Kalkınma Ajansları
	Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi	KOSGEB
	Yeni Girişimci Desteği	KOSGEB
	İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) Desteği	KOSGEB
	İş Planı Ödülü	KOSGEB
Strateji Geliştirme ve İşbirliklerinin Desteklenmesi	Kümelenme Destek Programı	BSTB
	Doğrudan Finansman Desteği	Kalkınma Ajansları
	Güdümlü Proje Destekleri	Kalkınma Ajansları
	İşbirliği Güçbirliği Destek Programı	KOSGEB
	Tematik Proje Destek Programı	KOSGEB
Pazarlama Faaliyetlerinin Desteklenmesi	Yurt Dışı Fuarlara Katılım Desteği	Ekonomi Bakanlığı
	Uluslararası Nitelikteki Yurt İçi İhtisas Fuarlarına Katılım Desteği	Ekonomi Bakanlığı
	Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY®'nin Desteklenmesi	Ekonomi Bakanlığı
	Yurtdışı Birim Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi	Ekonomi Bakanlığı
	Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği- Yurt Dışı Pazar Araştırması Desteği	Ekonomi Bakanlığı
	Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği- Ticaret Sitelerine Üyelik Desteği	Ekonomi Bakanlığı
	Tasarım Desteği	Ekonomi Bakanlığı
	Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımları	Ekonomi Bakanlığı

Destek grubu	Destek	İlgili kurum
	Teknik Müşavirlik Hizmetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları	Ekonomi Bakanlığı
	İstihdam Yardımı	Ekonomi Bakanlığı
	Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi	Ekonomi Bakanlığı
	Doğrudan Finansman Desteği	Kalkınma Ajansları
	Güdümlü Proje Destekleri	Kalkınma Ajansları
	Yurt Dışı Turizm Fuarlarına Katılımın ve Turizm Tanıtma ve Pazarlama Faaliyetlerinin Desteklenmesi	Kültür ve Turizm Bakanlığı
	Yurt İçi Fuar Desteği	KOSGEB
	Yurt Dışı İş Gezisi Desteği	KOSGEB
	Tanıtım Desteği	KOSGEB
	Eşleştirme Desteği	KOSGEB
	Tasarım Desteği	KOSGEB
Danışmanlık, Sistem ve Kapasite Geliştirmenin Desteklenmesi	Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Desteği- Eğitimcilerin Düzenleyeceği Eğitim Programları	Ekonomi Bakanlığı
	Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği- Rapor ve Yabancı Şirket Alımlarına Yönelik Danışmanlık Hizmetleri Desteği	Ekonomi Bakanlığı
	Doğrudan Finansman Desteği	Kalkınma Ajansları
	Güdümlü Proje Destekleri	Kalkınma Ajansları
	Danışmanlık Desteği	KOSGEB
	Eğitim Desteği	KOSGEB
	Nitelikli Eleman İstihdam Desteği	KOSGEB
	Belgelendirme Desteği	KOSGEB
	Test, Analiz ve Kalibrasyon Desteği	KOSGEB
	Bağımsız Denetim Desteği	KOSGEB
	KOBİ Proje Destek Programı	KOSGEB
Çevre ve Enerjiye Yönelik Destekler	Endüstriyel İşletmelerde Verimlilik Artırıcı Projelerin Desteklenmesi	ETKB
	Gönüllü anlaşma yapılması	ETKB
	Turizm Belgeli Yatırım ve İşletmelere Enerji Desteği	ETKB/ Kültür ve Turizm Bakanlığı
	Enerji Verimliliği Desteği	KOSGEB
	Çevre Teknolojileri Desteği	TTGV
	Enerji Verimliliği Desteği	TTGV

Destek grubu	Destek	İlgili kurum
Yatırımların Desteklenmesi	Yatırımlarda Devlet Yardımları- Katma Değer Vergisi İstisnası	Maliye Bakanlığı
	Yatırımlarda Devlet Yardımları- Gümrük Vergisi Muafiyeti	GTB
	Yatırımlarda Devlet Yardımları- Vergi İndirimi	Ekonomi Bakanlığı
	Yatırımlarda Devlet Yardımları- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Ekonomi Bakanlığı
	Yatırımlarda Devlet Yardımları-Yatırım Yeri Tahsis	Maliye Bakanlığı
	Yatırımlarda Devlet Yardımları- Faiz Desteği	Ekonomi Bakanlığı
	Yatırımlarda Devlet Yardımları- Gelir Vergisi Stopajı Desteği	Ekonomi Bakanlığı
	Yatırımlarda Devlet Yardımları- Sigorta Primi Desteği	Ekonomi Bakanlığı
	Doğrudan Finansman Desteği	Kalkınma Ajansları
	Güdümlü Proje Destekleri	Kalkınma Ajansları
Finansmana Erişimin Desteklenmesi	Girişim Sermayesi Destekleme Programı	TÜBİTAK
	GİP KOBİ Destek Programı	KOSGEB
	KOBİ Kredi Faiz Desteği	KOSGEB
	Esnaf ve Sanatkarlara Yönelik Kredi Faiz Desteği	Halkbank
	Kredi Kefalet Hizmeti	KGF/TESKOMB
	Bireysel Katılım Sermayesi Sistemi	Hazine Müsteşarlığı

2.5 AB’de ve Dünya’da KOBİ’ler

2.5.1 AB ile ilişkiler bağlamında KOBİ’ler

Avrupa 2020 Stratejisi

Avrupa Komisyonu, AB ekonomisinin 2010 yılına kadar dünyanın en rekabetçi ve dinamik bilgi ekonomisi olmasını amaçlayan Lizbon Stratejisi’nin yerini alan “Avrupa 2020: Akıllı, Sürdürülebilir ve Kapsayıcı Büyüme İçin Avrupa Stratejisi”ni, 3 Mart 2010 tarihinde kabul etmiştir. AB’nin ekonomi ve kalkınma politikalarının ana hatlarını çizen AB 2020’deki üç temel öncelik aşağıda belirtilmektedir:

- Akıllı Büyüme: Bilgi ve yeniliğe dayalı bir ekonomi,

- Sürdürülebilir Büyüme: Daha verimli kaynak kullanan, yeşil ve rekabet edebilir bir ekonomi,
- Kapsayıcı Büyüme: Ekonomik, sosyal ve sınırsal anlamda bütünleşmeyi sağlayan yüksek istihdam ekonomisi

Avrupa Komisyonu söz konusu strateji kapsamında, öncelik alanlarında ilerlemeyi sağlamak üzere 7 ana girişim önermiştir. Bunlar içinde AB KOBİ politikasını nispeten daha fazla ilgilendiren girişimler “Yenilikçilik Birliği”, “Verimli Kaynak Kullanan Avrupa” ve “Küreselleşme Çağı İçin Bir Sanayi Politikası” girişimleridir. AB 2020 stratejisinde yer alan hususlar, KSEP’in hedefleri ile uyumludur.

İşletmelerin ve KOBİ’lerin Rekabet Edebilirliği Programı (COSME)

AB’nin, AB 2020 stratejisini tanımlayan ana politikalardan biri olan “Küreselleşen Çağ için Sanayi Politikası” kapsamında ve AB ülkelerinde ekonomik faaliyette bulunan işletmelerin %90’ından fazlasını temsil eden KOBİ’lere atfedilen özel önem gereği, 2014-2020 yıllarını kapsayan COSME yürürlüğe konulmuştur.

Aralık 2013’te yürürlüğe giren AB’nin ilgili yönetmeliği ile başlayan COSME, 2007-2013 yılları arasında uygulanan Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Programı’nın (CIP) alt bileşeni EIP’nin (Girişimcilik ve Yenilik Programı) yerini almıştır.

KOBİ’lerin finansmana erişiminin arttırılması, pazarlara erişiminin iyileştirilmesi, çerçeve koşulların geliştirilmesi ve girişimciliğin teşvik edilmesini amaçlayan COSME’nin bütçesi, 7 yıl için yaklaşık 2,3 Milyar Avro olarak belirlenmiştir.

Özellikle KOBİ’leri hedefleyen COSME kapsamında; mikro işletmelere, zanaatla ilgilenen işletmelere, tek çalışanlı işletmelere, liberal mesleklere ve sosyal işletmelere; potansiyel, yeni, genç ve kadın girişimcilere özel önem verilmektedir. Finansmana erişim kapsamında KOBİ’lerin esnek ve kolay şartlarla kredi teminatlarına erişimini sağlayan kredi garantilerinin yanı sıra risk sermayesi yatırım şirketlerine yönelik destekler de bulunmaktadır.

KOSGEB, COSME’ye ilişkin katılım payının belirlenmesi ve ilgili diğer hususlarda, kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde Avrupa Komisyonu ile teknik müzakereleri yürütmekle görevli sorumlu kuruluş olarak yetkilendirilmiştir. Programa ilişkin anlaşmanın

16 Ekim 2014 tarihinde Brüksel’de imzalanması ve 18 Aralık 2014 tarihli ve 29209 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanması ile birlikte, Türkiye’nin AB ile KOBİ’lere yönelik ortak çalışmalarında süreklilik sağlanmıştır.

Avrupa İşletmeler Ağı(AİA)

2002-2006 yılları arasında yürütülen İşletmeler ve Girişimcilik için Çok Yıllı Programı kapsamında faaliyet gösteren Avrupa Bilgi Merkezi ve Yenilik Aktarım Merkezi yapıları, CIP ve EIP ile birlikte yeniden tasarlanmış, görev ve hedefleri birleştirilerek AİA adıyla yeni bir yapıya dönüştürülmüştür. KOBİ’lerin uluslararası pazarlara erişimlerini ve uluslararasılaşmalarını sağlamak amacıyla hizmet veren AİA’da Türkiye, 7 konsorsiyum ile yer almıştır.

AİA faaliyetleri çerçevesinde, KOBİ’lere yönelik bilgilendirme hizmetleri sunulmakta, eğitim-seminerler düzenlenmekte, işbirliği tekliflerine yönelik çalışmalar yapılmakta ve eşleştirme etkinlikleri düzenlenmektedir. AİA ülke koordinasyonu, 2008 yılından itibaren KOSGEB tarafından yürütülmektedir.

AİA, 2015-2020 döneminde COSME altında hizmet verecektir. Bu kapsamda COSME döneminde, KOBİ’lerin AB nezdindeki çalışmalara erişimlerinin ve işbirliklerinin artırılmasına yönelik olarak Türkiye’nin daha fazla sayıda konsorsiyum ile programa katılımı hedeflenmektedir.

Avrupa Küçük İşletmeler Yasası

Avrupa Komisyonu KOBİ’lerin büyümesi için en uygun ortamı yaratmayı, AB tarafından oluşturulan tüm politikalarda KOBİ’lerin ihtiyaçlarını ön planda tutmayı amaçlayan “Avrupa Küçük İşletmeler Yasası”nı 25 Haziran 2008 tarihi itibarıyla yürürlüğe koymuştur. Yasa, Avrupa Komisyonu’nun KOBİ’lerin AB ekonomisindeki merkezi rolünü kabul etmesi yönündeki siyasi iradesini yansıtmakta ve ilk defa AB için KOBİ’lere yönelik kapsamlı bir politika çerçevesi belirlemektedir. Avrupa Küçük İşletmeler Yasası, 10 temel ilkeyi içermektedir:

1. Girişimcilerin ve aile işletmelerinin zenginleşeceği ve ödüllendirileceği bir iş ortamı yaratılması,
2. İflas tehdidiyle karşılaşılan dürüst girişimcilere ikinci bir şans tanınması,

3. “Önce küçük olanı düşün” ilkesine uygun kurallar geliştirilmesi,
4. Kamu idaresinin KOBİ’lerin ihtiyaçlarına duyarlı hale getirilmesi,
5. Kamu politika araçlarının KOBİ ihtiyaçlarına uyumlaştırılması: KOBİ’lerin kamu alımlarına iştirakinin kolaylaştırılması ve devlet yardımı imkânlarının KOBİ’ler tarafından daha iyi kullanılmasının sağlanması,
6. KOBİ’lerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması ve ticari işlemlerde ödemelerin zamanında yapılmasını destekleyici bir yasal mevzuat ve iş ortamının sağlanması,
7. KOBİ’lerin Tek Pazar’ın sağladığı imkânlardan daha fazla yararlanmasının sağlanması,
8. KOBİ’lerin sahip olduğu becerilerin ve her türlü yenilik faaliyetinin geliştirilmesinin teşvik edilmesi,
9. KOBİ’lerin çevresel sorunları fırsata dönüştürmesine imkân sağlanması,
10. KOBİ’lerin büyüyen pazarlardan yararlanmasının desteklenmesi ve teşvik edilmesi.

Türkiye’de Avrupa Küçük İşletmeler Yasasında belirlenmiş ilkelerle ilgili ilerlemeleri izlemekle sorumlu ulusal koordinatör kuruluş, KOSGEB’dir.⁸ Ayrıca Türkiye, doğu balkan ülkeleri ile birlikte “Avrupa Küçük İşletmeler Yasası’nın Uygulanması Projesi”nde de yer almaktadır. Proje sonucunda 2012 yılında yayımlanan “KOBİ Politika Endeksi: Batı Balkanlar ve Türkiye 2012 Raporunda, Türkiye’nin Avrupa Küçük İşletmeler Yasası prensiplerini uygulama konusunda iyi bir ilerleme kaydettiği ve genel olarak raporun kapsamına giren üyelik sürecindeki sekiz ekonominin ortalamasının üzerinde bir performansa sahip olduğu belirtilmiştir. 2016 yılında yayımlanması planlanan 2015 yılı KOBİ Politikası Endeksi hazırlık çalışmaları ise KOSGEB koordinasyonunda ilgili kurum/kuruluşlar ile işbirliği içerisinde sürdürülmektedir. 2015-2018 KSEP kapsamında yürütülecek faaliyetlerin belirlenmesinde AB Küçük İşletmeler Yasası da dikkate alınmıştır.

KOBİ’lere Yönelik Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve AB’ye Bildirime İlişkin Ulusal Yükümlülükler

23 Ekim 2010 Tarihli ve 27738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun’un 4 üncü maddesi uyarınca Devlet Desteklerini İzleme ve Denetleme Kurulu kurulmuştur. Kurul, Türkiye ile AB arasındaki anlaşmalara uygun olarak devlet desteklerinin ilke ve esaslarını belirlemek ve

⁸ 05 Haziran 2011 tarih ve 27955 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2011/6 sayılı “Avrupa Küçük İşletmeler Yasası Prensipleri” hakkındaki Başbakanlık Genelgesi uyarınca.

bunlarla ilgili mevzuatı hazırlamak, devlet desteklerinin uygunluğunu incelemek, izlemek ve denetlemek ve uygulama sonuçlarını, desteği verenlerden temin ederek Avrupa Komisyonuna ve ilgili mercilere gerekli bildirimleri yapmakla görevli ve yetkili kılınmıştır.

Söz konusu kanunun yayımlanmasını müteakip, 2011 yılında “Devlet Desteklerini İzleme ve Denetleme Kurulunun Görev ve Yetkileri İle Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik” çıkarılarak Kurul’un görev ve yetkileri ortaya konmuştur. 2014 yılında ise, “Devlet Destekleri Bilgi Sistemine Veri Aktarılması Hakkında Yönetmelik” Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 30 Haziran 2014 tarihinde Hazine Müsteşarlığı tarafından, söz konusu Yönetmeliğin 5 ve geçici 1 inci maddeleri gereğince Devlet Destekleri Bilgi Sistemine veri aktaracak kurum ve kuruluşlar ile uygulamalarına esas teşkil eden mevzuat listesi yayımlanmıştır.

2.5.2 Ülke ekonomileri açısından KOBİ’ler

Türkiye’nin katılım müzakerelerine devam ettiği AB, KOBİ’leri Avrupa ekonomisinin belkemiği olarak görmektedir. 2013 yılında AB28’de 21,5 milyon KOBİ faaliyet göstermiştir.⁹ 88.8 Milyon çalışan istihdam eden AB KOBİ’leri, yaklaşık 3,7 Trilyon Avro katma değer oluşturmuştur. Başka bir deyişle 2013 yılında her 100 işletmeden 99’unu oluşturan Avrupalı KOBİ’ler, her 3 çalışandan 2’sini istihdam etmiş ve katma değerini %58’ini üretmiştir. Bu büyüklük, AB28 gayrisafi yurtiçi hasılasının %28’ine denk gelmektedir.

AB örneğinde olduğu gibi, ülkelerin KOBİ performanslarının karşılaştırılmasında uluslararası düzeyde kullanılan temel göstergeler, KOBİ’lerin tüm işletmeler içerisindeki payı, KOBİ’lerin istihdamdaki payları ve KOBİ’ler tarafından oluşturulan katma değerdir. AB ve seçilmiş diğer bazı ülkelere ilişkin KOBİ bilgileri Tablo 7’de yer almaktadır. Buna göre, Türkiye’den yaklaşık 7 kat daha fazla KOBİ’nin faaliyet gösterdiği AB28 KOBİ’lerinde, Türkiye’nin yaklaşık 9 katı çalışan istihdam edilmektedir.

⁹ Bu rakama, NACE Rev.2 sınıflamasına göre A, O, P, Q, R, S, T, U sektörleri dâhil değildir.

Tablo 7 - AB ve Seçilmiş Diğer Bazı Ülkelere İlişkin KOBİ Bilgileri

Ülke	Referans Yıl	KOBİ Sayısı	KOBİ'lerde İstihdam (Milyon Kişi)	KOBİ'ler Tarafından Oluşturulan Gayri Safi Katma Değer (Milyon Avro)
AB28	2013	21,571 Milyon	88,844	3.667
ABD	2011	18,2 Milyon	48,7	3.300
Japonya	2012	3,9 Milyon	33,5	-
İsrail	2011	370 Bin	1,2	45
Norveç	2013	282 Bin	1	156,2
Brezilya	2011	4,2 Milyon	23,3	600
Rusya	2011	1,7 Milyon	11,4	700
Hindistan ¹⁰	2011	24,5 Milyon	73	-

Kaynak: Yıllık Avrupa KOBİ'leri Raporu 2013/2014

AB ve seçilmiş diğer bazı ülkelere ilişkin KOBİ'lerin ölçeksel dağılımları Tablo 8'de yer almaktadır. Buna göre ölçeksel dağılım açısından, gelişmiş ülkelerde genellikle küçük işletmeler ile orta ölçekli işletmelerin ağırlığının daha yüksek olduğu görülmektedir. Tablo 8'in yorumlanmasında ülkeler tarafından kullanılan KOBİ tanımlarındaki farklılıklar da göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 8 - AB ve Seçilmiş Diğer Bazı Ülkelere İlişkin Ölçeksel KOBİ Dağılımı

Ülke	Referans Yıl	Mikro (%)	Küçük (%)	Orta (%)
AB28	2013	92,6	6,4	1,0
ABD	2011	95,4	3,8	0,8
Japonya	2012	79,2	18,3	2,5
İsrail*	2012	86,0	10,8	3,2
Norveç*	2010	81,6	16,1	2,3
Kore*	2010	96,5	3,3	0,2
Rusya*	2012	95,8	3,9	0,3

Kaynak: Yıllık Avrupa KOBİ'leri Raporu 2013/2014,

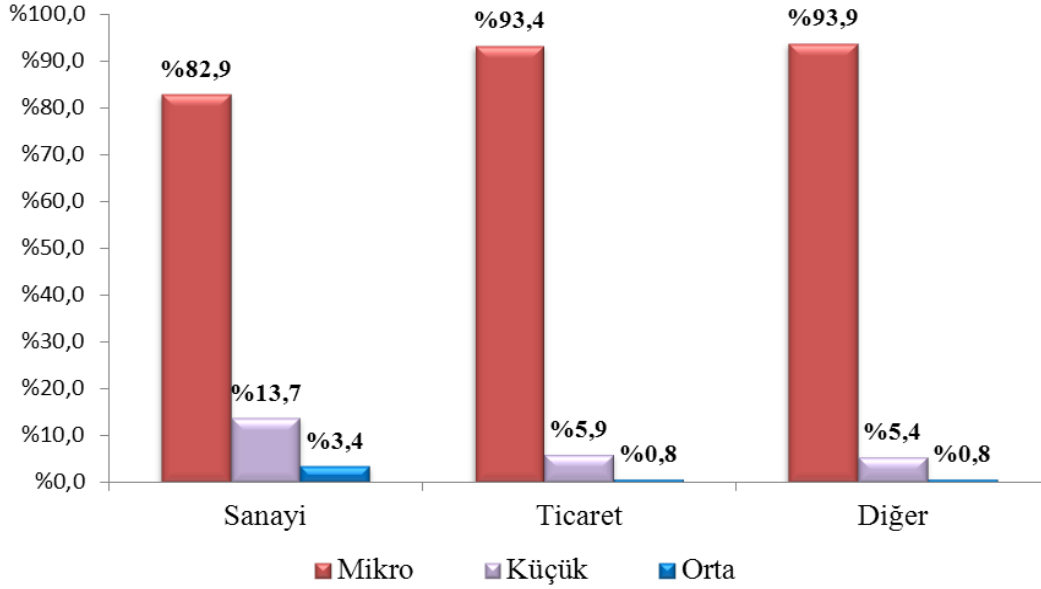
* İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) Skorbordu - KOBİ'ler ve Girişimcilerin Finansmanı 2014

AB'de faaliyet gösteren KOBİ'lerin 2013 yılı itibarıyla sektörel dağılımları dikkate alındığında; Sanayi sektörü KOBİ'lerinin (NACE Rev.2 B-E) tüm KOBİ'ler içerisindeki payı, %10,4 iken, Ticaret sektörü KOBİ'lerinin (NACE Rev.2 G) tüm KOBİ'ler içerisindeki payı

¹⁰ Hindistan KOBİ Bakanlığı 2013-2014 Faaliyet Raporuna göre ise ülkede 46,7 Milyon KOBİ faaliyet gösterirken, bu işletmelerde 106 Milyon çalışan istihdam edilmektedir.

ise %28,5'tir. AB KOBİ'lerinin ana sektör gruplarına ve ölçeklerine göre dağılımı Şekil 6'da yer almaktadır.

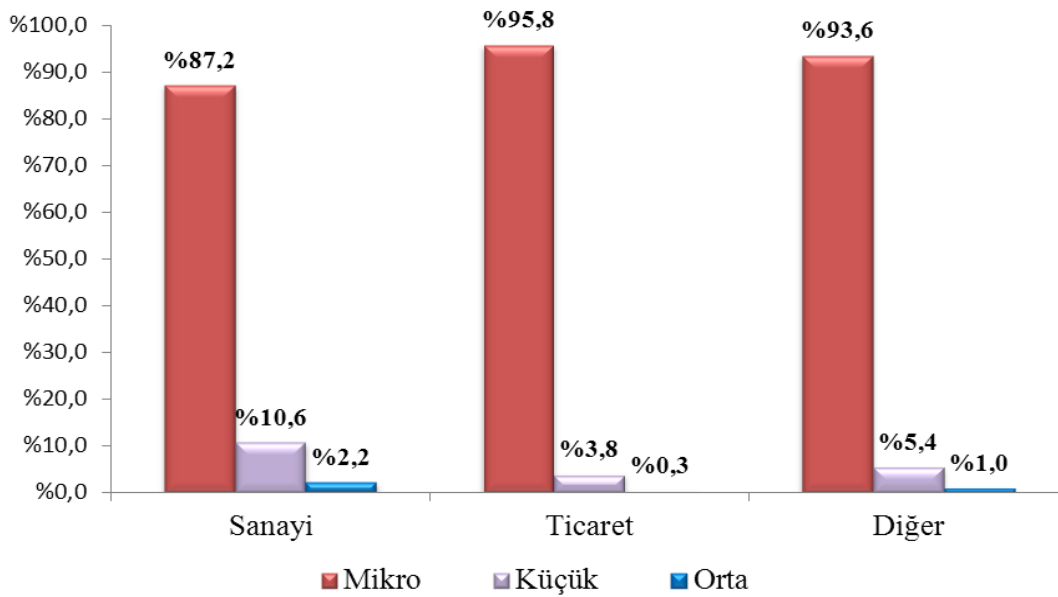
Şekil 6 - Ana Sektörlere ve Ölçeklerine Göre AB KOBİ'leri

Kaynak: Yıllık Avrupa KOBİ'leri Raporu 2013/2014

Benzer sektörel ve ölçeksel sınıflandırma ile İş Kayıtları 2013 yılı verisi kullanılarak elde edilen Türkiye'ye ilişkin dağılım ise Şekil 7'de yer almaktadır.

Şekil 7 - Ana Sektörlere ve Ölçeklerine Göre Türk KOBİ'leri

Kaynak: TÜİK İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları 2013

Şekil 7 ve Şekil 8 birlikte yorumlandığında; Türkiye açısından, özellikle sanayi sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerin ölçeklerinin büyütülmesine duyulan ihtiyaç belirginleşmektedir. Ticaret sektörü açısından, aynı şiddette olamamakla birlikte benzer bir yorum yapılabilir.

TASLAK

3. GZFT ANALİZİ VE STRATEJİK ALANLARIN BELİRLENMESİ

3.1 GZFT Analizi

KOBİ'lerin güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya çıkarılması ve dış çevreden kaynaklanan fırsatlar ile tehditlerin belirlenmesine yönelik yürütülen 3 aşamalı analiz¹¹ sonuçları aşağıda yer almaktadır.

Güçlü Yönler

- Esnek üretim yapılarına sahip olmaları
- Karar alma ve iş yapma süreçlerinin hızlı olmaları
- Pazar ve teknoloji değişikliklerine hızlı uyum sağlamaları
- Girişimci olmaları
- Yüksek büyüme motivasyonları ve geleceğe ilişkin hayallerinin varlığı
- Büyümek için risk almaktan kaçınmamaları
- Fırsatları takip etme konusunda istekli olmaları
- Yeniliklere açık olmaları
- Yöneticilerin personel ile yakın iletişim kurmaları
- Büyük miktarlarda yatırım yapmadan önce küçük iş paketleriyle yeni pazarların tepkilerini ölçebilmeleri
- Müşteriler ile yakın iletişimde olmaları nedeniyle faaliyette bulundukları yerel pazarları iyi tanımaları
- Piyasadaki talepleri ve müşteri isteklerini iyi algılayabilmeleri, ürün çeşitliliklerini bu doğrultuda sağlayabilmeleri
- Hızlı üretim yapıp, zamanında teslim etmeleri
- Maliyet ve fiyat avantajı sağlayabilmeleri
- Uzmanlaştıkları alanlarda teknik bilgi ve deneyime sahip olmaları

Zayıf Yönler

- Finansmana erişimde zorlanmaları
- İşletme yönetiminde ihtiyaç duydukları profesyonel yönetici ihtiyacını karşılayamamaları
- Kurumsallaşamamaları

¹¹ Detayları 1.2 Yöntem ve Süreç bölümünde açıklanmaktadır.

- Ortaklık ve işbirliklerine açık olmamaları
- Nitelikli işgücü bulma ve maliyetlerini üstlenmede sıkıntı çekmeleri
- Teknolojik gelişmeleri ve yenilikleri yakından takip edip uygulayamamaları
- Tanıtım ve pazarlama konusundaki eksiklikleri
- Aile şirketleri yapısından kaynaklanan sorunları çözememeleri
- Marka oluşturma bilinç ve kapasitesinin yerleşmemiş olması
- Devlet desteklerine erişimde zorlanmaları
- Düşük kapasite ile düşük verimlilikte çalışmaları
- Sermaye birikimlerinin teknolojiye yatırım için yeterli olmaması
- Uluslararası alanda iş ve ticaret yapabilme olanaklarının kısıtlı olması
- Ar-Ge, yenilik ve sınai mülkiyet hakları konularında farkındalık ve bilgi düzeylerinin yeterli olmaması
- Ar-Ge sonuçlarının ticarileştirmesi, yenilik ve tasarım konularında yetersiz kalmaları
- Ölçek ekonomisinden yararlanamamaları
- Yüksek katma değerli ürünlerde sınırlı üretim kabiliyeti
- İşletme ve yönetim fonksiyonlarının gereği gibi yerine getirilmesi konusunda bilgi eksikliklerinin bulunması
- Dış pazarları araştırma konusunda bilgiye erişimlerinin sınırlı olması
- Proje hazırlama kapasitelerinin düşük olması
- Kamu ihalelerini takip ve bu ihalelere teklif verme konularında yetersiz kalmaları
- Enerji verimliliği uygulamaları konusunda yeterli bilincin oluşmaması
- Sermaye piyasası araçlarından yeterince haberdar olmamaları
- Alacak tahsilatında güçlük çekmeleri

Fırsatlar

- Genç nüfusun varlığı
- Büyük ölçekli kamu yatırımları ve Türkiye'ye yönelik artan sermaye girişi
- Üniversite sayısının artması ve üniversite araştırma merkezleri ile sanayi arasındaki işbirliği faaliyetleri
- KOBİ'lerin finansmana erişiminde yeni finansal araçların varlığı
- Kredi garanti ve girişim sermayesi sistemlerinin varlığı
- Destek veren ulusal kurum/kuruluşların bulunması
- AB kaynaklı ve diğer yurt dışı kaynaklı fonların varlığı
- KOBİ'lere ulusal politika dokümanlarında özel önem verilmesi

- Bilişim teknolojilerinin getirdiği imkanlarla küresel değer zincirlerine entegrasyon
- E-ticaret imkânlarının yaygınlaşması
- KOBİ danışmanlık sisteminin oluşturulması
- Kamu kaynaklı desteklerde sektörel, bölgesel odaklanmalara gidilmesi
- Bankacılık kesiminin KOBİ'lere özel önem vermesi

Tehditler

- Genç nüfusun sanayi ihtiyaçlarına duyarlı ve nitelikli olarak eğitilememesi
- Mesleki ve Teknik eğitime yeterli önem verilmemesi
- Küresel rekabetin hızlanması ile üretim ekseninin doğuya kayması sonucu Çin ve Güney Asya ülkelerinden ucuz ithalat yapılması
- Farklı kurumlar tarafından alınan benzer içerikli belgeler nedeniyle işgücü ve zaman kayıplarının yaşanması
- Kamu kaynaklarının ve yatırımlarının, ülkenin kalkınmasında kritik öneme sahip imalat sektörü dışındaki sektörlerle kayması, imalat sektörünün GSMH'deki payının azalması
- İstihdam ve vergi yüklerinin yurt dışı pazarlarda rekabette dezavantaj oluşturması
- Uygun yatırım alanları konusunda rehberlik hizmetleri sunulmaması
- E-devlet uygulamalarının yeterince yaygınlaşmamış olması
- KOBİ'lere yönelik politika üreten ve uygulayan kurumlar arası koordinasyonsuzluk ve desteklerdeki mükerrerlik
- Yakın çevremizde ve bölgemizde yaşanan istikrarsızlıkların KOBİ'lerin ihracatını olumsuz etkilemesi
- Kayıt dışı çalışan işletmelerin ortaya çıkardığı haksız rekabetin KOBİ'lere olumsuz etkileri
- Kamu-Üniversiteler ve KOBİ'ler arasındaki işbirliği eksiklikleri
- Üretimde dışa bağımlılığın artması (Ara malı ithalatı)
- AVM, mağaza zincirleri, büyük şirketler ve küresel şirketlerin KOBİ'lere yönelik oluşturdukları rekabet dezavantajı
- Enerjide dışa bağımlılık ve yüksek enerji maliyetleri
- KOBİ istatistiklerinin, politika belirleyicilerin ihtiyaçlarını karşılayamaması
- KOBİ'lerin kamu alımlarından yeterince yararlanamamaları
- Kadın istihdamının yetersiz olması

- AB ile Amerika Birleşik Devletleri arasında imzalanması planlanan Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması'nın Türk KOBİ'lerine getirebileceği olumsuz etkiler

3.2 Stratejik Alanlar

GZFT analizinden çıkan zayıf yönlerin güçlü yönlere dönüştürülmesi, çevreden kaynaklanan tehditlerin giderilmesi ve güçlü yönlerin fırsatlardan yararlanacak şekilde kullanılması sağlamak üzere 5 adet stratejik alan belirlenmiştir.

1. KOBİ'lerin Rekabet Güçlerinin Artırılması ve Büyümelerinin Sağlanması
2. KOBİ'lerin ihracat kapasitelerinin artırılarak uluslararasılaşma düzeylerinin yükseltilmesi
3. İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde KOBİ'lerin gözetilmesi
4. KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitelerinin geliştirilmesi
5. KOBİ'lerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması

KOBİ'lerin temel sorunları ile bu sorunların ilişkili oldukları stratejik alanlar Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9 - Temel Sorunlar ve İlişkili Oldukları Stratejik Alanlar

Zayıf Yönler/Tehditler	Stratejik Alanlar
İşletme yönetiminde ihtiyaç duydukları profesyonel yönetici ihtiyacını karşılayamamaları	Stratejik Alan 1: KOBİ'lerin Rekabet Güçlerinin Artırılması ve Büyümelerinin Sağlanması
Kurumsallaşamamaları	
Ortaklık ve işbirliklerine açık olmamaları	
Nitelikli işgücü bulma ve maliyetlerini üstlenmede sıkıntı çekmeleri	
Tanıtım ve pazarlama konusundaki eksiklikleri	
Aile şirketleri yapısından kaynaklanan sorunları çözememeleri	
Marka oluşturma bilinç ve kapasitesinin yerleşmemiş olması	

Zayıf Yönler/Tehditler	Stratejik Alanlar
Düşük kapasite ile düşük verimlilikte çalışmaları	
Ölçek ekonomisinden yararlanamamaları	
Yüksek katma değerli ürünlerde sınırlı üretim kabiliyeti	
İşletme ve yönetim fonksiyonlarının gereği gibi yerine getirilmesi konusunda bilgi eksikliklerinin bulunması	
Proje hazırlama kapasitelerinin düşük olması	
Enerji verimliliği uygulamaları konusunda yeterli bilincin oluşmaması	
Genç nüfusun sanayi ihtiyaçlarına duyarlı ve nitelikli olarak eğitilememesi	
Mesleki ve Teknik eğitime yeterli önem verilmemesi	
Kamu kaynaklarının ve yatırımlarının, ülkenin kalkınmasında kritik öneme sahip imalat sektörü dışındaki sektörlere kayması, imalat sektörünün GSMH'deki payının azalması	
Kadın istihdamının yetersiz olması	Stratejik Alan 2: KOBİ'lerin ihracat kapasitelerinin artırılarak uluslararasılaşma düzeylerinin yükseltilmesi
Uluslararası alanda iş ve ticaret yapabilme olanaklarının kısıtlı olması	
Dış pazarları araştırma konusunda bilgiye erişimlerinin sınırlı olması	
Küresel rekabetin hızlanması ile üretim ekseninin doğuya kayması sonucu Çin ve Güney Asya ülkelerinden ucuz ithalat yapılması	
İstihdam ve vergi yüklerinin yurt dışı pazarlarda rekabette dezavantaj oluşturmaması	Stratejik Alan 3 İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde KOBİ'lerin gözetilmesi
Devlet desteklerine erişimde zorlanmaları	
Kamu ihalelerini takip ve bu ihalelere teklif verme konularında yetersiz kalmaları	
Farklı kurumlar tarafından alınan benzer içerikli belgeler nedeniyle işgücü ve zaman kayıplarının yaşanması	
İstihdam ve vergi yüklerinin yurt dışı pazarlarda rekabette dezavantaj oluşturmaması	
Uygun yatırım alanları konusunda rehberlik hizmetleri sunulmaması	

Zayıf Yönler/Tehditler	Stratejik Alanlar
E-devlet uygulamalarının yeterince yaygınlaşmamış olması	
KOBİ'lere yönelik politika üreten ve uygulayan kurumlar arası koordinasyonsuzluk ve desteklerdeki mükerrerlik	
Kayıt dışı çalışan işletmelerin ortaya çıkardığı haksız rekabetin KOBİ'lere olumsuz etkileri	
KOBİ istatistiklerinin, politika belirleyicilerin ihtiyaçlarını karşılayamaması	
KOBİ'lerin kamu alımlarından yeterince yararlanamamaları	
Teknolojik gelişmeleri ve yenilikleri yakından takip edip uygulayamamaları	Stratejik Alan 4 KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitelerinin geliştirilmesi
Sermaye birikimlerinin teknolojiye yatırım için yeterli olmaması	
Ar-Ge, yenilik ve sınai mülkiyet hakları konularında farkındalık ve bilgi düzeylerinin yeterli olmaması	
Ar-Ge sonuçlarının ticarileştirmesi, yenilik ve tasarım konularında yetersiz kalmaları	
Kamu-Üniversiteler ve KOBİ'ler arasındaki işbirliği eksiklikleri	
Finansmana erişimde zorlanmaları	Stratejik Alan 5 KOBİ'lerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması
Sermaye piyasası araçlarından yeterince haberdar olmamaları	
Alacak tahsilatında güçlük çekmeleri	

4. GENEL AMAÇ VE HEDEFLER

4.1 Stratejik Alan 1– KOBİ’lerin Rekabet Güçlerinin Artırılması ve Büyümelerinin Sağlanması

Mevcut Durum

Bir ülkede; ekonomik büyüme ve istihdam artışının kaynağı özel sektörün gelişimi olup, rekabet gücü yüksek bir ekonomi oluşturulabilmesi ve kalkınmanın sürdürülebilir kılınması için ekonominin lokomotifleri olan KOBİ’lerin gelişme ve büyümelerinin sağlanabilmesi ve rekabet güçlerinin artırılması gerekir. Küreselleşme, şiddeti giderek artan bir rekabet baskısı olarak kendini KOBİ’ler üzerinde hissettirmektedir. Bu süreçte, gerekli tedbirleri almayan ülkelerin, ekonomilerinde ciddi sıkıntılar görülmeye başlanmıştır.

Günümüzde tüm işletmelerin amacı kârlarını ve piyasa değerlerini maksimize etmektir. Bir işletmenin piyasa değerini ve kârlılığını yükseltebilmesi, büyük oranda büyümesine; KOBİ’lerin sağlıklı büyüebilmeleri ise, kurumsallaşmalarına bağlıdır. Hemen her ülkede tüm işletmelerin %90’ından fazlasını oluşturan mikro ölçekteki işletmelerin büyük bir çoğunluğu aile işletmeleri hüviyetindedir. KOSGEB tarafından 24 Haziran 2014 tarihinde düzenlenen “KOBİ’lerde Kurumsallaşma ve Markaya Yönlendirme” konulu çalıştayda, aile şirketlerinin yaşadıkları temel sorunlara ilişkin aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

- Şirketin aile ilişkilerinden bağımsız yönetilememesi,
- Ailevi konuların işle karıştırılması,
- Yönetim kurulu kültürünün oturtulamaması,
- Aile değerlerinin gelecek nesillere aktarılamaması,
- Çocukların yönetime hazırlanmasında kariyer planlaması yapılmaması,
- Ailenin vizyonu ile şirketin vizyonu arasında bir ortak payda yaratılamaması,
- Çabuk karar alınıp vazgeçilmesi,
- Uzun soluklu stratejik planlar yapılmaması,
- Aile ve şirket açısından risk yönetimi yapılmaması,
- Ailenin giderleri ile şirketin kasasının ayrılamaması,
- Büyüyen aile işletmelerinde, aile içinden gelen yöneticiler ile aile dışından gelen profesyonellerin doğru kurumsal yönetim ilişkileri kuramamaları.

Bu bulgular, KOBİ'ler tarafından kurumsallaşmanın yeterince önemsenmediğini göstermektedir. Dolayısıyla bu alanda atılması gereken ilk adımlar, kurumsallaşma ile kazanabileceklerinin KOBİ'lere anlatılması olmalıdır.

Günümüzde ülkeler tarafından kullanılan KOBİ tanımlarının tamamına yakınında çalışan sayısı ve mali kıstaslar dikkate alındığından aile işletmelerine ilişkin uluslararası düzeyde istatistiklere erişmek mümkün olmamaktadır. Dolayısıyla bu alanda ulusal düzeyde yürütülecek çalışmalar ile elde edilecek bilgiler oldukça kıymetlidir.

KOBİ'lerin rekabet avantajı elde edebilme yollarından birisi de yerel veya uluslararası düzeyde marka olmaktır. Markalaşmanın sadece bir sertifikasyon veya reklam/pazarlama meselesi olmadığı; kârlılığı artıracak, büyümeyi hızlandıracak ve uzun vadeli inşa süreci gerektiren kapsamlı bir yapı olduğu KOBİ'lere anlatılmalıdır. Söz konusu farkındalık artırma faaliyetlerini sonuca dönüştürebilmek maksadıyla, KOBİ'lerin kurumsallaşmalarına ve markalaşmalarına yönelik farklı destek mekanizmalarının geliştirilmesi de önemli bir gerekliliktir.

Küresel rekabet ortamında KOBİ'lerin ayakta kalabilmelerini ve büyüyebilmelerini sağlayacak bir diğer yöntem de verimliliği artırmaktır. Bunu sağlayabilmek içinse, gerek toplam verimlilik, gerekse de işletme verimliliği açısından ulusal düzeyde bütüncül bir verimlilik yönetimine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu açıdan, Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planı'nın 2015 içerisinde uygulanmasına başlanacak olmasının, KOBİ'lere önemli faydalar sağlayacağı düşünülmektedir.

10. Kalkınma Planı'nda da, KOBİ'ler ile büyük işletmeler arasında bir verimlilik farkı bulunduğu belirtilmekte ve ekonomideki verimliliği artırmak için hem sektör içi verimlilik düzeylerinin, hem de yüksek verimlilik düzeyine sahip sektörlerin istihdam paylarının artırılması gerektiği vurgulanmakta ve her iki enstrüman açısından da imalat sanayiinin özel bir öneme sahip olduğu ifade edilmektedir.

Büyük işletmeler ile KOBİ'ler arasındaki verimlilik farkını kapatmanın bir yolu da, KOBİ'leri kuracakları işbirlikleri ile büyütme ve ölçek ekonomisinden faydalanarak üretimdeki verimliliklerini ve kârlılıklarını artırmaktır. Bugün dünyanın en büyük çok uluslu şirketleri arasında bile çeşitli işbirlikleri ve birleşmeler yapılırken, küçük kalarak rekabet etmek

KOBİ'ler için her geçen gün zorlaşmaktadır. KOBİ'lerin ortak iş ve proje geliştirmelerinin güçlendirilmesi ile ortak tedarik ve pazarlama faaliyetlerinin geliştirilmesi konularında duyulan ihtiyaç, 10. Kalkınma Planı'nda da vurgulanmış olup, onların işbirliği yapmalarını ve ortak çalışma kültürü kazanmalarını sağlamak bu stratejik alan kapsamında ele alınmıştır.

Ülkeler ekonomik olarak büyümeden, kalkınmamaktadırlar. Ancak her ekonomik büyüme de kalkınmayı garanti etmemektedir. Dolayısıyla kalkınmanın amacı sadece ekonomik büyüme ile sınırlandırılmaz. Kalkınmanın temel amacı, ilgili ülkedeki insanların yaşam kalitelerinin artırılmasıdır. Bununla birlikte kalkınma tanımının bu noktaya gelmesi tarihsel açıdan bir anda gerçekleşmemiştir. İkinci Dünya Savaşından sonraki yıllarda tüm dünyada gözlenen hızlı büyüme performanslarının ekolojik denge üzerinde yarattığı sorunların ve kalkınma ile çevre arasındaki etkileşimin farkına, ancak 1960'lı yılların sonunda varılmıştır. Bugün kalkınmanın sürdürülebilir kılınması için benimsenen anlayışa göre ise, insan ve doğa arasında bir denge kurulmalı, doğal kaynaklara zarar vermeden, kaynakların bilinçli olarak tüketilmesini sağlayarak gelecek nesillerin ihtiyaçlarının karşılanmasına ve kalkınmasına imkân verecek şekilde bugünün ve geleceğin yaşamı, birlikte planlanmalıdır. Bu açıdan sürdürülebilir kalkınma için, kamu ve özel sektör karar alma süreçlerinde sosyal, ekonomik ve çevresel amaç ve hedeflerin entegrasyonu ve dengeli bir şekilde ele alınması gerekmektedir.

Son yıllarda hem AB hem de OECD tarafından Yeşil Büyüme (Green Growth) kavramına büyük önem verilmekte ve bu kapsamda pek çok çalışma yürütülmektedir. Bu çalışmalardan biri olan KOBİ'ler ve Yeşil Büyüme Stratejisi (SMEs and Green Growth) isimli OECD dokümanında, KOBİ'lerin Yeşil Büyüme konusundaki gayretlere tamamıyla iştirak etmelerinin ve ilerlemeyi sağlayacak politika değişikliklerinden faydalanmalarının sürdürülebilir kalkınma için anahtar rol oynayacağı belirtilmektedir. Bu açıdan KOBİ'lerin ulusal ve uluslararası mevzuata uyum yeteneklerinin artırılması, sürdürülebilir kalkınma ve büyüme için özel olarak gayret sarf edilmesi gereken konulardan biridir.

Kalkınmanın en önemli gereksinimlerinden biri ve kurumsallaşmayı amaçlayan KOBİ'lerin en çok ihtiyaç duydukları hususlardan bir diğeri ise niteliği artırılmış beşeri sermayedir. 10. Kalkınma Planı'nda da beşeri sermayenin geliştirilmesi konusu, genç nüfusa sahip Türkiye açısından önümüzdeki dönem, bir fırsat olarak değerlendirilmiştir. KOBİ'lerin kurumsallaşmalarına, markalaşmalarına ve verimlilik düzeylerinin yükseltilmesine katkı

sağlamak üzere KOBİ işveren ve çalışanlarının niteliklerinin yükseltilmesi bu stratejik alan kapsamında ele alınan konulardan bir diğeridir.

Kadınların sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamdaki rolünün güçlendirilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliği açısından önem arz etmekle birlikte, orta ve uzun vadeli ulusal hedeflere ulaşılabilmesi bakımından da kadınların işgücüne katılım oranının artırılması, önemli bir iktisadi gerekliliktir. Bu husus 10. Kalkınma Planı'nda da, 2023 yılında dünyanın en büyük ekonomileri arasında yer alma hedefinin, işgücü potansiyelinin ancak yarısını harekete geçirebilen bir ekonomik yapıyla başarılmasının mümkün olmadığı ve nüfusun daha büyük bir bölümünün üretim sürecine katılması gerektiği şeklinde ifade edilmektedir. TÜİK tarafından yayımlanan “İstatistiklerle Kadın, 2013” haber bülteninde;

- Nüfus ve Konut Araştırması (NKA) sonuçlarına göre 2011 yılında, Türkiye’de 15 ve daha yukarı yaştaki nüfus içerisinde işgücüne katılma oranı %47,5 olup, bu oran erkeklerde %69,2, kadınlarda ise %25,9 oldu. AB üyesi ve aday ülkeler arasında kadınların işgücüne katılma oranının en düşük olduğu ülke Türkiye’dir.
- Türkiye genelinde işgücüne katılma oranı cinsiyet ve yaş gruplarına göre incelendiğinde, tüm yaş gruplarında erkeklerin işgücüne katılma oranı kadınlara oranla daha yüksektir. İşgücüne katılma oranı erkeklerde en yüksek %95,4 ile 35-39 yaş grubunda, kadınlarda ise %38,3 ile 25-29 yaş grubundadır.

Ayrıca TÜİK’in “Girişimcilik, 2012” haber bültenine göre, Türkiye genelinde işveren olarak çalışan kadınların oranı %7,5 iken, erkeklerin oranı ise %92,5’dir. İstihdam edilenlerin işteki durumlarına ve cinsiyetlerine göre dağılımları ise Tablo 10’da yer almaktadır.

Tablo 10 - İşteki Durumuna Göre İstihdam Edilenler ve Cinsiyet Oranı

	Ücretli/Yevmiyeli		İşveren		Kendi Hesabına		Ücretsiz Aile İşçisi	
Yıllar	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Kadın	%51,6	%54,3	%1,2	%1,3	%11,7	%10,8	%35,4	%33,7
Erkek	%65,8	%66,5	%6,8	%6,5	%22,6	%22,3	%4,9	%4,6
Toplam	%61,7	%62,9	%5,2	%5,0	%19,4	%18,9	%13,7	%13,2

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketi; TÜİK, İstatistiklerle Girişimcilik, 2012

2012 yılında istihdam edilen her 100 kadından 34'ü ücretsiz aile işçisiyken, aynı rakam erkeklerde sadece 5'tir. Dolayısıyla gerek işveren gerekse de çalışan olarak KOBİ'lerde kadın istihdamını artırıcı politikaların ve destek programlarının hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Yapılan pek çok uluslararası çalışma, diğer işletmeler ile karşılaştırıldığında, hızlı büyüyen işletmelerin gerek sağladıkları istihdam artışı, gerekse de yenilik yaratma kapasiteleri bakımından hemen her ülke ekonomisi açısından seçkin bir kesim oluşturduklarına işaret etmektedir. Bu açıdan destek, teşvik ve hibe yoluyla işletmelere sağlanacak kamu kaynaklarından öncelikli olarak bu yüksek potansiyele sahip kesimin faydalandırılması önemli bir gerekliliktir.

Öncelikli olarak desteklenmesi gereken bir diğer kesim de 10. Kalkınma Planı'nda altı sıklıkla çizildiği üzere İmalat sanayii KOBİ'leridir. Plan'da sanayi sektörünün güçlendirilmesinin, hem verimlilik artışının desteklenmesi, hem de büyüme performansının artırabilmesi açısından önem arz ettiği ve ayrıca 2023 ihracat hedeflerinin gerçekleştirilmesi açısından da güçlü bir imalat sanayiine ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir.

Son yıllarda kaynakların sanayi sektöründen, rekabet baskısının sınırlı olduğu dış ticarete konu olmayan sektörlerle yönelmesi ve imalat sanayiinin toplam katma değer içerisindeki payının düşmesi, orta-uzun vadede potansiyel büyüme oranını olumsuz yönde etkileyebilecek kritik bir gelişme olarak görülmesi nedeniyle ve kaynakların üretken alanlara yönlendirilmesi kapsamında hızlı büyüyen KOBİ'ler ile bir imalat sanayii KOBİ'lerinin öncelikli olarak desteklenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle birinci stratejik alan kapsamında belirlenen hedefler aşağıda sıralanmaktadır.

Hedefler

1. KOBİ'lerin kurumsallaşmalarının, markalaşmalarının sağlanması ve verimlilik düzeylerinin yükseltilmesi
2. KOBİ'lerde ortak iş ve proje geliştirme kültürünün yaygınlaştırılması
3. Sürdürülebilir kalkınma ve büyüme için KOBİ'lerin ulusal ve uluslararası mevzuata uyum yeteneklerinin artırılması

4. KOBİ’lerde beşeri sermayenin geliştirilmesi amacıyla KOBİ işveren ve çalışanlarının niteliklerinin yükseltilmesi
5. Hızlı Büyüyen KOBİ’ler ile İmalat bir imalat sanayii KOBİ’lerinin öncelikli olarak desteklenmesi

4.2 Stratejik Alan 2– KOBİ’lerin İhracat Kapasitelerinin Artırılarak Uluslararasılaşma Düzeylerinin Yükseltilmesi

Mevcut Durum

Bir ülke ekonomisinin kişi başına gelir düzeyi bakımından belirli bir seviyeye ulaştıktan sonra orada sıkışıp kalması ve üst gelir grubunda yer alan ülkeler seviyesine çıkamaması hali, ekonomi literatüründe “Orta Gelir Tuzağı” olarak adlandırılmaktadır. Orta gelir tuzağından çıkış amacıyla uygulanabilecek makro politikalardan biri de ihracat odaklı büyüme stratejisi izlemektir. 2014-2018 döneminde Türkiye’nin uygulayacağı büyüme stratejisi, “*Verimlilik artışı ve sanayileşmenin hızlandırılması yoluyla ihracata dayalı, özel sektör öncülüğünde, rekabetçi üretim yapısının geliştirilmesi*” olarak 10. Kalkınma Planı’nda belirlenmiştir. Ayrıca, 2007-2012 döneminde sergilenen ekonomik büyüme performansının kaynağını oluşturan temel unsurlardan biri de, özel tüketim ve sabit sermaye yatırım harcamaları ile birlikte ihracattır. Bu kapsamda, 2023 yılında Türkiye’nin dünyanın en büyük ekonomileri arasında yer alması hedefinin en önemli sacayaklarından birini oluşturan 500 Milyar Dolarlık ihracat hedefine ulaşılması noktasında ve Türkiye’nin uzun dönemli kalkınma perspektifinin hayata geçirilmesi bakımından, geçtiğimiz on yılda yakalanan ciddi ihracat ivmesinin, önümüzdeki yıllarda da artırılması önemli bir gerekliliktir.

“2023 yılında 500 milyar dolar ihracata ulaşarak Türkiye’nin dünya ticaretinde lider ülkeler arasında yer alması” stratejik vizyonu ile yürürlüğe giren 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı’nda; pazar payı, yatırım-altyapı, çevre, teknoloji, işbirlikleri, finansman, insan kaynağı, mevzuat ve izleme ve değerlendirme olarak belirlenen ve ihracatın üretimden malın teslimine kadar her aşamasını kapsayıcı nitelikte olan 9 eylem alanı ve ihracatçı işletmelerin imkânlarını genişletmeyi amaçlayan 19 stratejik hedef bulunmaktadır. Bu kapsamda, 2. stratejik alana ilişkin hedeflerin belirlenmesi sürecinde söz konusu ulusal makro politika dokümanına uyum gözetilmiştir.

Uluslararasılaşma (Internationalization) kavramı kısaca, “Bir işletmenin yurt dışı pazarlara açılma ve uluslararası faaliyetlere girmesi” olarak tanımlanabilir. Tanımda geçen açılımın içe dönük olması durumunda ithalat ve dışa dönük olması durumunda ihracat faaliyetleri ortaya çıkmaktadır. Literatürde, KOBİ’lerin uluslararasılaşmasına yönelik aşamalı yaklaşım öngören teoriler bulunduğu gibi, küresel doğan KOBİ’lere ilişkin uluslararasılaşma modelleri de mevcuttur.

Özellikle küreselleşmenin hızlanması ve Bilgi-İletişim Teknolojileri’nde (BİT) sağlanan gelişmeler, KOBİ’lerin uluslararası pazarlarda faaliyette bulunabilme yeteneğini artırmıştır. Bu durum, Türkiye’de de KOBİ’lerin ihracattaki paylarına ve ihracat yapan KOBİ sayısına yansımıştır. Ana sektör gruplarına ve yıllara göre ihracat yapan KOBİ’ler, Tablo 11’de; KOBİ’ler tarafından yapılan ihracatın yıllara göre dağılımı Tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 11 - Ana Sektör Gruplarına Göre İhracatçı KOBİ’ler

Yıl	İhracat Yapan KOBİ Sayısı				Önceki Yıla Göre Artış Oranı			
	Sanayi (B-E)	Ticaret (G)	Diğer	Toplam	Sanayi (B-E)	Ticaret (G)	Diğer	Toplam
2009	19.579	19.709	5.526	44.814	-	-	-	-
2010	19.820	20.173	5.777	45.770	%1,2	%2,4	%4,5	%2,1
2011	21.311	22.298	6.334	49.943	%7,5	%10,5	%9,6	%9,1
2012	23.094	23.965	6.640	53.699	%8,4	%7,5	%4,8	%7,5
2013	24.919	26.096	6.692	57.707	%7,9	%8,9	%0,8	%7,5

Kaynak: TÜİK 2009-2013 GDTİ

İhracat yapan KOBİ sayısı, hem Sanayi hem de Ticaret sektöründe, 5 yıllık süreçte her yıl artarak, 2013 itibarıyla yaklaşık 58 Bine ulaşmıştır. 2013 yılı için ihracatçı KOBİ’lerin tüm KOBİ’ler içerisindeki payı, %1,6’dır. 10. Kalkınma Planı’nda yer alan ihracat yapan KOBİ sayısı 2018 yılı hedefi ise 60 Bin’dir.

Tablo 12 - Yıllara Göre KOBİ'ler Tarafından Yapılan İhracat

Yıl	KOBİ'ler Tarafından Yapılan İhracat (Milyon Dolar)	Önceki Yıla Göre Artış Oranı	Toplam İhracat (Milyon Dolar)	Önceki Yıla Göre Artış Oranı	KOBİ'lerin Toplam İhracat İçerisindeki Payı
2009	60.675	-	101.394	-	%59,8
2010	68.169	%12,4	113.391	%11,8	%60,1
2011	80.262	%17,7	134.682	%18,8	%59,6
2012	95.278	%18,7	152.255	%13,0	%62,6
2013	89.751	-%5,8	151.570	-%0,4	%59,2

Kaynak: TÜİK 2009-2013 GDTİ

2010-2013 döneminde ülke ihracatında gözlenen yıllık değişimler ile KOBİ'ler tarafından gerçekleştirilen ihracattaki yıllık değişimler arasında bir paralellik gözlenmektedir. Ancak 2013 yılında, ülke ihracatında küçük bir daralma gözlenirken (%0,4); aynı yıl için KOBİ'lerdeki azalmanın (%5,8) daha belirgin olduğu görülmektedir. Ölçeklerine Göre İhracatçı KOBİ'ler Tablo 13'de yer almaktadır.

Tablo 13 - Ölçeklerine Göre İhracatçı KOBİ'ler

Yıl	MİKRO		KÜÇÜK		ORTA	
	İhracatçı KOBİ Sayısı	KOBİ'ler Tarafından Yapılan İhracat (Milyon Dolar)	İhracatçı KOBİ Sayısı	KOBİ'ler Tarafından Yapılan İhracat (Milyon Dolar)	İhracatçı KOBİ Sayısı	KOBİ'ler Tarafından Yapılan İhracat (Milyon Dolar)
2009	23.954	17.562	15.717	25.493	5.143	17.620
2010	23.229	18.552	17.170	27.866	5.371	21.752
2011	25.046	20.435	19.167	34.663	5.730	25.164
2012	27.207	31.376	20.195	36.942	6.297	26.960
2013	28.786	27.050	21.871	36.458	7.050	26.243

Kaynak: TÜİK 2009-2013 GDTİ

2009-2013 döneminde, her yıl için ihracatçı KOBİ'lerin yaklaşık yarısını mikro ölçekli işletmeler oluşturmaktadır. Aynı periyotta yapılan ihracat tutarı bakımından ise, KOBİ'ler arasında nispeten daha dengeli bir dağılımı gözlenmekle birlikte; küçük işletmelerin yaptıkları ihracat, toplam KOBİ ihracatının her yıl için ortalama %40'ını kapsamaktadır. Ayrıca 2013 yılı için KOBİ'lerde işletme başına ortalama ihracat tutarları; mikro ölçekli işletmelerde 0,9

Milyon Dolar, küçük işletmelerde 1,7 Milyon Dolar ve orta ölçekli işletmelerde ise 3,7 Milyon Dolardır.

Yukarıda açıklanan ve KOBİ'lerin ihracattaki paylarının hesabında dikkate alınan iki gösterge bakımından TÜİK tarafından yürütülen GDTİ çalışmasında, işletmelerin sadece çalışan sayıları dikkate alınmaktadır. Böyle bir hesaplama ile büyük holdinglerin yüz milyonlarca dolar ihracat yapan dış ticaret şirketleri, KOBİ'ymiş gibi kabul edilmektedir. Bu durum, Ticaret sektörü KOBİ'lerinin, Sanayi sektörü KOBİ'lerinin yaklaşık iki katı tutarında ihracat yapmaları sonucunu da (Bakınız Şekil-5) açıklamaktadır. Benzer bir hesaplama, tüm idari kayıtlar üzerinden ve KOBİ tanımında kullanılan mali kıstaslar da dikkate alınarak, GBS kapsamında gerçekleştirildiğinde ise, ihracat yapan KOBİ sayısında ve KOBİ'lerin ihracattaki payında önemli ölçüde azalmalar gözlenmektedir. Bu gerekçelerle TÜİK tarafından önümüzdeki yıllarda yürütülecek GDTİ çalışmalarında mali kıstasların da dikkate alınması hususu büyük önem arz etmektedir.

KOBİ'ler tarafından gerçekleştirilecek ihracat, doğrudan kendi ürettikleri mal veya hizmet ile söz konusu olabileceği gibi, küresel değer zincirlerine konumlanarak uluslararasılaşabilmesi de mümkündür. İkinci durumda, KOBİ'lerin zincirdeki halkalardan katma değeri yüksek olanlarda konumlanabilmeleri açısından, uluslararası rekabet gücü kazanmış büyük ölçekli işletmeler ile daha entegre çalışmaları, onların ihracat kapasitelerini artıracaktır.

Gerek gelişmiş gerekse de gelişmekte olan pek çok ülkede ihracata başlama konusunda istekli olan KOBİ'lerde gözlenen en büyük eksiklik, bu alanda kamu tarafından sağlanan destek ve hizmetler hakkındaki farkındalık seviyesidir. Bu açıdan KOBİ'lerin uygulamadaki enstrümanlara ilişkin bilgi eksikliklerinin giderilmesi, öncelikle ele alınması gereken bir konudur. Özellikle mikro ve küçük işletmelerde, bilgi noksanlığından kaynaklanan cesaret eksikliği de gözlenmektedir. Türk KOBİ'lerinin bu açıdan bilgilendirilmeleri ve eğitilmeleri sonrasında duyacakları ihtiyaç ise doğru pazarlar ve doğru işletmeler ile eşleştirilmeleri olacaktır.

Bunlar yanında, hâlihazırda ihracat yapan işletmeler açısından ve ihracatta sürekliliğin sağlanması bağlamında, KOBİ'lerde geliştirmesi gereken konular, “numuneye uygun mal gönderilmesi”, “malın zamanında teslimi” ve “kalitede standardizasyon”dur.

Türkiye'nin geleneksel ticaret ortağı olan AB'de KOBİ'lerin %42'si çeşitli şekillerde (ihracat, ithalat, doğrudan yabancı yatırım, uluslararası taşeronluk) uluslararasılaşırken; %25'i ihracat faaliyetinde bulunmakta; %13'ü ise AB dışı pazarlara ihracat yapmaktadır.

AB'de, KOBİ'lerin uluslararasılaşmalarına yönelik bir strateji, 2011 yılında yürürlüğe alınmıştır. "Küçük İşletmeler, Büyük Dünya (Small Business, Big World)" isimli bu stratejinin temel hedefi, AB KOBİ'lerinin faaliyetlerini AB dışı pazarlara genişletmeleridir. Söz konusu strateji kapsamında belirlenen detaylı hedefler ise aşağıda sıralanmaktadır;

- AB dışındaki pazarlara işlerini nasıl genişletebilecekleri konusunda KOBİ'lere erişilebilirliği kolay ve yeterli bilgiler sağlamak,
- Sunulan destek faaliyetlerinde eşgüdümü artırmak,
- Destek faaliyetlerinin maliyet açısından etkinliklerini (cost-effectiveness) artırmak,
- Destek hizmetlerindeki mevcut eksiklikleri gidermek,
- Tüm AB'ye üye ülke KOBİ'leri için eşit şartlar oluşturmak ve eşit katılım imkânları sağlamak.

Belirlenen bu hedeflere ulaşılabilmesi için kararlaştırılan altı faaliyet alanı aşağıda sıralanmaktadır:

1. Mevcut destek hizmetlerinin kapsamını ortaya koyarak, bu hizmetleri güçlendirmek,
2. KOBİ'lerin ihtiyaç duydukları bilgilere ulaşabilecekleri tek bir sanal kapı oluşturmak,
3. AB seviyesindeki destek mekanizmalarını daha istikrarlı hale getirmek,
4. KOBİ'lerin uluslararasılaşmalarına yönelik ağları ve kümeleri desteklemek,
5. Öncelikli pazarlara yönelik yeni faaliyetleri rasyonelleştirmek,
6. AB'nin mevcut dış politikalarını geliştirmek.

Çeşitli uluslararası raporlardan derlenen seçilmiş bazı ülkelere ilişkin KOBİ ihracat bilgileri, referans yılları ile birlikte Tablo 14'de yer almaktadır.

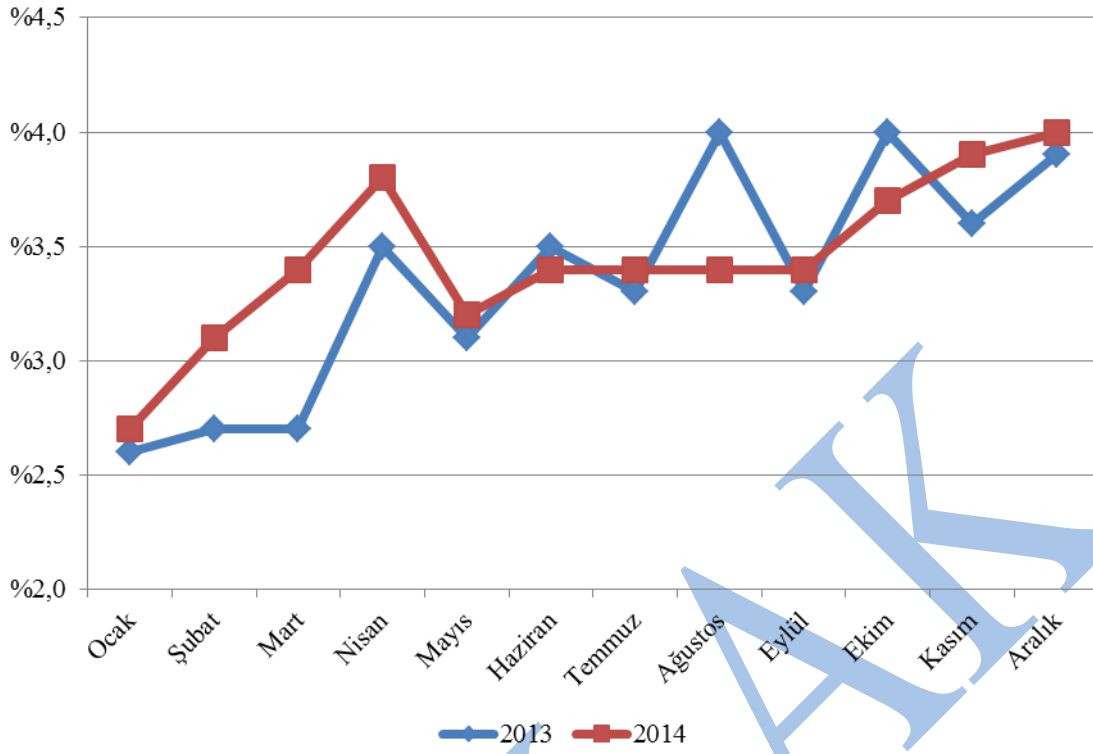
Tablo 14 - AB ve Seçilmiş Diğer Bazı Ülkelere İlişkin İhracat KOBİ Dağılımı

Ülke	İhracatçı KOBİ Sayısı	Toplam İhracat İçerisinde KOBİ'lerin Payı (%)
Almanya	345.200 (2010)	29,6 (2011)
İngiltere	198.300 (2011)	34,2 (2011)
Fransa	116.232 (2013)	38,0 (2011)
İtalya	188.915 (2011)	51,7 (2011)
İspanya	105.025 (2010)	46,2 (2011)
ABD	298.900 (2013)	32,6 (2013)
Kanada	114.975 (2011)	40,1 (2011)
Hindistan	-	40 (2006-2007)

Kaynaklar: Yıllık Avrupa KOBİ'leri Raporu 2013/2014, OECD Bir Bakışta Girişimcilik Raporu 2014, Kanada Temel KOBİ İstatistikleri Ağustos 2013, Birleşik Devletler Ticaret Görünümü 2013, Hindistan KOBİ Bakanlığı 2011-2012 Faaliyet Raporu

Tablo 14'de yer alan ülkeler ve Türkiye'nin 2013 yılı için ulaştığı ihracatçı KOBİ sayısı birlikte değerlendirildiğinde, 500 Milyar Dolarlık iddialı ihracat hedefine 2023 yılında ulaşılabilmesi noktasında, çok daha fazla KOBİ'nin ihracat yapabilir duruma getirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte hâlihazırda ihracatçı olan KOBİ'lerin de yeni pazarlara erişimlerini kolaylaştırmak ve pazar çeşitliliklerini artırmak, ihracatta sürekliliğin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır.

ISIC Rev.3 sınıflaması içinde yer alan ve imalat sanayi ürünlerini kapsayan teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, TÜİK tarafından aylık periyotlarla "Dış Ticaret İstatistikleri" haber bülteni ile yayımlanmaktadır. Buna göre Ocak-Aralık döneminde; 2013 yılında, 4,8 Milyar Dolar, 2014 yılında 5 Milyar Dolar yüksek teknolojlili ürün ihracatı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu bültende ölçeksel herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Yüksek teknolojlili ürün ihracatının imalat sanayi ürünleri ihracatı içerisindeki payının aylara göre değişimi Şekil 8'de yer almaktadır. Buna göre, hem 2013 hem 2014 yılında, Ocak ayında %2,5'un az üzerinde başlayan yüksek teknolojlili ürün ihracatının yılsonuna doğru %4 seviyelerine kadar çıktığı görülmektedir. Bununla birlikte, ihracat içerisinde orta-yüksek ve yüksek teknolojlili imalat sanayi ürünlerinin payının yükseltilmesi, 10. Kalkınma Planı'nda belirlenen temel hedefler arasında yer almaktadır.

Şekil 8 - Aylara Göre Yüksek Teknolojili Ürün İhracatı Payı

Kaynak: TÜİK, YSHİ 2012, GDTİ 2013

İhracat içerisinde orta-yüksek ve yüksek teknoloji imalat sanayi ürünlerinin payının yükseltilmesi için, öncelikle bu malların yurtiçinde üretilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bu konu, dördüncü stratejik alan kapsamında daha detaylı incelenecektir. Sonuç olarak, 10. Kalkınma Planı'nda yer alan *“KOBİ’lerin Ar-Ge, yenilik ve ihracat kapasiteleri geliştirilerek uluslararasılaşma düzeyleri artırılabilecektir.”* politikası çerçevesinde, ikinci stratejik alan kapsamında belirlenen hedefler aşağıda yer almaktadır.

Hedefler

1. İhracat yapmak isteyen KOBİ’lerin uluslararası pazarlara erişimlerinin artırılması
2. İhracatçı KOBİ’lerin yeni pazarlara erişimlerini kolaylaştırarak, pazar çeşitliliklerinin artırılması ve ihracatta sürekliliğin sağlanması
3. KOBİ’lerin ihracatında orta-yüksek ve yüksek teknoloji yerli ürünlerin payının artırılması

4.3 Stratejik Alan 3– İş ve Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Sürecinde KOBİ’lerin Gözetilmesi

Mevcut Durum

Küreselleşmenin hızlanması ile uluslararası piyasalar arasındaki sınırlar zayıflamış ve dünyanın tek ve büyük bir piyasaya dönüşüm süreci başlamıştır. Bu yeni dünyaya ilişkin ekonomik düzende çok uluslu büyük şirketlerden bazıları, birçok ülkeden daha güçlü ekonomik aktörler haline gelmiştir. Böyle bir ortamda ve yoğunlaşan uluslararası rekabet baskısı altında, KOBİ’lerin gerek iç gerekse de dış piyasada rekabet güçlerinin korunmasına ve artırılmasına yönelik politikalar önem kazanmıştır. KOBİ’lerin ulusal ekonomilere azami düzeyde katkı sağlayabilmeleri için, KOBİ ekosisteminin yasal, idari ve mali açıdan iyi organize edilmesi ve iş ortamını basitleştirici çeşitli önlemlerin uygulamaya konulması gerekmektedir. Benzer bir yaklaşım AB tarafından Avrupa Küçük İşletmeler Yasası kapsamında belirlenen 10 temel prensipten biri ile hayata geçirilmiştir.

Türkiye’de de YOİKK çalışmaları kapsamında ve kurulmuş olan 10 teknik komite vasıtasıyla, kamu ve özel sektör işbirliği ile yatırım ortamının iyileştirilmesine ilişkin eylem planları oluşturulmakta, planlardaki gelişmeler değerlendirilmekte ve ortaya çıkan sorunlara çözümler üretilmeye odaklanılmaktadır.¹²

189 ülkeyi kapsayan Dünya Bankası İş Yapma Endeksi (Doing Business) çalışmasının amacı, işletmelerin tabi olduğu mevzuatın işletme faaliyetlerini kolaylaştırıcı ve zorlaştırıcı yönlerini ortaya koymaktır. İş ortamına ilişkin düzenlemelerin ve bunların uygulamalarının ölçülmesi ve ülkeler arası karşılaştırmaların yapılması amacıyla yıllık olarak Dünya Bankası tarafından hazırlanan İş Yapma Kolaylığı Raporunda genel sıralamada, 2011 yılında 65. sırada yer alan Türkiye 2015 yılında 55. sıraya yükselmiştir.

10. Kalkınma Planı ile İş Yapma Kolaylığı Endeksi sıralamasında ilk 50 ülke arasına girilmesi hedefi ulusal düzeyde belirlenmiştir. Seçilen bazı iş yapma kolaylığı kıstasları bakımından Türkiye’nin çeşitli ülkelerle karşılaştırmalı konumu Tablo 15’de yer almaktadır.

¹² YOİKK kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin bilgilere, www.yoikk.gov.tr adresinden ulaşılabilmektedir.

Tablo 15 - İş Yapma Kolaylığı Açısından Türkiye

Değerlendirme Kıstası	TR	ABD	HND	JP	KR	MLZ	İNG	ALM	BRZ
İş yapma kolaylığı sıralaması	55	7	142	29	5	18	8	14	120
İşe Başlama Sıralaması	79	46	158	83	17	13	45	114	167
İşe Başlama (İşlem Sayısı)	7	6	11.9	8	3	3	6	9	11.6
İşe Başlama Süresi (Gün)	6.5	5.6	28.4	10.7	4	5.5	6	14.5	83.6
İşe Başlama Kuruluş Maliyeti (Kişi başına düşen gelirin yüzdesi olarak)	16,4	1.2	12.2	7.5	14.5	7.2	0.3	8.8	4.3
İşe Başlama Minimum Ödenmiş Sermaye (Kişi başına düşen gelirin yüzdesi olarak)	12,1	0.0	111.2	0.0	0.0	0.0	0.0	35.8	0.0

Kaynak: İş Yapma Kolaylığı Raporu, 2015

HND: Hindistan, JP: Japan, KR: Kore, MLZ: Malezya, İNG: İngiltere, ALM: Almanya, BRZ: Brezilya

İşe başlama sıralaması açısından Türkiye, 189 ülke arasında 79. sırada yer almakta olup, bu konumun başlıca sebebinin, diğer iki faktörden ziyade “Kuruluş Maliyeti”nden ve “Minimum Ödenmiş Sermaye”den kaynaklandığı görülmektedir.

Daha fazla işletmenin daha kolay şekillerde kurulmasına olanak sağlanmasının yanında, hâlihazırda kurulu KOBİ’lerin faaliyet gösterdiği iş ortamının iyileştirilmesi de ulusal kalkınma hedeflerine ulaşılması açısından önemle irdelenmesi gerektiren bir konudur. Bu bakımdan, ihtiyaç duydukları idari düzenlemeler hakkında KOBİ’lerden sistematik bilgi akışı sağlanması ve bu bilgilerin KOBİ’lerle ilgili konularda politikalar üreten karar vericilere düzenli olarak aktarılması gerekmektedir. Söz konusu karar mekanizmalarını yönlendirenlerin, politikaların belirlenmesi süreçlerinde KOBİ beklentilerinin dışında ihtiyaç duyacakları bir diğer husus da KOBİ istatistikleridir.

Türkiye’nin KOBİ İstatistikleri bakımından uluslararası konumu, pek çok gelişmekte olan ülkeye göre daha iyi durumdadır. TÜİK tarafından yürütülen araştırmaların ve üretilen istatistiklerin büyük bir kısmı AB metodolojilerine uyumludur. Bununla birlikte halen politika belirleyicilerin ihtiyaç duydukları çeşitli KOBİ istatistikleri bulunmaktadır. Bu kapsamda ilk olarak ihtiyaç analizinin gerçekleştirilmesi ve aşamalı bir şekilde mümkün iyileştirmelerin yapılması, KOBİ’ler konusunda uygulanacak politikaların kanıta dayalı olarak tasarlanmasını sağlayacaktır. TÜİK ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamında istatistik üreten diğer kurumların tamamının istatistik üretim sürecini destekleyen, en ucuz ve en kaliteli veri kaynağı olan idari kayıt sistemlerinin uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi, bu alanda yapılabilecek bir diğer iyileştirme unsurudur. Günümüzde gelişmiş pek çok ülkede

tamsayım ve örnekleme gibi doğrudan veri toplama yöntemleri terk edilmekte ve istatistikler idari kayıt verilerinden azami ölçüde faydalanılarak üretilmektedir.¹³

Bugün ABD, Kanada, İngiltere, Almanya, Avusturya, Hollanda, Belçika, Avustralya, Yeni Zelanda, Hindistan, Kore, Japonya, Çin, İsviçre ve dünyanın pek çok ülkesinde KOBİ Araştırma enstitüleri faaliyet göstermektedir. Bu enstitülerin bir kısmı üniversiteler bünyesinde, bir kısmı da ulusal düzeyde KOBİ'lere yönelik araştırmalar yürütmektedir. Türkiye'de de, KOBİ'ler konusunda kapsamlı saha araştırmaları yürütecek ve taslak politika önerileri geliştirecek düşünce kuruluşlarının kurulmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

İkinci bölümde de kapsamı açıklandığı üzere Türkiye'de, pek çok kamu kurum ve kuruluşu tarafından KOBİ'lere yönelik destek, hibe ve teşvikler sağlanmaktadır. Ancak bu desteklerin tasarım ve uygulama aşamalarında genel bir politika koordinasyonundan bahsetmek güçtür. Bununla birlikte ilgili kuruluşlar arasında veri ve görev paylaşımındaki koordinasyonsuzluklar ve izleme yetersizlikleri KOBİ'lerin desteklerden yaygın bir şekilde yararlanmasına da engel olabilmektedir. Bu çerçevede, 10. Kalkınma Planı kapsamında belirlenen politikalardan birisi de devlet desteklerine ilişkin veri toplama ve izleme altyapısı çalışmalarının tamamlanarak uygulamaya geçilmesidir. Ayrıca KOBİ'ler, gelişim süreçlerinin farklı aşamalarında, farklı destek unsurlarına ihtiyaç duyabilmekte ve bu durum, devlet desteklerinde bir bütünsellik sağlamayı gerekli kılmaktadır.

Türkiye'de uygulanmakta olan destek mekanizmaları ihtiyaç alanlarına göre sınıflandırıldığında, bazı alanlarda benzer desteklerin birden fazla kurum tarafından uygulandığı, bazı alanların ise yetersiz düzeyde desteklendiği görülmektedir. Dolayısıyla destek yoğunlaşmalarının, sebebiyet verebileceği olası mükerrerliklerin önlenmesi için kapsamlı bir Türkiye KOBİ Destek Sistemi değerlendirme çalışmasının yürütülmesi gerekmektedir. Bu çalışma sonucu ortaya çıkarılabilecek mükerrerliklerin giderilebilmesi için, hangi destek programlarının başarılı olduğunun belirlenmesi noktasında, değerlendirme çalışmalarının yaygınlaştırılmasına ihtiyaç duyulacaktır. Bu kapsamda, Türkiye'de program değerlendirme sisteminin kurulması gerekmektedir. Söz konusu bütünsel politika tasarımı ve

¹³ Bu konuda incelenebilecek örnek ülkeler, Kanada, Danimarka, Finlandiya, Norveç, İsveç, İngiltere'dir.

desteklerin değerlendirilmesine duyulan ihtiyaç 10. Kalkınma Planı'nda da sadece Ar-Ge destekleriyle sınırlı olarak vurgulanmıştır.¹⁴

Aynı ihtiyaç, Avrupa Küçük İşletmeler Yasası'nın uygulanmasında kaydedilen ilerlemelerin irdelendiği "KOBİ Politika Endeksi: Batı Balkanlar ve Türkiye 2012 Raporu"nda da "*KOBİ sektörünün desteklenmesi için ayrılan hatırı sayılır miktarda kaynaklar ve yürürlükteki destek programı çeşitliliği göz önünde bulundurulduğunda, düzenli bir izleme sistemi ve en önemlisi de bağımsız etki değerlendirmelerinin sistematik olarak gerçekleştirilmesi gerektiği*" şeklinde belirtilmektedir.

Gelişmiş ülkelerdeki KOBİ ekosistemlerinde, politikaların belirlenmesinde ve programların tasarlanıp uygulanmasında sistemde yer alan aktörler arasındaki yoğun işbirliklerini, etkileşimi ve iletişimi sağlayan, yaptırım gücüne sahip ve orkestrasyondan sorumlu kurumların varlığı gözlenmektedir. Örneğin ABD'nin KOBİ'lerden sorumlu ulusal kuruluşu SBA (U.S. Small Business Administration-ABD Küçük İşletmeler İdaresi) federal hükümetin bağımsız bir kuruluşu olup; SBA Başkanı, ABD Başkanına bağlı kabinenin doğrudan üyesidir.¹⁵ Benzer bir modelin Türkiye'de başarılı olup olmayacağı hususu değerlendirilmelidir.

Açıklanan nedenlerle üçüncü stratejik alan kapsamında belirlenen hedefler aşağıda yer almaktadır.

Hedefler

H1. İş ve yatırım ortamını etkileyen düzenlemelerde ve kamu hizmetlerinin sunumunda KOBİ ihtiyaçlarına duyarlılığın artırılması

H2. Politika üreticilerini, karar verme süreçlerinde destekleyecek KOBİ istatistiklerinin ve bu istatistikleri destekleyen idari kayıt sistemlerinin uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi

H3. KOBİ'lere sağlanan devlet desteklerinde bütünselliğin sağlanması

¹⁴ "Ar-Ge desteklerinde koordinasyon sağlanacak ve mevcut destek programları etki analizi çalışmaları yapılarak gözden geçirilecektir. Ar-Ge faaliyetleri, öncelikli alanlarda oluşturulacak ortak hedefler çerçevesinde, ticarileştirmeyi de içerecek şekilde piyasa şartları gözetilerek bütünsellik içinde desteklenecektir."

¹⁵ <<http://www.whitehouse.gov/administration/cabinet>> Erişim Tarihi: 20.01.2015

4.4 Stratejik Alan 4– KOBİ’lerin Ar-Ge ve Yenilik Kapasitelerinin Geliştirilmesi

Mevcut Durum

20. yüzyıl dünyasında; 1960’lara kadar üretim kapasitesi, 1970’lerde maliyet ve fiyat kavramları, 1980’lerde kalite kavramı, 1990’larda ise ürün çeşitliliği, rekabet üstünlüğünü sağlamanın araçları olarak ön plana çıkmıştır. Küreselleşme sürecinin piyasalara yansımaları sonucunda, günümüzde artık müşterilerin kolaylıkla ulaşamadığı ürün veya hizmet neredeyse kalmamıştır. 21. Yüzyılda artık alıcılar için, en düşük fiyatlı ve en kaliteli ürünü, esnek ödeme yöntemleri ile en çabuk şekilde teslim almak ve satış süreci sonrasında sunulan hizmetlerin kalitesinden tatmin olmak önem kazanmıştır. Bu nedenle günümüzde, bilginin önemi ve değeri giderek artmakta, ürün ve hizmetlerinde rakiplerinden farklı olabilen bir başka ifadeyle yenilik yapabilen işletmeler rekabet üstünlüğünü elde edebilmektedir.

Yenilikçilik ve farklılık yaratmanın en önemli rekabet unsurlarından biri haline geldiği günümüz dünyasında, bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler ile bilgiye dayalı üretim, sürdürülebilir ekonomik büyümenin temel belirleyici gücü olmaya devam edecektir. Bu noktada Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin sürekli kılınarak, ürün/süreç geliştirme yöntemleriyle fikirlerin ekonomik değerlere dönüştürülmesi ve üretilen bu değerlerin ticarileştirilmesi yoluyla ekonominin güçlendirilmesi, özellikle gelişmekte olan ülkeler için önemli bir gereksinimdir.

Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin artırılmasının, gelişmekte olan ülkeler açısından bir diğer önemi, küresel değer zincirlerindeki konumlanmayla alakalıdır. Küresel değer zincirlerinin daha üst basamaklarında konumlanmak isteyen Türkiye’nin, Ar-Ge ve yenilik kapasitesini geliştirmesi gerekmektedir.

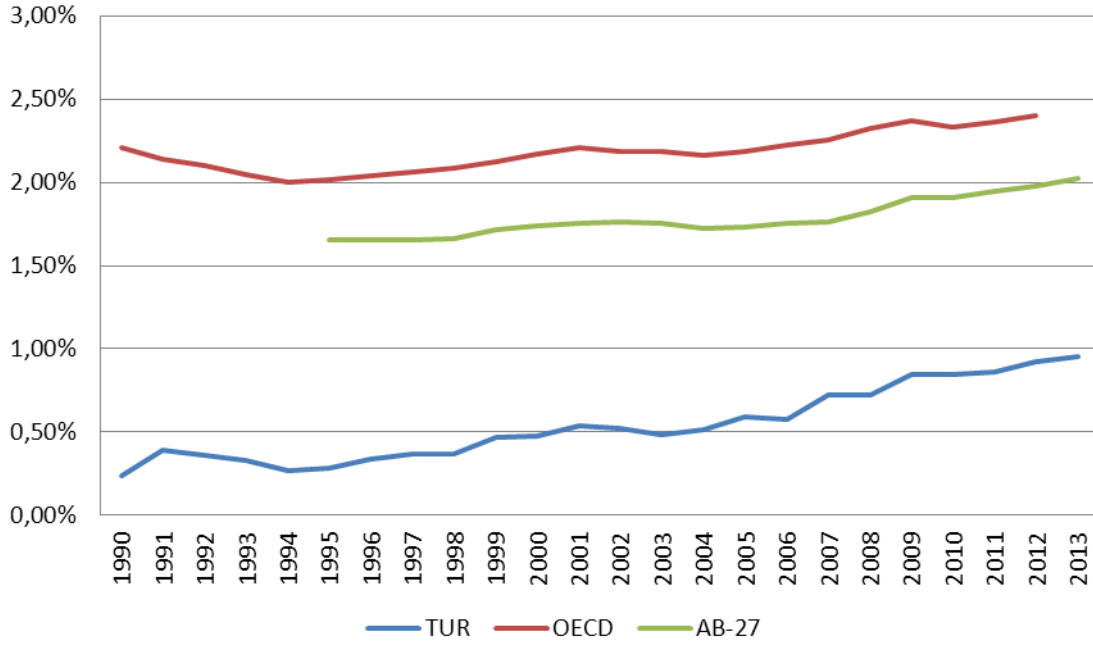
Ülkelerin Ar-Ge performanslarının karşılaştırılmasında uluslararası düzeyde kullanılan temel göstergeler, Ar-Ge harcamalarının milli gelire oranı, yüksek teknolojili ürünlerin toplam üretim ve ihracattaki payı ve patent başvurularıdır.

Ar-Ge Harcamalarının Milli Gelire Oranı

Ar-Ge harcamalarının milli gelire oranının karşılaştırılmasına yönelik olarak, OECD’nin Temel Bilim ve Teknoloji Göstergeleri Veritabanı’ndan (OECD Main Science and Technology Indicators Database) faydalanılmıştır. Buna göre AB27, OECD’ye üye ülke

ortalamaları ve Türkiye'nin 1990-2012 dönemine ait Ar-Ge harcamalarının milli gelire oranları Şekil 9'da yer almaktadır¹⁶. Buna göre, Türkiye'de Ar-Ge harcamalarının milli gelire oranı 1990'da %0,24 iken, 2013'de %0,95'e kadar yükselmiştir. Bununla birlikte, halen OECD ve AB seviyelerinin oldukça gerisinde kalmıştır.

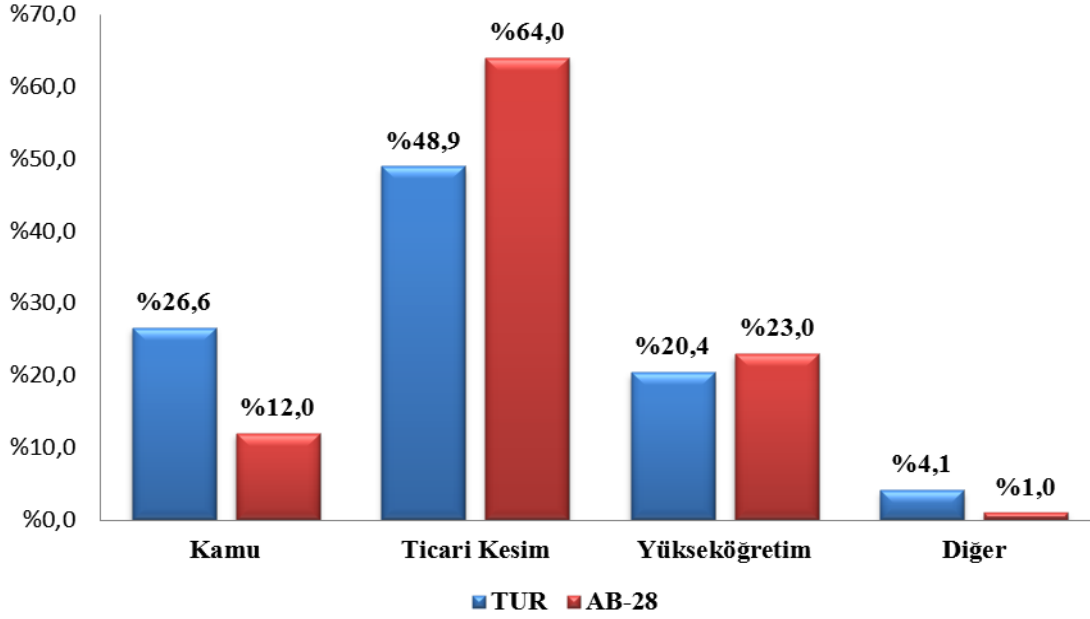
Şekil 9 - Ar-Ge Harcamalarının Milli Gelire Oranı

Kaynak: OECD

Bir ekonomide yapılan Ar-Ge harcamaları, genellikle 3 kanal aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Uluslararası sınıflamalarda bu kanallar; Ticari Sektör (Business Enterprise Sector), Kamu Sektörü (Government Sector) ve Yükseköğretim Sektörü (Higher Education Sector) olarak tanımlanmaktadır. 2013 yılı için AB ve Türkiye'deki Ar-Ge harcamalarının sektörlere göre dağılımı Şekil 10'da yer almaktadır. Buna göre, Yükseköğretim açısından iki yapı arasında fazla bir fark gözlenmezken, Ticari Kesim/Kamu oranı AB'de 5,3 iken, Türkiye'de 1,8'dir.

¹⁶ Verisetine TÜİK tarafından açıklanan 2013 Türkiye verisi ile AB İstatistik Ofisi (Eurostat) tarafından açıklanan AB-28 (Hırvatistan dâhil) 2013 verisi ilave edilmiştir.

Şekil 10 - Ar-Ge Harcamalarının Sektörlere Göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK, YSHİ 2012, GDTİ 2013

Ticari Kesim Ar-Ge harcamalarından KOBİ'lerin aldığı payın, Türkiye ve seçilmiş ülkeler bazında karşılaştırması Tablo 16'da yer almaktadır. Buna göre, Türk KOBİ'lerinin ticari kesim Ar-Ge harcamalarındaki payı, gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında, nispeten yüksektir.

Tablo 16 - Ticari Kesim Ar-Ge Harcamalarından KOBİ'lerin Aldıkları Pay

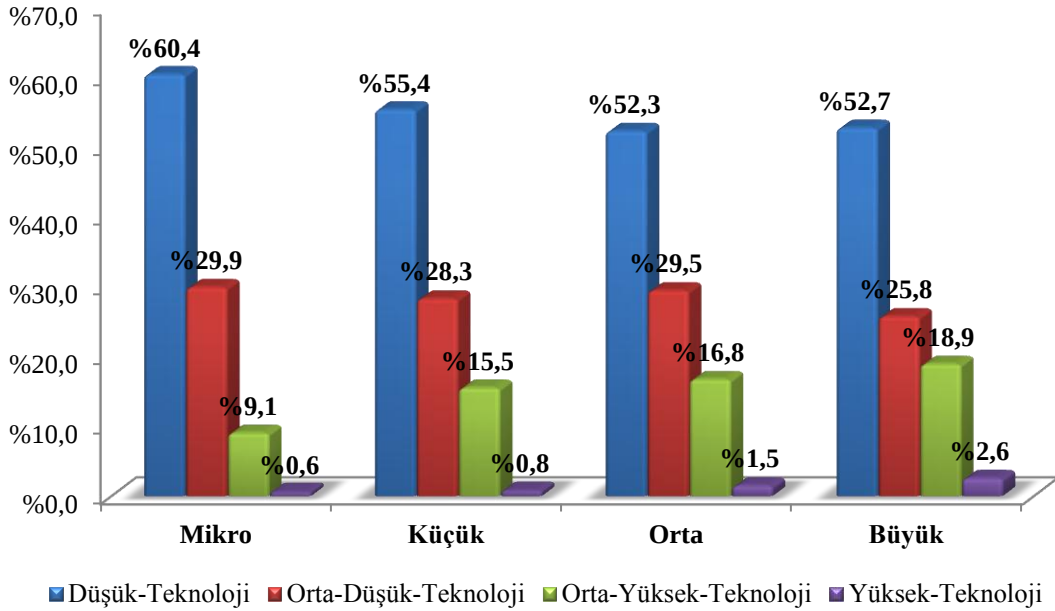
Ülke	KOBİ Payı
Türkiye	%34,9
Almanya	%11,0
Fransa	%22,1
Polonya	%29,2
İspanya	%50,2
ABD	%16,8
Kore	%23,1
Japonya	%6,5

Kaynak: TÜİK 2013, Avrupa'da Bilim, Teknoloji ve İnovasyon 2013 Raporu

Yüksek Teknolojili Ürünlerin Toplam Üretim ve İhracattaki Payı

AB tarafından NACE Rev.2 bazında kullanılan teknoloji yoğunluk sınıflandırması¹⁷ ve TÜİK İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları çalışması 2013 yılı verileri ile elde edilen imalat sektörünün teknoloji yoğunluğuna göre dağılımı Şekil 11’de yer almaktadır. Buna göre 2013 yılında 426.781 imalat sektörü işletmesinden 2.771’i (%0,6) yüksek teknoloji olarak sınıflandırılan sektörlerde faaliyet göstermiş olup, bu işletmelerin %98,4’ü KOBİ’dir. Ölçek içi yüzdeler açısından ise orta ölçekli imalat sektörü KOBİ’lerinin %1,5’inin yüksek teknoloji olarak sınıflandırılan sektörlerde faaliyet gösterdiği söylenebilir.

Şekil 11 - İmalat Sektörünün Teknoloji Yoğunluğuna Göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK, YSHİ 2012, GDTİ 2013

Yıllık Avrupa KOBİ’leri Raporu 2013/2014 raporuna göre;

- 2013 yılında AB KOBİ’lerinin %2’si yüksek teknoloji olarak sınıflandırılan sektörlerde faaliyet göstermiştir. Aynı oran büyük işletmeler için %7 olmuştur.
- Yüksek teknolojlili KOBİ’ler imalat sektörü katma değerinin %6’sını üretirken, yüksek teknolojlili büyük işletmelerin imalat sektörü katma değerindeki payı %13’tür.
- Yüksek teknolojlili KOBİ’lerin imalat sektörü istihdamındaki payı %4 civarındadır.

¹⁷ İlgili bağlantı: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/Annexes/htec_esms_an3.pdf> Erişim Tarihi: 20.01.2015

- AB28’de yer alan ülkelerin çoğunda yüksek teknolojili KOBİ’ler, imalat sektörü katma değerinin %1 ile %10’u arasını üretmektedir. Malta ve İrlanda gibi ülkelerde ise aynı oran, sırasıyla %18 ve %30’dur.

Dünya Bankası Kalkınma Göstergeleri (World Development Indicators) 2012 veri setine göre seçilmiş ülkeler itibarıyla imalat sektörü ihracatında yüksek teknolojili ürünlerin aldıkları paylar, Tablo 17’de yer almaktadır.

Tablo 17 - Yüksek Teknoloji İhracatı

Ülke	Yüksek Teknoloji İhracatının Payı
Türkiye	%1,83
Almanya	%15,8
Fransa	%25,4
Polonya	%6,95
İspanya	%6,99
ABD	%17,8
Kore	%26,2
Japonya	%17,4

Kaynak: Dünya Bankası

TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Aralık 2014 Haber Bülteni’ne göre ise, yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %4’tür. Söz konusu bültende ölçeksel herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Patent Başvuruları

Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı’nın (WIPO) “Fikri Mülkiyet İstatistikleri 2013 (IP Facts and Figures 2013) çalışmasına göre, 2012 yılında;

- Patent başvuruları bakımından 1. sırayı 652.777 başvuru ile Çin almıştır. Türkiye, 4.666 başvuru ile 27. sıradadır.
- Faydalı Model başvuruları bakımından 1. sırayı 740.290 başvuru ile Çin almıştır. Türkiye, 3.788 başvuru ile 7. sıradadır.
- Marka başvuruları bakımından 1. sırayı 1.651.785 sınıf başvurusu ile Çin almıştır. Türkiye, 229.500 sınıf başvurusu ile 5. sıradadır.

- Endüstriyel Tasarım başvuruları bakımından 1. sırayı 657.582 tasarım başvurusu ile Çin almıştır. Türkiye, 46.330 tasarım başvurusu ile 5. sıradadır.

Gerek WIPO gerekse de Türk Patent Enstitüsü (TPE) tarafından yayımlanan istatistiklerde ölçeksel herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Bu stratejik alana ilişkin olarak; TÜBİTAK, BSTB, KOSGEB, Ekonomi Bakanlığı ve TTGV gibi kurumlar tarafından Ar-Ge ve yenilik destek programları yürütülmektedir. Ayrıca, KOSGEB tarafından uygulanan Endüstriyel Uygulama Destek Programı ile Ar-Ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkarılan ürünlerin ticarileştirilmesine yönelik KOBİ projeleri desteklenmektedir.

Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri alanında sağlanan teşvikleri düzenlemek üzere hazırlanan 5746 sayılı Araştırma Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında ve 2014 yılı Ekim ayı itibarıyla 186 işletmeye Ar-Ge Merkezi Belgesi verilmiş olup, bu merkezlerden 165'i faal olarak çalışmaktadır. Ayrıca, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında 41 aktif Teknoloji Geliştirme Bölgesi 2014 yılı itibarıyla faaliyetlerine devam etmektedir.

İlki 1991 yılında kurulan KOSGEB Teknoloji Geliştirme Merkezleri (TEKMER) sayısı, 2014 yılında 43'e ulaşmıştır. TEKMER'ler, teknoloji yönelimli yeni küçük işletmeleri desteklemek, mevcut küçük işletmelerin yeni üretim yöntemleri geliştirerek piyasalara yeni ürünler kazandırmalarını sağlamak, işletmelerin ar-ge, yenilik ve endüstriyel uygulama faaliyetlerini desteklemek ve üniversite-sanayi işbirliğinin güçlendirilmesine katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur. Aynı inkübatör mantığı çerçevesinde ve fakat binasız olarak, KOSGEB ile üniversiteler arasında gerçekleştirilen Ar-Ge ve inovasyon işbirliklerinin sayısı ise 73'e ulaşmıştır.

10. Kalkınma Planı'nda yer alan, öncelikli olarak hızlı büyüyen veya büyüme potansiyeline sahip girişimler ile ürün, hizmet ve iş modeli açılarından yenilikçi KOBİ'lerin desteklenmesi hedefi doğrultusunda dördüncü stratejik alan kapsamında belirlenen hedefler aşağıda sıralanmaktadır.

Hedefler

1. KOBİ’lerde bilgiye dayalı üretim yapısının teşvik edilerek, patent ve ticarileştirme konularında ilerleme sağlanması
2. Ürün, hizmet ve iş modeli açılarından yenilikçi KOBİ’lerin öncelikli olarak desteklenmesi
3. KOBİ’lerin Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinin orta-yüksek ve yüksek teknolojiye sahip ürünlerde yoğunlaşmasının sağlanması
4. KOBİ’ler ile büyük ölçekli yurtiçi/yurtdışı işletmeler ve üniversiteler arasındaki işbirliklerinin artırılması

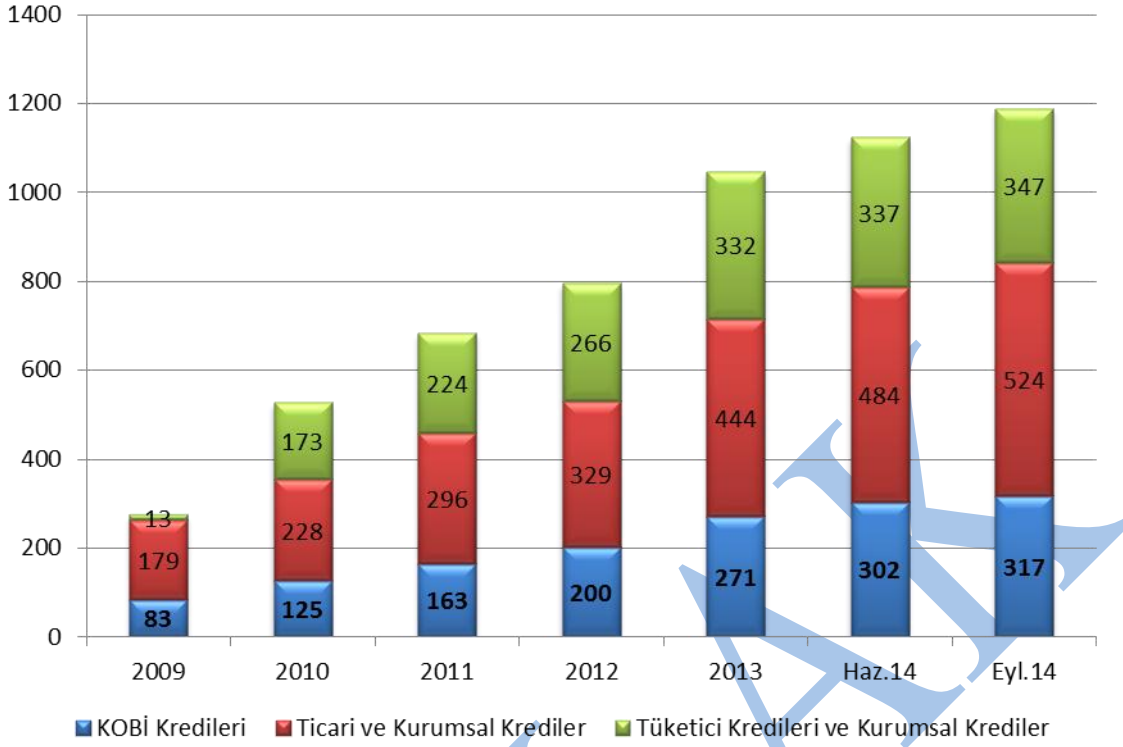
4.5 Stratejik Alan 5– KOBİ’lerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması

Mevcut Durum

Günümüzde hemen her ülke KOBİ’lerinin yenilik, büyüme ve iş yaratma konularındaki potansiyellerini tam anlamıyla yerine getirebilmeleri için finansman temini konusunda sorunları bulunmaktadır. Bununla birlikte, kamunun dinamik ve yaşayan bir iş ortamı oluşturabilmesi için işletmelerin finansmana erişimlerini kolaylaştırması gerekmektedir.

Ulusal ve uluslararası pazarlarda yoğun rekabetin yaşandığı bir ortamda faaliyet gösteren Türk KOBİ’leri, yoğun olarak bankacılığa dayalı sistemlerden yararlanma yoluna gidebilmekte ve daha çok öz kaynakları ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Ancak rekabet edebilirlik, yeni ve teknolojik yatırımları gerektirmekte, bu durum da kaynak ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Dolayısıyla öz sermaye yoğun çalışan KOBİ’lerin özellikle uzun vadeli finansman ihtiyacı daha da artmaktadır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yayımlanan “Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri-Eylül 2014 Raporu”na göre, KOBİ kredilerinin toplam krediler içindeki payı %27’dir. Kredi tutarlarının yıllara göre gelişimi Şekil 12’de yer almaktadır. Buna göre, 2009-2014 döneminde KOBİ’ler tarafından kullanılan kredilerin istikrarlı bir biçimde her yıl arttığı görülmektedir. Bununla birlikte KOBİ kredilerinin tüm krediler içerisindeki payı %23-%27 bandında seyretnmektedir.

Şekil 12 - Yıllara Göre Kredi Türleri Gelişimi, (Milyar TL)

Kaynak: BDDK, Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri - Eylül 2014

KOBİ’lerin banka kredilerine erişimleri noktasında Bankacılık sektörünün en önemli sıkıntısı, KOBİ’lere ilişkin mali tabloların gerçeği tam olarak yansıtmaması sonucu, işletmelerin doğru kredilendirilememeleridir. Bu açıdan KOBİ’lerin uluslararası finansal raporlama sistemlerine uyum seviyeleri arttıkça, banka kredilerinden aldıkları payın da artması beklenebilir.

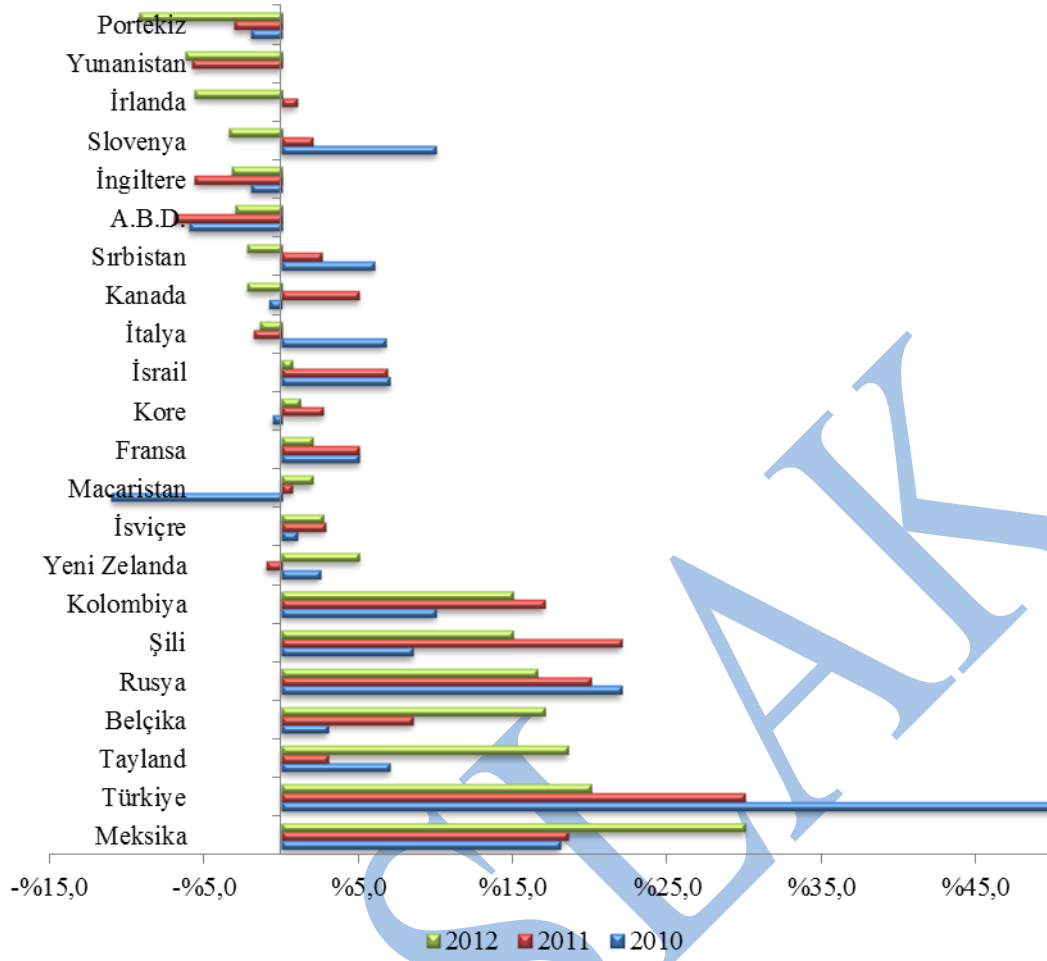
Kamuoyunda Basel-II olarak bilinen “Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Uyumlaştırılması” çalışması, Türkiye’de 1 Temmuz 2011 tarihinde başlayan ve 30 Haziran 2012 tarihinde biten süreçte BDDK tarafından AB düzenlemeleriyle uyumlu olacak şekilde yürütülmüştür. Bu sürecin tamamlanmasından sonra 1 Temmuz 2012 itibarıyla “kesin” uygulama sürecine geçilmiş ve nihai Basel II düzenlemeleri 28 Haziran 2012 tarih ve 28337 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bu kapsamda, KOBİ’lerden alacaklar belirli koşulları haiz olmaları şartıyla perakende alacak risk sınıfında değerlendirilerek %100 yerine %75 risk ağırlığı uygulamasına tabi tutulmaktadır. Bu şekilde bankacılık sisteminin reel kesime daha fazla kaynak kullandırmasına da katkıda bulunmaktadır.

Banka kredilerine erişimde KOBİ'lerin yaşadığı aşmak zorunda kaldıkları sıkıntılardan biri de teminatlardır. Bu sorunu yaşayan KOBİ'ler için çözüm olarak görülen kredi garanti kuruluşları, verdikleri kredi garanti hizmeti ve üstlendikleri risk ile KOBİ'lerin daha çok banka kredisi kullanabilmelerini sağlamakta, uzun vadeli ve uygun maliyetli kredilerden KOBİ'lerin de yararlanmasını mümkün hale getirmektedir.

Türkiye'de KOBİ'lere kredi kefaleti sağlamak üzere kurulan Kredi Garanti Fonu (KGF) A.Ş.'nin sermayesi 2009 yılı Ekim ayında 60 milyon TL'den 240 milyon TL'ye yükseltilmiştir. KOSGEB, TOBB %33'er payla şirkete ortaktır. 15 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15197 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Hazine Müsteşarlığı'nın Kredi Garanti Kuruluşlarına 1 milyar TL'ye kadar destek sağlayabilmesine ilişkin yapılan düzenleme çerçevesinde 2010 yılı başı itibarıyla KGF A.Ş. tarafından Hazine destekli kefalet işlemlerine başlanmıştır. Hazine destekli kefaletler, KGF A.Ş.'nin KOSGEB destekli krediler ile ilgili banka protokollerinde taraf olması ve KGF A.Ş. şube sayısının 36'ya yükseltilmesi sonucunda gerek kefalet verilen işletme sayısında gerekse de kullanılan kredi tutarlarında önemli artışlar sağlanmıştır. Bu kapsamda 2010-2014 döneminde 16.137 işletmeye, 5,7 Milyar TL tutarında, 19.683 kefalet sağlanmış olup, bu kefaletler kapsamında oluşturulan kredi hacmi 8 Milyar TL'dir.

Ayrıca, teminat yetersizliği nedeniyle KOSGEB destek programlarında kapsamında verilen geri ödemeli desteklere erişmekte zorlanan KOBİ'lere kolaylık sağlanması amacıyla, KOSGEB ile KGF A.Ş. arasında "KOSGEB Geri Ödemeli Desteklerinden Yararlanacak KOBİ'lere KGF A.Ş.'nin Doğrudan Kefaleti Protokolü" 2014 yılında imzalanmıştır. Bu kapsamda KOBİ'lerin, KOSGEB destek programları kapsamında verilen geri ödemeli desteklere yönelik olarak, doğrudan KGF A.Ş. kefaleti talep edebilmelerine imkân sağlanmıştır. Benzer protokoller KGF A.Ş. ile TÜBİTAK ve TTGV arasında da yapılmıştır.

KOBİ'lerin ve girişimcilerin finansmanına ilişkin ulusal ve uluslararası eğilimlerin analiz edildiği 2014 yılına ilişkin KOBİ'lerin ve Girişimcilerin Finansmanı OECD Skorbordunda (Financing SMEs and Entrepreneurs 2014: An OECD Scoreboard) yer alan ve seçilmiş bazı ülkelerdeki KOBİ kredilerinin yıllık yüzdesel değişimleri Şekil 13'te yer almaktadır.

Şekil 13 - Çeşitli Ülkelerde KOBİ Kredilerinin Yıllık Yüzdesel Değişimleri

Kaynak: OECD

2010-2012 döneminde KOBİ'lere kullandırılan kredilerde ABD, İngiltere, Yunanistan, Portekiz gibi pek çok ülkede düşüşler gözlenirken, başta Meksika ve Türkiye olmak üzere, Tayland, Belçika, Rusya, Şili ve Kolombiya gibi ülkelerde %15 ve daha fazla bir önceki yıla göre artışlar yaşanmıştır.

10. Kalkınma Planı'nda KOBİ'ler ve Girişimcilik başlığında “*girişim sermayesi, bireysel katılım sermayesi, kredi garanti fonu, mikro kredi uygulamaları ve sermaye piyasası imkânları geliştirilerek, yeni girişim ve KOBİ'lerin finansmana erişimi kolaylaştırılacaktır*” hükmü yer almaktadır. Bu çerçevede; KOBİ'lerin finansman sorunlarının aşılabilmesine yönelik olarak dünyada uygulaması olan pek çok destek mekanizmasının Türkiye'de de etkin ve geniş bir şekilde kullanılabilmesi amacıyla farklı kamu kurum ve kuruluşları tarafından çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.

Halkbank tarafından 2013 yılında KOBİ'lere sağlanan krediler, toplam nakdi kredilerin %36,8'ini oluşturmuştur. Esnaf ve sanatkârlara kullandırılan Hazine faiz destekli toplam kredi tutarı 2012 yılı sonunda 6,93 Milyar TL iken, aynı rakam 2013 yılı sonunda %38,9 artışla 9,62 Milyar TL'ye çıkmıştır. Kredi kullandırılan esnaf ve sanatkâr sayısı ise 286.123'e ulaşmıştır. 2013 yılsonu itibariyle Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri kefaleti olmaksızın Halkbank tarafından doğrudan kullandırılan Hazine faiz destekli kredi tutarı 282,3 Milyon TL, yatırım kredisi tutarı ise 105 Milyon TL'dir.¹⁸

KOBİ'lerin banka kredileri dışındaki diğer alternatif finansman kaynaklarından daha fazla faydalanmalarının sağlanmasına yönelik olarak da, kamu kurum ve kuruluşları tarafından pek çok faaliyet yürütülmektedir. Bunlardan biri olan GİP KOBİ Destek Programı ile KOSGEB, BİST-GİP'te işlem görmek üzere halka arz edilecek gelişme ve büyüme potansiyeline sahip KOBİ'lerin ilk halka arzına ilişkin maliyetlerini 100 bin TL'ye kadar geri ödemesiz olarak 2012 yılından itibaren desteklemektedir.

Diğer yandan girişim sermayesi şirketleri, fonlarındaki kaynakları iş fikirleri olan ve gelecek vaat eden şirketlere yatırarak bu şirketlere her aşamasında yol göstermek suretiyle büyümelerini sağlamak ve bu şirketlerin üreteceği katma değerlerden yararlanmayı hedeflemektedir. KOBİ GSYO A.Ş. KOBİ'lerin ekonomik faaliyetlerine yardımcı olmak, mevcut tesislerine veya yeni yatırımlarına sermaye katkısında bulunarak ve ortak olarak risklerine katılmak, danışmanlık ve eğitim hizmetleri vermek amacıyla 1999 yılında kurulmuştur. TOBB %47,8, KOSGEB %12,3 oranında payla şirkete ortaktır. Türk KOBİ'lerinin finansman ihtiyacını gidermek amacıyla, aktif olarak 2004 yılının Ekim ayında çalışmaya başlayan KOBİ GSYO A.Ş; bu tarihte Sermaye Piyasası Kurulu'ndan (SPK) alınan "Portföy İşletmeciliği Faaliyet Yetki Belgesi" ile yaklaşık 10 yıldır girişim sermayesi alanında faaliyet göstermektedir.

KOBİ GSYO A.Ş; finansman temini, yeni pazarların tespit edilmesi, strateji oluşturulması konularında kaynaklarını devreye sokmayı ve yol gösterici rol oynayarak giriştiği ortaklıkların büyümesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. 2011 yılında şirketin amaçları arasına; çekirdek ve başlangıç aşamasındaki sermaye ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla melek yatırımcıların organize edileceği ve finansman eşleşmelerinin yapılacağı bir 'iş

¹⁸ Halkbank 2013 Yılı Faaliyet Raporu

melekleri' ağının oluşturulması ve yönetilmesi ile BİST GİP piyasa danışmanlığı hizmeti verebileceği hususları da eklenmiştir. Şirket, faaliyete başladığı 2004 yılından bugüne kadar 9 farklı şirkete toplamda 30 Milyon TL civarında yatırım yapmış ve bunlardan iki tanesinden başarılı çıkış gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'de girişim sermayesi yatırımı yapan şirketlerin gelişimini hızlandırmak ve bu alandaki kapasiteyi arttırmak üzere; KOSGEB, Avrupa Yatırım Fonu, TTGV ve Türkiye Kalkınma Bankası'nın ortaklığıyla İstanbul Risk Sermayesi Girişimi (iVCi) kurulmuştur. Daha sonra fona Garanti Bankası ve Yunanistan Ulusal Bankası (National Bank of Greece) ortak olmuşlardır. iVCi, kurulmuş girişim sermayesi fonlarının yanı sıra ilk defa, halihazırda girişim sermayesi fonu olarak yatırım yapan tecrübeli fonlara da yatırım yaparak fonların fonu şeklinde çalışmaktadır. Biri eş yatırım olmak üzere toplam 9 fona 152,7 milyon Avro tutarında yatırım taahhüdünde bulunmuştur.

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yatırım Aracı (IPA) kapsamında geliştirilmiş olan G43 Anadolu Girişim Sermayesi Fonu Projesi bir AB projesidir. Program Otoritesinin BSTB olduğu projede Avrupa Yatırım Fonu, fon kuran yürütücü kuruluş ve KOSGEB de yardımın nihai faydalanıcısı konumundadır. Proje, NUTS II ölçeği bazında, kişi başına düşen gelirin ulusal ortalamasının %75'in altına düştüğü bölgelerde (43 il) KOBİ'lerin bir girişim sermayesi fonu yardımıyla finansmana erişimini artırmayı amaçlamakta olup 2011 yılında yürürlüğe girmiştir. Proje kapsamında, G43 Anadolu Girişim Sermayesi Fonu'nu kuracak olan fon yöneticisinin bulunması, incelenmesi, fon yapısının oluşturulması ve fona yatırım yapılması süreci için KOSGEB'in esas katılımcılarından olduğu iVCi bir platform olarak kullanılmaktadır. Fonun yatırım süreci, 2013-2017 yılları arasında devam edecek olup; fon kapsamındaki faaliyetlerin, 2022 yılında sona ermesi planlanmaktadır.

Yaygın bilinen adlarıyla iş melekleri, yüksek risk içermesi nedeniyle finansmana erişimde sıkıntı yaşayan başlangıç veya büyüme aşamasındaki girişimlere finansman sağlayan gerçek kişilerdir. Söz konusu sistemin Türkiye'de hayata geçirilmesini sağlamak üzere, bireysel katılım sermayesini desteklemek ve geliştirmek amacıyla düzenleme yapmaya Hazine Müsteşarlığı 2012 yılında yetkili kılınmış ve 15 Şubat 2013'de yayımlanan "Bireysel Katılım Sermayesi Hakkında Yönetmelik" ile sistem yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğin 4. maddesi ile; BSTB, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından belirlenen Ar-Ge ve yenilikçilik programları kapsamında, vergi desteği için Hazine Müsteşarlığı'na başvuru tarihinden itibaren projesi son beş yıl içinde desteklenmiş

girişim şirketlerine iştirak sağlayan Bireysel Katılım Yatırımcıları için vergi desteği oranının %100 olarak uygulanmasına imkan tanınmıştır.

Açıklanan nedenlerle beşinci stratejik alan kapsamında belirlenen hedefler aşağıda yer almaktadır.

Hedefler

H1.KOBİ'lerin banka kredilerine erişimlerinin kolaylaştırılması

H2.KOBİ'lerin alternatif finansman kaynaklarından daha fazla faydalanmalarının sağlanması

TASLAK

5. UYGULAMA, KOORDİNASYON, İZLEME VE DEĞERLENDİRME

5.1 KSEP İzleme ve Yönlendirme Komitesinin Oluşumu ve Çalışma Usulü

KSEP İYK, BSTB Müsteşarı başkanlığında, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), ÇSGB, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, GTB, Ekonomi Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK), TÜBİTAK, TÜİK, KOSGEB, TOBB ve TESK'in en az genel Müdür/Başkan/Genel Sekreter/Yönetim Kurulu Üyesi düzeyindeki birer temsilcisinden oluşur. Kurum ve kuruluşların komitedeki temsilcileri, KSEP sekreteryasına yazılı olarak bildirilir ve ilgili kurum/kuruluş tarafından değiştirilmediği sürece, temsilcilerin bu görevleri devam eder.

KSEP İYK, komite başkanının daveti üzerine toplanır. Toplantılara, KSEP sekreteryasına yazılı olarak bildirilen asil temsilcilerin bizzat katılması esastır. Asil temsilcinin katılamaması durumunda toplantıya başka bir temsilci katılabilir ve oy kullanabilir. Ancak, KSEP İYK'nın çalışmalarına ilişkin irtibat, yazılı olarak bildirilen asil temsilci üzerinden sağlanır. Gerekli yönlendirme kararlarının oy çokluğu ile alındığı toplantılarda, oyların eşit olması durumunda komite başkanının oyu yönünde karar alınır. Karara katılmayan üyeler, görüşlerinin toplantı tutanağı veya ekinde yer almasını isteyebilir. Toplantı tutanağı, komite başkanı tarafından yazı ekinde komitede temsil edilen kurum/kuruluşlara ve gerekli ise ilgili diğer kurum ve kuruluşlara gönderilir.

Ayrıca ihtiyaç duyulması durumunda, KSEP İYK tarafından yapılacak görevlendirmeler ile alt izleme komiteleri ve çalışma grupları oluşturulabilir. KSEP sekreteryasının daveti üzerine toplanan ve öngörülen çalışmaları gerçekleştiren bu komite ya da gruplar, gerektiğinde, KSEP'te yer alan eylem/projelere ilişkin gelişmeler ışığında, alınması gereken tedbirler hakkında öneriler geliştirerek, KSEP İYK'ye sunabilir.

5.2 KSEP'in Koordinasyonu

KSEP'in izlenmesinden ve genel yönlendirme kararlarının alınmasından KSEP İYK sorumludur. KSEP İYK tarafından gerekli görüldüğünde; mevcut proje/eylemlerde değişiklik yapılabilir, KSEP'e yeni proje/eylemler eklenebilir, 1 yıl süre ile KSEP'in uzatılmasına veya

yeni bir planın hazırlanmasına ilişkin kararlar alınabilir. Yeni plan hazırlanması durumunda yenilenecek KSEP, YPK tarafından onaylanması koşuluyla yürürlüğe girer.

KSEP'in uygulanmasının genel koordinasyonu ve sekreteryası, KOBİ'lere ilişkin politikaların uygulanmasından doğrudan sorumlu kuruluş olan KOSGEB tarafından gerçekleştirilir. KOSGEB, gerekli görülen durumlarda komite toplantılarına temsilci kurum/kuruluşlar dışındaki kuruluşlardan da katılımcı davet edebilir. Bu katılımcıların oy hakkı olmaz.

5.3 KSEP'in Uygulanması

KSEP'te yer alan stratejik alanlar ve hedefler çerçevesinde yürütülecek olan eylem/projeler 7. Bölüm'de (Eylem Planı) belirtilmektedir. Eylem/projeler, Eylem Planında tanımlanan "sorumlu kuruluşlar" tarafından yürütülür. Eylem/projelerde yer alan "işbirliği yapılacak kuruluşlar"la koordinasyonu, "sorumlu kuruluşlar" sağlar.

5.4 KSEP'in İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

İzleme ve Ara Değerlendirmeler

Eylem/projelerden sorumlu kuruluşlar, sorumlu oldukları her bir eylem/proje için KOSGEB tarafından belirlenecek formatta "Hedef İlerleme Raporu" hazırlarlar ve her yılın 1. ve 7. ayının sonuna kadar, KSEP'in uygulanmasının genel koordinasyonundan ve sekreteryasından sorumlu olan KOSGEB'e iletirler. KOSGEB, Hedef İlerleme Raporları'nı konsolide eder ve oluşturduğu "KSEP Ara Değerlendirme Raporu"nu, KSEP İYK üyelerine gönderir. İYK Toplantılarında, KSEP'te yer alan eylem/projelere ilişkin gelişmeler ve genel konjonktürel gelişmeler değerlendirilerek gerekli yönlendirme kararları alınır.

KSEP sekreteryasından sorumlu KOSGEB, ihtiyaç hasıl olması durumunda, izleme ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında BSTB GBS'den istifade edebilir.

Nihai Değerlendirme

KSEP'in nihai değerlendirmesi, İYK onayı ile kurulacak bir alt komite tarafından uygun görülecek bir kamu kurumuna veya alanında uzman, bağımsız bir özel sektör kuruluşuna yaptırılır. Değerlendirmeyi yapacak kurum/kuruluş tarafından hazırlanacak olan "Nihai Değerlendirme Raporu"nun, uluslararası değerlendirme kıstaslarına uyumlu olacak şekilde

hazırlanması ve alt komite tarafından belirlenecek değerlendirme sorularının cevaplarını içermesi gerekmektedir. Değerlendirmeyi yapacak kurum/kuruluşun seçimi ve değerlendirme sorularının belirlenmesine ilişkin çalışmalara, KSEP uygulama döneminin son yılı olan 2017 yılının Ocak ayı içerisinde, alt komitenin oluşturulması ile başlanır. 2015-2018 KSEP'e yönelik hazırlanacak "Nihai Değerlendirme Raporu"nda yer alan bulgular, sonraki yıllarda hazırlanacak KSEP dokümanlarına girdi teşkil eder.

TASLAK

6. KSEP'İN TEMEL POLİTİKA DOKÜMANLARIYLA İLİŞKİSİ

Üst ve eş düzeydeki temel ulusal politika dokümanlarının 2015-2018 KSEP'te yer alan hedeflerle ilişkisi Tablo 18'de verilmiştir. Öncelikli Dönüşüm Programlarının tasarımı 10. Kalkınma Planı'nın 2. bölümde yer alan politikalarla bağlantılı olması ve her bir programa ilişkin detaylı eylem planları hazırlanması nedeniyle bu bölümde ilgili program hükümlerine yer verilmemiştir.

Tablo 18 - 2015- 2018 KSEP'in Temel Politika Dokümanları ile İlişkisi

Referans Politika Doküman	İlgili Politika/Plan Hükümü	KSEP'te ilişkili hedef
62. Hükümet Programı- Yaşanabilir Mekânlar ve Çevre	KOBİ ağırlıklı bölgesel kümelenmeleri destekleyerek imalat sanayiinin ülke öncelikleri çerçevesindeki gelişim ve dönüşümünü hızlandıracaktır.	1.2
62. Hükümet Programı- Yaşanabilir Mekânlar ve Çevre	Kredi garanti sistemi, girişim sermayesi, mesleki yatırımcılar gibi yeni mali araçları ve sistemleri bölgesel farklılıklara ve önceliklere göre faaliyet gösterebilecek yetkinliğe ve esnekliğe sahip bir şekilde yerel düzeyde yaygınlaştıracaktır.	5.1, 5.2
62. Hükümet Programı- Yaşanabilir Mekânlar ve Çevre	Ana-yan sanayi bağlantılarını güçlendirerek, Ar-Ge ve yenilik kültürünü tabana yayılması sağlanacaktır.	4.4
62. Hükümet Programı - Güçlü Ekonomi	KOBİ'ler desteklenecektir.	1,2,3,4,5
62. Hükümet Programı - Güçlü Ekonomi	Fikri mülkiyet haklarını geliştirecektir.	4.1
62. Hükümet Programı - Güçlü Ekonomi	İstihdamı artırmak amaçlanmaktadır.	1.4
62. Hükümet Programı - Güçlü Ekonomi	Bilgiye dayalı, yüksek teknolojiye-yüksek katma değerli malların üretimi ve bu yolla ihracatımızda yüksek teknolojiye ürünlerin yüzde 4'lerde olan payının yüzde 15'e çıkarılmasını sağlayacak yatırımlar desteklenecektir.	2.3, 4.3
62. Hükümet Programı - Güçlü Ekonomi	İhracatta Ar-Ge, inovasyon, tasarım ve markaya dayalı ürünlerinin payının artırılmasına yönelik çalışma ve destekler devam edecektir.	2.1, 4.1
62. Hükümet Programı - Güçlü Ekonomi	Firmalarımıza uluslararası pazarlara giriş kolaylığı sağlayacak yeni ticari oluşum ve işbirlikleri ile ikili ve çok taraflı müzakereler yürütülecektir.	2.1
62. Hükümet Programı - Güçlü Ekonomi	İhracatta firmaların küresel rekabet gücünü artırmak amacıyla yenilikçiliğe ve Ar-Ge'ye dayalı katma değeri yüksek markalı ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçleri desteklenecektir.	2.3
62. Hükümet Programı - Güçlü Ekonomi	KOBİ'lere yönelik olarak KOBİ borsalarına açılma faaliyetlerini destekleyecek, Kredi Garanti Fonu'nun kefalet sağladığı KOBİ sayısını artıracak, Girişim sermayesi fonları yaygınlaştıracaktır.	5.1, 5.2
62. Hükümet Programı - Güçlü Ekonomi	Ar-Ge ve yenilik projelerini teşvik edilecek, araştırma sonuçlarının ticari ürün ve hizmete dönüşümüne öncelik verilecektir.	4.1, 4.2
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Öncelikli Dönüşüm Programları 1	İstatistiki Bilgi Altyapısını Geliştirme Programı	3.2
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 251	Kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almaları, istihdamının artırılması, eğitim ve beceri düzeylerinin yükseltilmesi sağlanacaktır.	1.4

10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 477	... İhracat içinde orta-yüksek ve yüksek teknoloji imalat sanayii ürünlerinin payının yükseltilmesi, hizmet ihracatının artırılması ve çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir.	2.3
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 478	İhracatçıların yeni pazarlara erişmesine yönelik mevcut imkânlar iyileştirilecektir.	2.2
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 485	e-Ticaretin, ihracatın artırılmasında etkili bir araç olarak kullanılması amacıyla gerekli mekanizmalar geliştirilecektir.	2.1, 2.2
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 609	Devlet desteklerine ilişkin veri toplama ve izleme altyapısı çalışmaları tamamlanarak uygulamaya geçirilecektir.	3.3
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 630	Ar-Ge desteklerinde koordinasyon sağlanacak ve mevcut destek programları etki analizi çalışmaları yapılarak gözden geçirilecektir. Ar-Ge faaliyetleri, öncelikli alanlarda oluşturulacak ortak hedefler çerçevesinde, ticarileştirmeyi de içerecek şekilde piyasa şartları gözetilerek bütünsellik içinde desteklenecektir.	4.1, 3.3
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 638	Kamu kurumlarının özel sektörle işbirliği içerisinde Ar-Ge faaliyetlerini yönlendirme ve sonuçlarını hayata geçirmeye yönelik kapasiteleri güçlendirilecektir.	4.4
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 644	.. sektörlerin üretim kapasitelerinden azami oranda yararlanabilmek ve yaratılan toplam değer içerisinde yerli üretimin payını artırmak için, imalat sanayii sektörleri arasında da işbirliklerinin güçlendirilmesi gerekmektedir.	1.2, 1.5
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 661	Büyük ölçekli firmalar ile küçük ölçekli firmalar arasındaki verimlilik farkının yüksek olduğu gıda, giyim, metal eşya, mobilya sektörlerinde küçük işletmelerin verimliliklerinin artırılmasına öncelik verilecektir.	1.1
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 662	İşletmelerin rekabet öncesi işbirliği, ağ oluşturma, ortak Ar-Ge ve tasarım, ortak tedarik ve pazarlama faaliyetlerinin geliştirilmesi özendirilecektir.	1.2
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 692	Kuluçka, iş geliştirme merkezleri ve hızlandırıcıların nicelik ve nitelikleri artırılarak etkin bir şekilde hizmet vermeleri sağlanacaktır. Bu kapsamda kamu, STK'lar ve özel sektör işbirliğiyle destek modelleri geliştirilecektir.	1.2, 4.4
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 693	Girişimcilik ve KOBİ desteklerinin sağlanmasında yenilik, verimlilik ve istihdam artışı, büyüme, ortak iş yapma gibi ölçütlerin yanı sıra kadın, genç girişimcilik ve sosyal girişimcilğe de öncelik verilecektir. Uygulamada izleme ve değerlendirme süreçleri iyileştirilecek, etki analizlerinden yararlanılarak desteklerin ekonomiye katkısı ölçülecektir.	1.1, 1.2, 1.4, 3.3
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 694	Girişim sermayesi, bireysel katılım sermayesi, kredi garanti fonu, mikro kredi uygulamaları ve sermaye piyasası imkânları geliştirilerek, yeni girişim ve KOBİ'lerin finansmana erişimi kolaylaştırılacaktır.	5.1, 5.2
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 695	KOBİ'lerin Ar-Ge, yenilik ve ihracat kapasiteleri geliştirilerek uluslararasılaşma düzeyleri artırılabilecektir.	4.1, 2.1
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 696	KOBİ'lerin hem kendi aralarında hem de büyük işletmeler, üniversiteler ve araştırma merkezleriyle işbirliği halinde daha organize faaliyet göstermeleri ve kümelenmeleri desteklenecektir.	1.2, 4.4
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 697	KOBİ'lerin markalaşmaları, kurumsallaşmaları ve yenilikçi iş modelleri geliştirmeleri sağlanacaktır.	1.1, 4.2
10. Kalkınma Planı 2014-2018 Md. 924	Bölgesel düzeyde değer zinciri ilişkileri dikkate alınarak, yenilikçi ve yüksek katma değerli küme oluşumları teşvik edilecek, mevcut kümelerdeki işletmeler arası işbirlikleri artırılacak, kümelerin uluslararası piyasalarla bütünleşmeleri güçlendirilecek ve desteklerde merkezi ve bölgesel düzey uyumu gözetilecektir.	1.2
Orta Vadeli Program Md.93	KOBİ'lerin Ar-Ge, yenilik ve ihracat yapabilme kapasiteleri geliştirilecek, markalaşmaları, kurumsallaşmaları ve yenilikçi iş modelleri geliştirmeleri etkin bir şekilde desteklenecektir.	1.1, 2.1,2.2,2.3, 4.1,4.2,4.3
Orta Vadeli Program	KOBİ ve girişimcilerin finansmana erişimini kolaylaştıracak alternatif	5.1, 5.2

Md.234	finansman yöntemleri geliştirilecektir.	
Orta Vadeli Program Md.80	Ekonominin enerji yoğunluğunu azaltmak üzere enerji verimliliğine yönelik özel tedbirler alınacaktır.	1.3
Orta Vadeli Program Md.83	Yatırımcılara ve işletmelere yönelik bürokratik ve hukuki süreçler iyileştirilecek, uluslararası standartlara ve en iyi uygulamalara göre mevzuat güncellenecektir.	3.1
Orta Vadeli Program Md.180	Geleneksel pazarlara ihracat artırılırken, ihracatta hedef ve öncelikli ülkeler belirlenecek ve pazar çeşitlendirmesi sağlanacaktır.	2.1, 2.2
Orta Vadeli Program Md.182	Kamu alımlarında yurt içinde üretilen ve yerli girdi kullanan ürünler tercih edilecektir.	3.1
Orta Vadeli Program Md.95	Organize Sanayi Bölgeleri (OSB), Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB), küçük sanayi siteleri ve endüstri bölgeleri uygulamaları geliştirilecek; kuluçka ve iş geliştirme merkezlerinin nicelik ve nitelikleri artırılarak etkin bir şekilde hizmet vermeleri sağlanacak; kümelenme desteklenecektir.	1.2, 4.4
Orta Vadeli Program Md.237	Etkin ve bütüncül bir istihdam politikası izlenerek; kadın, genç ve engelliler başta olmak üzere, işgücüne katılım ve istihdam oranları artırılmaya devam edilecektir.	1.4
Orta Vadeli Program Md.188	Yurt içinde üretilen ara malların standardının, kalitesinin ve teknoloji seviyesinin yükseltilmesi desteklenecektir.	4.3
Orta Vadeli Program Md.201	e-Ticaretin, ihracat artışına katkı yapması ve tüketim malı ithalatını artırmaması için gerekli mekanizmalar geliştirilecektir.	1.1
Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi 2011-2016	Stratejik Amaç Y4. Ulusal Yenilik Sistemi İçerisindeki KOBİ'lerin Rolünün Güçlendirilmesi	4.1, 4.2, 4.3, 4.4
Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi 2011-2016	Y4.1.2. Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini kendi bünyesinde gerçekleştiren KOBİ'lerin üniversite ve araştırma kurumlarıyla ortak proje üretme kapasitesinin artırılması	4.4
Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi 2011-2016	Y4.1.4. KOBİ Ar-Ge ve yenilik destekleri ile fikri ve sınai mülkiyet hakları konusunda bilgiye ulaşımının kolaylaştırılması, bilgilendirme faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve çeşitlendirilmesi	4.1
Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi 2011-2016	Y4.1.5. KOBİ'lerde Ar-Ge ve yenilik insan kaynağı istihdamının artırılmasına yönelik mekanizmaların geliştirilmesi	4.1

7. EYLEM PLANI

KOBİ'lere yönelik politikaların belirlendiği bu strateji dokümanı kapsamında, ilgili kurum ve kuruluşlara düşen görevlerin açık bir şekilde ifade edilmesi, stratejik alanlar ve hedefler çerçevesinde uygulanması gerekli görülen eylem ve projelerin hayata geçirilebilmesi amacıyla bir Eylem Planı oluşturulmuştur. Eylem Planında her bir eylem/projenin “Sorumlu Kuruluşu” ve “İşbirliği Yapılacak Kuruluşları” belirtilmiştir. Sorumlu kuruluşlar, sorumlu oldukları eylem/projelere ilişkin olarak;

- Eylem/projenin yürütülmesi ve varsa işbirliği yapılacak kuruluşlar ile gerekli koordinasyonun sağlanması,
- Her yılın 1. ve 7. ayının sonuna kadar KOSGEB tarafından belirlenecek formatta hazırlanacak Hedef İlerleme Raporunun KOSGEB'e iletilmesi,
- Yürütülen faaliyetlerin izlenmesi ve KOBİ'lerle ilgili hususlardaki diğer gelişmelerin takip edilebilmesi için KOSGEB tarafından talep edilebilecek ilave bilgilerin KOSGEB'e iletilmesi,
- KSEP İYK ve KOSGEB'in, eylem/projelerin yürütülmesine ilişkin aksamalar hakkındaki bildirimleri doğrultusunda gerekli tedbirlerin alınması,
- Hedeflerin gerçekleştirilebilmesine yönelik olarak, ihtiyaç duyulması durumunda, yeni eylem/proje ve önerilerin oluşturularak KOSGEB'e iletilmesi,

hususlarından sorumludur.

Eylem Planı'nda yer alan eylemler oluşturulurken, 10. Kalkınma Planı kapsamında belirlenen ulusal makro hedeflerden KOBİ'lerle ilgili olanlara yönelik temel göstergeler esas alınmıştır. Bu kapsamda söz konusu eylemlerin başarıyla gerçekleştirilmesinin aşağıda belirtilen makro hedeflere ulaşılmasına doğrudan ve dolaylı olarak katkı sağlayacağı varsayılmıştır.

- KOBİ'ler tarafından yapılan ihracatı, 150 Milyar Dolar seviyesine ulaştırmak,
- İhracat yapan KOBİ sayısını 60 Bine çıkarmak,
- KOBİ'lerin ticari kesim Ar-Ge harcamalarındaki payını %33 seviyesinde korumak,
- Plan dönemi boyunca KOBİ'lerde 3 Milyon yeni çalışan istihdam etmek.

2015-2018 KOBİ STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI

STRATEJİK ALANLAR, HEDEFLER VE YÜRÜTÜLECEK EYLEM/PROJELER

STRATEJİK AMAÇ 1: KOBİ'LERİN REKABET GÜÇLERİNİN ARTIRILMASI VE BÜYÜMELERİNİN SAĞLANMASI

Stratejik Hedef 1: KOBİ'lerin kurumsallaşmalarının, markalaşmalarının sağlanması ve verimlilik düzeylerinin yükseltilmesi

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
1.1.1.	KOBİ'lerin sanal pazaryerlerine girişleri ve bu pazarlarda yaptıkları ticaret artırılacaktır.	KOSGEB (S), GTB, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, BDDK, Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.	2015-2018	KOBİ'lerin yeni alıcılar, yeni pazarlar veya ticari ortaklar bulmaları, ilave satış kanalları yaratılması, aracıya gerek kalmadan doğrudan alıcıya ulaşabilmeleri, daha düşük maliyetli pazarlama araçları kullanabilmeleri, rakiplerini ve ürünlerini izleyebilmeleri ve bölgesel farklılıklar nedeniyle ortaya çıkan farklı çalışma saatlerinden kaynaklanan sınırlılıkları ve sorunları ortadan kaldırabilmeleri gibi amaçlarla KOBİ'lerin sanal pazar yerlerine girişlerini teşvik edecek bir destek programı hazırlanacak ve bu pazar yerlerindeki e-ticaret hacmi artırılacaktır. Eylem kapsamında ilk aşamada, 2015 yılında destek mevzuatı hazırlanacaktır.	Kurulmasına destek sağlanan sanal pazaryeri sayısı
					Sanal pazaryerlerinde e-ticaret yapmaları için destek sağlanan KOBİ sayısı
					Desteklenen projeler kapsamında gerçekleştirilen E-Ticaret tutarı (TL)
1.1.2.	KOBİ'lerde BİT kullanımı ve e-ticaretin yaygınlaştırılması sağlanacaktır.	KOSGEB (S), Ekonomi Bakanlığı, GTB, BSTB, TÜİK, TOBB	2015-2018	BİT kullanımı ve e-ticarete yönelik olarak KOBİ'lere verilen eğitim ve danışmanlık hizmetleri desteklenecektir. Ayrıca, BİT kullanımı ve e-ticaret, elektronik eğitimler yoluyla yaygınlaştırılacaktır. Eylem kapsamında sağlanan ilerlemeler, TÜİK tarafından yürütülen Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçları kapsamında izlenecektir.	BİT kullanımına yönelik eğitim ve danışmanlık hizmeti alan KOBİ sayısı
					BİT kullanımına yönelik KOBİ'lere verilen eğitim ve danışmanlık destek tutarı
					E-ticarete yönelik eğitim ve danışmanlık hizmeti alan KOBİ sayısı
					E-ticarete yönelik KOBİ'lere verilen eğitim ve danışmanlık destek tutarı
					BİT kullanımı ve E-ticaret konulu elektronik eğitimlerden yararlanan KOBİ sayısı
					E-ticaret konulu elektronik eğitimlerden yararlanan KOBİ'lerin yaptığı e-ticaret tutarı
1.1.3.	KOBİ'lerin verimlilik düzeylerinin yükseltilmesine yönelik çözüm önerileri üretilmesi amacıyla bir araştırma projesi yürütülecektir.	Kalkınma Bakanlığı (S), KOSGEB, BSTB, TÜİK	2015-2018	KOBİ'lerde verimlilik bilincinin yaygınlaştırılması ve KOBİ'lerle büyük işletmeler arasındaki verimlilik farkının kapatılmasına yönelik tedbirlerin ortaya konulması amaçlarıyla bir araştırma projesi yürütülecektir. Ayrıca, KOBİ'lerdeki kurumsallaşma ve verimlilik algısını ölçmek üzere anket çalışması yapılacaktır. 2015 yılında uygulanmasına başlanacak proje ile KOBİ'lerin verimlilik artırıcı projelerinin ne şekilde desteklenebileceğine ilişkin bir program oluşturulacaktır. 2016 yılından itibaren KOBİ'lerin verimlilik artırıcı projeleri KOSGEB tarafından desteklenecektir.	Proje ile üretilen tedbirler kapsamında yapılacak düzenlemeler
					Projesi desteklenen KOBİ sayısı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
1.1.4.	KOBİ'ler tarafından hazırlanan kurumsallaşma ve markalaşma konulu projeler desteklenecek, KOBİ'lerin kurumsallaşma ve markalaşma seviyeleri tespit edilecektir.	KOSGEB (S), TPE, Türk Standardları Enstitüsü (TSE), Türk Akreditasyon Kurumu	2015-2018	KOBİ'ler tarafından hazırlanan kurumsallaşma ve markalaşma konulu projeler KOSGEB tarafından desteklenecektir. Ayrıca, KOBİ'lerin kurumsallaşma ve markalaşma seviyelerinin tespitine yönelik olarak 2015 yılında bir saha araştırması yapılacaktır. Aynı araştırma, eylem kapsamında yapılan faaliyetler sonucu kaydedilen gelişmeyi tespit edebilmek amacıyla 2018 yılının ikinci yarısında tekrarlanacaktır.	Projesi desteklenen KOBİ'lerin aldıkları Marka Tescil Belgesi sayısı
					Projesi desteklenen KOBİ'ler tarafından yürürlüğe alınan Aile şirketi anayasası sayısı
					Projesi desteklenen KOBİ'ler tarafından yürürlüğe alınan organizasyon şeması sayısı
1.1.5.	OSB'ler/TGB'ler içerisinde kurulacak danışmanlık merkezleri aracılığıyla, KOBİ'lere kurumsallaşma ve markalaşma konularında danışmanlık hizmetleri sunulacaktır.	BSTB (S), KOSGEB, TÜBİTAK	2015-2018	OSB'ler/TGB'ler bünyesinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin, kurumsallaşma ve markalaşma konularında ihtiyaç duydukları danışmanlık hizmetleri, bir merkez aracılığıyla, sürekli olarak verilecektir. Uzun süreli ve kesintisiz danışmanlık hizmeti alınmasını gerektiren kurumsallaşma ve markalaşma konularında, fiziksel yakınlık sayesinde OSB'lerde ve TGB'lerde faaliyet gösteren KOBİ'lerin kurumsallaşmalarının ve markalaşmalarının sağlanması öngörülmektedir.	OSB ve TGB'lerde kurulan kurumsallaşma ve markalaşma danışmanlık merkezi sayısı
					Danışmanlık merkezlerinden faydalanan KOBİ Sayısı
					Danışmanlık merkezlerinden faydalanan KOBİ'lerin aldıkları Marka Tescil Belgesi sayısı
					Danışmanlık merkezlerinden faydalanan KOBİ'ler tarafından yürürlüğe alınan aile şirketi anayasası sayısı
					Danışmanlık merkezlerinden faydalanan KOBİ'ler tarafından yürürlüğe alınan organizasyon şeması sayısı
1.1.6.	Orta ölçekli KOBİ'lerde profesyonel yönetici istihdamı artırılacaktır.	KOSGEB (S), TOBB, TESK, İlgili STK'lar	2015-2018	Profesyonel yönetici ihtiyacının karşılanması kapsamında, orta ölçekli KOBİ'lere yönelik, ihtiyaç analizi çalışması yürütülecektir. Elde edilecek bulgular doğrultusunda destek mevzuatı hazırlanacaktır.	Destek kapsamında orta ölçekli KOBİ'lerde istihdam edilen profesyonel yönetici sayısı
1.1.7.	Şirket kuruluşuna ilişkin bütün aşamalar Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) üzerinden elektronik ortama taşınacaktır.	GTB (S), KOSGEB	2015-2018	Şirket kuruluş işlemlerinde bürokratik süreçlerin hızlandırılmasına yönelik olarak tescil öncesi yapılması gereken ödemelerin banka vb. kurumlara gidilmesine gerek kalmaksızın MERSİS üzerinden yatırılabilmesine ve kuruluşa ilişkin diğer tüm aşamaların elektronik olarak gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.	Doing Business İşe Başlama (Starting a Business) Endeksi'nde Türkiye sıralaması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
1.1.8.	Yöresel ürünlerden ulusal, bölgesel ve uluslararası markalar yaratılmasına yönelik stratejiler üretilmektedir.	GTB (S), TESK, KOSGEB, TPE	2015-2018	Sorumlu kuruluştan açıklama beklenmektedir.	KOBİ'ler tarafından tescil edilen coğrafi işaret sayısı
1.1.9.	Destek sağlayıcı kuruluşlar tarafından yapılacak gerekli mevzuat düzenlemeleri yoluyla, verimlilik alanında sistematik gelişmeler kaydeden KOBİ'lerin öncelikli olarak desteklenmesi sağlanacaktır.	BSTB(S), KOSGEB, TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, GTB, Hazine Müsteşarlığı, TÜİK, TOBB, TESK	2015-2018	Verimlilik alanında sağladıkları gelişme belgelendirilmiş KOBİ'lerin, kamu destek ve teşvikleri ile diğer finansman olanaklarından öncelikli ve avantajlı olarak yararlanmasına yönelik mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır. Eyleme ilişkin performans göstergesinin izlenmesi, Devlet Destekleri Genel Müdürlüğü (DDGM) tarafından gerçekleştirilecektir.	Verimlilik alanında sağladıkları gelişme belgelendirilmiş KOBİ'lere aktarılan destek tutarının tüm KOBİ'lere aktarılan destek tutarı içerisindeki payı

Stratejik Hedef 2: KOBİ'lerde ortak iş ve proje geliştirme kültürünün yaygınlaştırılması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
1.2.1.	KOBİ'lerin, çevresel ve ekonomik kazanım için Endüstriyel Simbiyoz kavramı çerçevesinde, işbirliği ağları oluşturmaları sağlanacaktır.	TTGV(S), Kalkınma Ajansları, KOSGEB	2015-2018	Endüstriyel Simbiyoz, birbirinden bağımsız çalışan, tercihen fiziksel olarak birbirine yakın olan, iki veya daha fazla ekonomik işletmenin bir araya gelerek hem çevresel performansı hem de rekabet gücünü artıracak uzun süreli ortaklıklar kurması ve dayanışma içinde çalışması anlamına gelmektedir. Endüstriyel Simbiyozla dahil olacak KOBİ'lerde Atık azaltımı, Su tasarrufu, Doğal kaynak ikamesi, Arazi kazancı, İşgücü tasarrufu, Enerji Tasarrufu, CO2 azaltımı, Yeni istihdam ve Yeni ürün oluşturma gibi alanlarda ilerleme sağlanması hedeflenmektedir. Eylem kapsamında her bir uygulama yılı için bir Endüstriyel Simbiyoz oluşturulacaktır.	Programa katılım sağlayan KOBİ sayısı
1.2.2.	Ortak iş yapma kültürünün önündeki “Yasal, İdari ve Sosyo-Kültürel” problemlerin ve bu problemlere yönelik çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla bir araştırma projesi yürütülecektir.	KOSGEB (S), TOBB, TESK, BSTB, Ekonomi Bakanlığı, GTB, TÜİK	2016-2018	KOBİ'ler arası işbirliklerinin yaygın olmadığı ve bireyler arasındaki güven eksikliklerinin ekonomide önemli kayıplara yol açtığı Türkiye'de, küresel değer zincirlerine entegrasyon ve etkin bir rekabet edebilirlik için KOBİ'ler arası işbirlikleri, networkler ve etkin yeni ortaklık modellerinin geliştirilmesi amacıyla bir araştırma projesi yürütülecektir. Proje kapsamında KOBİ'lerin işbirliklerini kuramama, kurulmuş olanları yürütmemeye ve kolektif çözümlerden kaçınmalarına neden olan sebepler ve bu alanda alınacak tedbirler belirlenecektir. Proje, 2016 yılında yürütülecek, elde edilen bulgular ilgili tüm paydaşlar ile paylaşılacaktır.	Proje ile üretilen tedbirler kapsamında yapılacak düzenlemeler
1.2.3.	Düzenlenecek proje pazarı etkinlikleri ile KOBİ'lerin ortaklıklar kurması sağlanacaktır.	KOSGEB (S), Kalkınma Ajansları, TOBB, TESK	2015-2018	Bölgesel bazda düzenlenecek proje pazarı etkinlikleri kapsamında, KOBİ'lere kamu destekleri, proje hazırlama gibi konularda eğitimler verilecek, eğitimler sonucunda KOBİ yetkilileri arasında görüşmeler gerçekleştirilmesi sağlanarak ortaklıklar oluşturulması teşvik edilecektir.	Proje pazarlarına katılan KOBİ sayısı Organizasyona katılan KOBİ'lerin ortak geliştirdikleri proje sayısı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
1.2.4.	KOBİ'lerin işbirliği-güçbirliği anlayışında bir araya gelerek "ortak sorunlara ortak çözümler" üretmeleri sağlanacaktır.	KOSGEB (S), TOBB, TESK	2015-2018	KOSGEB tarafından uygulanacak İşbirliği Güçbirliği Destek Programı ile KOBİ'lerin tedarik, pazarlama, düşük kapasite kullanımı, rekabet gücü zayıflığı, finansman başta olmak üzere tek başlarına çözümünde zorlandıkları ortak sorunlara "ortak çözümler" üretmek için bir araya gelerek hazırladıkları işbirliği-güçbirliği projeleri desteklenecektir.	Ortaklık kuran KOBİ sayısı
					Ortaklıklara sağlanan destek tutarı
					Kurulan ortaklıkların hayatta kalma süreleri
1.2.5.	Kalkınma Ajansları tarafından bölgesel düzeyde rekabet gücünü arttırabilmek için kümelenme faaliyetleri teşvik edilecektir.	Kalkınma Ajansları (S), BSTB, Ekonomi Bakanlığı, KOSGEB	2015-2018	Bölgelerin rekabet gücünü arttırmak amacıyla kümeler ve kümelenmeler tespit edilerek bölgesel gelişme stratejilerine katkı sağlayacak şekilde desteklenecektir.	Desteklenen küme sayısı
					Desteklenen kümelerde faaliyet gösteren KOBİ sayısı

Stratejik Hedef 3: Sürdürülebilir kalkınma ve büyüme için KOBİ'lerin ulusal ve uluslararası mevzuata uyum yeteneklerinin artırılması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
1.3.1.	KOBİ'ler enerji verimliliği konusunda bilinçlendirilecek, KOBİ'lerde enerji verimliliği uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.	KOSGEB (S), ETKB, BSTB, TSE, TOBB, TESK, TTGV	2015-2018	KOBİ'lerin enerji verimliliği uygulamalarına, düşük karbon enerji kullanımlarına ve çevresel performanslarının iyileştirilmesine katkı sağlanarak, enerji verimliliği ve çevre standartlarına uyumun artırılması ile sürdürülebilir kalkınmaya destek sağlanması amaçlanmaktadır. Eylem kapsamında KOSGEB tarafından 2015 yılı sonuna kadar bir destek programı tasarlanacaktır. Ayrıca, düzenlenen etkinlikler, hazırlanan tanıtım materyalleri ve program dokümanları ile KOBİ'ler enerji verimliliği konusunda bilinçlendirilecektir. KOBİ'lerin enerji verimliliği konusundaki mevcut bilinç seviyelerinin tespitine yönelik 2015 yılında bir saha araştırması yapılacaktır. Aynı araştırma, eylem kapsamında yapılan faaliyetler sonucu kaydedilen gelişmeyi tespit edebilmek amacıyla 2018 yılının ikinci yarısında tekrarlanacaktır.	Düzenlenen etkinlik sayısı
					Düzenlenen etkinliklere katılan KOBİ sayısı
					Projesi desteklenen KOBİ sayısı
1.3.2.	Enerji verimliliğine yönelik hizmet sağlayıcıların nitelik ve nicelikleri arttırılacaktır.	ETKB (S), BSTB, KOSGEB	2015-2018	İşletmelere enerji verimliliğine yönelik hizmet veren Enerji Verimliliği Danışmanlık (EVD) Şirketleri'nin kapasite ve sayılarının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecek ve gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Bu sayede, daha fazla KOBİ'nin EVD şirketlerinin sunduğu hizmetlerden faydalanması sağlanacaktır.	Yetkilendirilmiş EVD şirketi sayısı
					EVD şirketlerinin sunduğu hizmetlerden faydalanan KOBİ sayısı
1.3.3.	KOBİ'lerde Uluslararası Finansal Raporlama Sistemi (UFRS) konusunda farkındalık arttırılacak, kullanım yaygınlaştırılacaktır.	Kamu Gözetim Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (S), KOSGEB, GTB, Maliye Bakanlığı, TÜRMOB	2015-2018	İhracatta önemli bir yere sahip akreditifler konusunda KOBİ'ler bilgilendirilecektir. UFRS konusunda KOBİ'lere yönelik eğitim ve tanıtım toplantıları düzenlenecektir. Bu sayede, raporlamalarını UFRS'ye uygun yapacak KOBİ'lerin uluslararası fonlar vasıtasıyla finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır.	Eğitim ve toplantılara katılan KOBİ sayısı
					Finansal raporlamalarını UFRS'ye uygun yapacak KOBİ Sayısı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
1.3.4.	Enerji verimli teknolojilerin ve iyi uygulama örneklerinin KOBİ'lerde yaygınlaştırılması için rehber dokümanlar hazırlanacaktır.	BSTB (S), ETKB, TÜBİTAK, KOSGEB	2015	İlgili teknolojilerin ve enerji verimliliği konusunda yapılan iyi uygulamaların KOBİ'lere tanıtımı ve duyurulması amacıyla rehber dokümanlar hazırlanacak ve KOBİ'lerin istifadesine sunulacaktır.	Hazırlanan rehber doküman sayısı Rehber dokümanların ulaştırıldığı KOBİ sayısı
1.3.5.	Enerji verimliliği ile ilgili Mevcut En İyi Teknikler Kaynak Belgelerinin (BREF) uyarlaması yapılacak ve Mevcut En İyi Teknikler (MET) KOBİ'lerde yaygınlaştırılacaktır.	BSTB (S), Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ETKB, TSE, KOSGEB, TÜBİTAK, Üniversiteler, Sektör Birlikleri	2015-2018	Sektörel BREF'ler uyarlanarak, MET'lerin KOBİ'lerde uygulanması ve yaygınlaştırılması için rehber dokümanlar hazırlanacaktır.	Yayımlanan sektörel BREF sayısı Rehber dokümanların ulaştırıldığı KOBİ sayısı
1.3.6.	KOBİ'lerin Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Direktifi'ne (EKÖK-IPPC-2008/01/EC) uyum kapasitesi artırılabilecektir.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (S), KOSGEB, BSTB, Ekonomi Bakanlığı	2015-2017	Eylem kapsamında öncelikle, projelendirilecek sektörlerin seçimini yapılacaktır. Ayrıca, ilgili sektörlerle yönelik MET Referans Dokümanı ve Ulusal MET Sektör Kılavuzu Türkçeleştirilecek ve hazırlanacaktır. Tesislerin MET'lere uyumuna ilişkin mevcut durum analizi yapılacaktır. Uyum için gereken teknoloji ve finansman ihtiyacı analiz edilecektir. MET'lerin uygulanması ile sağlanacak faydalar analiz edilecektir (kaynak, hammadde kullanımı, atık ve emisyonlarda azalma ile sağlanacak çevresel ve doğrudan ve dolaylı maddi kazanımlar). Uyum aşamasında yararlanılabilecek finansal mekanizmalar (teşvik, destek, vb.) belirlenecektir. Sektörel olarak ihtiyaç duyulacak geçiş süreci ve tam uyumun gerçekleştirilebileceği tarih belirlenecektir. KOBİ'lere yönelik eğitim programları düzenlenecektir.	MET'lerle ilgili yapılan idari düzenlemeler Tam uyumun gerçekleştirileceği tarihlerin belirlenmesi

Stratejik Hedef 4: KOBİ'lerde beşeri sermayenin geliştirilmesi amacıyla KOBİ işveren ve çalışanlarının niteliklerinin yükseltilmesi

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
1.4.1.	KOBİ işveren ve çalışanlarında "Mesleki Yeterlik Belgesi"ne sahip istihdam edilenlerin sayısı artırılabilecektir.	ÇSGB (S), BSTB, KOSGEB, MYK, TESK	2015-2018	KOBİ işveren ve çalışanlarında "Mesleki Yeterlik Belgesi" sahibi olanların artırılması amacıyla bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir. Ayrıca, belgelendirme kuruluşlarından alınacak Mesleki Yeterlik Belgelerine yönelik olarak KOSGEB tarafından destek sağlanacaktır. Toplam belge sayılarının, ÇSGB tarafından ulusal meslek standardı bazında yayımlanması ile eylem kapsamında sağlanan ilerleme izlenecektir.	Bilgilendirme toplantılarına katılan KOBİ sayısı Verilen belgelendirme desteği tutarı KOBİ'lerde istihdam edilenlerin sahip oldukları "Mesleki Yeterlik Belgesi" sayısı
1.4.2.	KOBİ'lerin nitelikli ara eleman ihtiyacının karşılanması sağlanacaktır.	KOSGEB (S), BSTB, ÇSGB, MYK, İŞKUR	2015-2018	KOBİ'lerin nitelikli ara eleman ihtiyaçlarının karşılanması kapsamında ihtiyaç analizi çalışması yürütülecektir. Elde edilecek bulgular doğrultusunda mevcut destek mevzuatı gözden geçirilerek iyileştirilecektir.	Destek programı kapsamında istihdam edilen nitelikli ara eleman sayısı Destek programı kapsamında KOBİ'lere sağlanan destek tutarı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
1.4.3.	KOBİ işveren ve çalışanlarının niteliklerinin artırılmasına yönelik olarak sunulan eğitim ve danışmanlık hizmetleri yaygınlaştırılacaktır.	KOSGEB (S), Ekonomi Bakanlığı, ÇSGB, GTB, Kalkınma Ajansları, TOBB, TESK	2015-2018	KOBİ'lerin alacakları eğitim ve danışmanlık hizmetleri desteklenecektir. Ayrıca hazırlanacak e-öğitimlerle daha fazla KOBİ'nin eğitimlerden faydalanması sağlanacaktır.	Eğitim desteği alan KOBİ sayısı
					KOBİ'lere verilen eğitim desteği tutarı
					Danışmanlık desteği alan KOBİ sayısı
					KOBİ'lere verilen danışmanlık desteği tutarı
					E-öğitimlerden yararlanan KOBİ çalışanı sayısı
1.4.4.	Destek sağlayıcı kuruluşlar tarafından KOBİ'lerde istihdam edilen kadın çalışanların sayılarının artırılmasına yönelik mevzuat değişiklikleri yapılacaktır.	KOSGEB (S), BSTB, TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı, SGK, Maliye Bakanlığı	2015-2018	Doğrudan veya dolaylı olarak uygulanan teşvik ve desteklerde kadın istihdamını arttırmaya yönelik düzenlemeler yapılacaktır. KOSGEB tarafından Genel Destek Programı kapsamında uygulanan "Nitelikli Eleman Desteği"nden faydalanan KOBİ'lerde istihdam edilen personelin kadın olması durumunda destekleme oranı artırılacaktır.	Destek sağlanan KOBİ'lerde istihdam edilen kadın sayısı
					Kadınların işgücüne katılım oranındaki artış
1.4.5.	"ADAPTESK-Esnaf ve Sanatkarların Uyum Yeteneklerinin Arttırılması" projesi uygulanacaktır.	ÇSGB (S), TESK, KOSGEB	2015-2017	Esnaf ve sanatkarın eğitim ve danışmanlık merkezleri aracılığı ile insan kaynaklarının desteklenerek ve iş hayatında ve istihdamda yarattıkları kapasite arttırılacaktır. Ayrıca, yaşam boyu öğrenme yaklaşımı esas alarak; KOBİ'leri ve bu KOBİ'lerde çalışanları insan kaynaklarına yatırım yapmaları konusunda cesaretlendirerek; işçilerin, işverenlerin ve işletmelerin uyum yetenekleri arttırılacaktır.	Sorumlu kuruluştan açıklama beklenmektedir.
					Sorumlu kuruluştan açıklama beklenmektedir.
1.4.6.	Sanayinin ihtiyaç duyduğu kalifiye ara eleman ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak, OSB'lerde Meslek Liseleri kurulumu teşvik edilecektir.	BSTB (S), MEB, KOSGEB, TOBB, TESK, SGK	2015-2018	OSB'lerde kalifiye ara elemana duyulan ihtiyacın karşılanması amacıyla Meslek Liseleri kurulacaktır. Kurulan liselerden mezun olacak öğrencilerin eğitim aldıkları branşta istihdam edilmeleri sağlanacaktır. Mezun öğrencilerin istihdam durumlarının izlenmesi, SGK tarafından gerçekleştirilecektir.	OSB'lerde açılan meslek lisesi sayısı
					Açılan meslek liselerinden mezun olan öğrenci sayısı
					Açılan meslek liselerinden mezun olup, alanında istihdam edilenlerin sayısı
1.4.7.	Öğretim programları, ulusal meslek standartlarına, ulusal yeterliliklere ve işgücü piyasası ihtiyaçlarına göre geliştirilecektir.	MEB (S), YÖK, MYK, İŞKUR	2015-2018	Ulusal Meslek Standartları öğretim programlarına yansıtılacaktır. Program çalışmalarında uluslararası standartlara (ISCED, ISCO, FOET) uyum dikkate alınacaktır. Geliştirilecek programlar sekiz temel yetkinlikle uyumlaştırılacak ve ölçme değerlendirme sürecinde bu yetkinliklerin de dikkate alınması sağlanacaktır. Ortaöğretim ve yükseköğretim arasında program devamlılığı ve bütünlüğü sağlanacaktır. Ulusal düzeyde belirlenen kazanım ve becerilerin kazandırılmasında kullanılacak her türlü materyalin okullar tarafından hazırlanması ve kullanılması teşvik edilecektir. Meslek analizleri sonuçlarına göre mesleki ve teknik eğitimde diploma ve sertifika programları ayırt edilecektir. Belirlenen kazanımları gösteren diploma ve sertifika ekleri hazırlanacaktır. Mesleki ve teknik eğitimin her kademesinde iş ve meslek ahlakı eğitiminin dikkate alınması sağlanacaktır.	Ulusal meslek standartları, yeterlilikleri ve işgücü piyasası ihtiyaçlarına uygun olarak güncellenen program sayısı
					Hazırlanan 3. ve 4. seviye program sayısı

Stratejik Hedef 5: Hızlı Büyüyen KOBİ'ler ile imalat sanayii KOBİ'lerinin öncelikli olarak desteklenmesi

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
1.5.1.	Hızlı Büyüyen İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılmasına yönelik mevzuat yürürlüğe alınacaktır.	KOSGEB (S), BSTB, Ekonomi Bakanlığı, GTB, Kalkınma Bakanlığı, TÜİK, TUBİTAK, TOBB, TESK	2015 - 2016	OECD tarafından kullanılan "Gazella İşletme" tanımından yola çıkılarak hızlı büyüyen işletmelere ilişkin ulusal bir tanım, ilgili tüm paydaşların katılımı ile oluşturulacaktır.	Hızlı Büyüyen işletmelere ilişkin tanımın yürürlüğe girmesi
1.5.2.	Destek sağlayıcı kuruluşlar tarafından yapılacak gerekli mevzuat düzenlemeleri yoluyla Hızlı Büyüyen KOBİ'lerin öncelikli olarak desteklenmesi sağlanacaktır.	KOSGEB (S), BSTB, TUBİTAK, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, GTB, Hazine Müsteşarlığı, TÜİK, TOBB, TESK	2015-2018	Hızlı büyüyen işletmelerin tanımlanmasına ilişkin mevzuatın yürürlüğe girmesi sonrası, destek sağlayıcı kuruluşların Hızlı Büyüyen KOBİ'leri öncelikli olarak desteklemesine yönelik gerekli mevzuat değişiklikleri yapılacaktır. Eyleme ilişkin performans göstergesinin izlenmesi, DDGM tarafından gerçekleştirilecektir.	Hızlı Büyüyen KOBİ'lere aktarılan destek tutarının tüm KOBİ'lere aktarılan destek tutarı içerisindeki payı
1.5.3.	Destek sağlayıcı kuruluşlar tarafından yapılacak gerekli mevzuat düzenlemeleri yoluyla İmalat sanayii KOBİ'lerinin öncelikli olarak desteklenmesi sağlanacaktır.	KOSGEB (S), BSTB, TUBİTAK, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, GTB, Hazine Müsteşarlığı, TÜİK, TOBB, TESK	2015-2018	Destek sağlayıcı kuruluşların İmalat sanayii KOBİ'lerinin öncelikli olarak desteklemesine yönelik gerekli mevzuat değişiklikleri yapılacaktır. Eyleme ilişkin performans göstergesinin izlenmesi, DDGM tarafından gerçekleştirilecektir.	İmalat sanayii KOBİ'lerine aktarılan destek tutarının tüm KOBİ'lere aktarılan destek tutarı içerisindeki payı
1.5.4.	Sanayinin geliştirilmesi açısından önem arz eden hizmet sektörlerindeki KOBİ'lerin ihtiyaçları belirlenecek, bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik gerekli tedbirler alınacaktır.	KOSGEB (S), BSTB, Kalkınma Bakanlığı	2015-2018	Sanayinin geliştirilmesi açısından önem arz eden hizmet sektörleri (mühendislik- mimarlık, danışmanlık, reklam ve tanıtım, fuarcılık, istihdam büroları, bağımsız dış mali denetim hizmetleri, laboratuvar hizmetleri, yazılım, satış sonrası hizmetler, taşıma ve dağıtım hizmetleri vb.) belirlenecek, bu sektörlerdeki KOBİ'lerin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik çözüm önerileri, bir araştırma projesi ile tespit edilecektir.	Üretilen tedbirler kapsamında yapılacak düzenlemeler

STRATEJİK AMAÇ 2: KOBİ'LERİN İHRACAT KAPASİTELERİNİN GELİŞTİRİLEREK ULUSLARARASI LAŞMA DÜZEYLERİNİN ARTIRILMASI**Stratejik Hedef 1: İhracat yapmak isteyen KOBİ'lerin uluslararası pazarlara erişimlerinin artırılması**

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
2.1.1.	“KOBİ Kampüs” ve “Ülke Masaları” portalları üzerinden KOBİ'lere bilgilendirme ve eğitim hizmetleri sunulacaktır.	KOSGEB (S), Ekonomi Bakanlığı, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Türk Dış Ticaret Vakfı (TDV), İTO, TOBB, Kalkınma Ajansları	2015-2018	Henüz ihracat yapamayan ya da düzensiz ihracat yapan KOBİ'lere yönelik bu portal üzerinden KOBİ'lere hedef pazar profilleri, pazarlara ilişkin kalite standartları, ihracat planlaması vb. konularda bilgi ve eğitim sunulacaktır.	Portallara erişen ziyaretçi sayıları
					Portaldan eğitim alan KOBİ sayısı
2.1.2.	“KOBİ Uluslararasılaşma Destek Programı” uygulamaya alınacaktır.	KOSGEB (S), Ekonomi Bakanlığı, GTB, TİM, TDV, İTO, Kalkınma Ajansları, Hazine Müsteşarlığı, Eximbank	2015-2018	Bu program ile her KOBİ'nin durum ve ihtiyacına uygun özelleştirilmiş destek sağlanacaktır. İhracat yapmak isteyen KOBİ'ler analiz edilecek, ihracata başlama süreçlerinde KOBİ'lere danışmanlık hizmetleri sunulacaktır. Ürün ve pazar eşleştirme hizmetlerini de kapsayan destek programı, 2015 yılında yürürlüğe alınacaktır. Performans göstergelerine ilişkin hedefler destek programı tasarım aşamasında belirlenecektir.	Destek programından yararlanıp ihracat yapan KOBİ sayısı
					Destek programından yararlanıp ihracat yapan KOBİ'ler tarafından yapılan ihracat tutarı
2.1.3.	KOBİ'lerin AB iç pazarı hakkındaki bilgi seviyeleri artırılacaktır.	İktisadi Kalkınma Vakfı (S), Avrupa Birliği Bakanlığı, TOBB, KOSGEB, İSO, İTO	2015-2017	“KOBİ'ler AB Yolunda” projesi kapsamında 12 ilde KOBİ'lere yönelik eğitim seminerleri düzenlenecektir. Bu seminerlerde katılımcılara AB iç pazarı, iç pazardaki ekonomik yapı ve hukuki mevzuat hakkında bilgi verilecektir. Eğitim öncesi ve sonrası yapılacak anketlerle KOBİ'lerde bilgi seviyesi değişikliği ölçülecektir.	Eğitim seminerlerine katılan KOBİ temsilcisi sayısı
2.1.4.	KOBİ'lerde nitelikli dış ticaret personeli istihdamı sağlanacaktır.	KOSGEB (S), Hazine Müsteşarlığı, Ekonomi Bakanlığı, TİM, TDV, İTO	2015-2018	KOSGEB Genel Destek Programı kapsamındaki Nitelikli Eleman desteği ile KOBİ'lerde, dış ticarete yönelik faaliyetlerin yürütülmesini sağlayacak insan kaynakları potansiyelinin oluşturulması amaçlanmaktadır. Eyleme ilişkin 3. performans göstergesinin izlenmesi, DDGM tarafından gerçekleştirilecektir.	Destek kapsamında KOBİ'lerde istihdam edilen nitelikli dış ticaret personeli sayısı
					Destekten yararlanıp ihracat yapan KOBİ sayısı
					Destekten yararlanıp ihracat yapan KOBİ'ler tarafından yapılan ihracat tutarı
2.1.5.	Yurtiçinde düzenlenen uluslararası fuar organizasyonlarında KOBİ'lere yönelik bilinçlendirme toplantıları düzenlenecektir.	KOSGEB (S), Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, TİM, EXİMBANK, TÜİK,	2015-2018	KOBİ'lerin ihracata yaklaşımlarının iyimserleşmesi, endişelerinin giderilmesi ve bilgi düzeylerinin artırılmasına yönelik olarak, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde, KOBİ'lerin uluslararasılaşması, dış ticaret, devlet yardımları, vb. konularında, bilgilendirme ve bilinçlendirme toplantıları düzenlenecektir. Toplantılar öncesinde ve sonrasında KOBİ'lere yönelik uygulanacak bir anket ile farkındalık seviyesi değişimi ölçülecektir.	Bilgilendirme ve bilinçlendirme toplantıları düzenlenen uluslararası fuar organizasyonu sayısı
					Bilgilendirme ve bilinçlendirme toplantılara katılan KOBİ sayısı
2.1.6.	İhracatçı KOBİ'lere yönelik “İhracat Kredisi Destek Programı” yürürlüğe alınacaktır.	KOSGEB (S), Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Ajansları, Eximbank	2015-2018	Henüz ihracat yapamayan ya da düzensiz ihracat yapan KOBİ'lere yönelik, yapılan ihracat miktarı ile orantılı destek sağlayan bir kredi programı, 2015 yılında KOSGEB tarafından tasarlanacaktır.	Kredi programından yararlanan KOBİ'ler tarafından yapılan ihracat tutarı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
2.1.7.	KOBİ'ler tarafından gerçekleştirilen sigortalı ihracat sevkıyatı artırılabacaktır.	Eximbank (S), Ekonomi Bakanlığı, İhracatçı Birlikleri, TİM, KOSGEB, TOBB	2015-2018	İhracat Kredi Sigortası Programı ile KOBİ'lere yönelik ihracat kredi sigortasının enformasyon, teminat ve finansman fonksiyonları ile KOBİ'lerin uluslararası alanda iş ve ticaret yapabilme olanaklarının artırılacak, dış pazarları araştırma konusunda bilgiye erişimleri sağlanacak, alacaklarının tahsilatı ve finansmana erişimleri desteklenecektir. İlgili kuruluşlar ile işbirliği içerisinde programın tanıtımına yönelik etkinlikler düzenlenecektir.	Sigortalı KOBİ sayısı
					KOBİ'ler tarafından gerçekleştirilen sigortalı sevkıyat tutarı
2.1.8.	İhracatçı KOBİ'lerin vadeli satış imkânlarının artırılması, sevk sonrası aşamada finansman ihtiyaçlarının karşılanması ve ülke risklerinden arındırılarak yeni ve hedef pazarlara açılmaları sağlanacaktır.	Eximbank (S), Ekonomi Bakanlığı, KOSGEB, Kalkınma Ajansları, BSTB İl Müdürlükleri	2015-2018	KOBİ'lere yönelik olarak yürütülecek "Spesifik İhracat Kredi Sigortası Programı" ile KOBİ'lerin uluslararası alanda alıcılarına orta/uzun vade tanımak suretiyle iş ve ticaret yapabilme olanağı elde etmeleri hedeflenmektedir. İlgili kuruluşlar ile işbirliği içerisinde programın tanıtımına yönelik etkinlikler düzenlenecektir.	Düzenlenen tanıtım etkinliklerine katılan KOBİ sayısı
					Desteklenen KOBİ sayısı
					Desteklenen KOBİ ihracatı tutarı
2.1.9.	KOBİ'lerin vize sorununun ortadan kaldırılmasına yönelik mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.	İçişleri Bakanlığı (S), GTB, Dışişleri Bakanlığı,	2015-2018	Pasaport ile ilgili mevzuatta değişikliğe gidilerek ticari amaçla yurtdışına çıkacak esnaf-sanatkâr, tacir, sanayiciden ilgili oda kaydının yanı sıra seyahatin gerçekleşme amacına dair belgeler de istenmek suretiyle geçici hizmet pasaportu verilecektir.	Temsilcisine geçici hizmet pasaportu verilen KOBİ'lerin ihracat tutarı

Stratejik Hedef 2: İhracatçı KOBİ'lerin yeni pazarlara erişimlerini kolaylaştırarak, pazar çeşitliliklerinin artırılması ve ihracatta sürekliliğin sağlanması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
2.2.1.	Hedef pazarlarda Eşleştirme Merkezleri açılacak ve KOBİ'lerin uluslararasılaşmasına yönelik faaliyetleri desteklenecektir.	KOSGEB (S), Ekonomi Bakanlığı, TOBB, Kalkınma Ajansları, TİM	2015-2018	KOBİ'lerin ihracat bağlantılarının güçlendirilmesi ve ihracatta süreklilik sağlanması için hedef pazarlarda KOBİ'lere dış ticaret konusunda danışmanlık ve organizasyonel hizmetler verecek Eşleştirme Merkezlerinin açılması sağlanacaktır.	Açılan eşleştirme merkezi sayısı
					EŞMER'lerden yararlanan KOBİ Sayısı
2.2.2.	Avrupa İşletmeler Ağı vasıtasıyla KOBİ'lerin dış pazarlara erişimleri kolaylaştırılacaktır.	KOSGEB (S), Sanayi ve Ticaret odaları, Üniversiteler, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri	2015-2018	COSME kapsamında, AİA Merkezlerince, KOBİ'lere yönelik; Nitelikli danışmanlık hizmetleri verilecek, Eğitim-seminerler düzenlenecek, İşbirliği tekliflerine yönelik çalışmalar yapılacaktır, H2020 SME Instrument projesi kazanan firmaların koçluk hizmetlerinden yararlanması sağlanacak ve firmaların inovasyon kapasiteleri ölçülecek, Eşleştirme etkinlikleri düzenlenecektir. Ayrıca eylem kapsamında 11 AİA kurulacaktır. 2 yıllık periyodlarla, AİA'lara ilişkin Çalışma Programları hazırlanacak ve eyleme ilişkin raporlama yıllık bazda yapılacaktır.	Nitelikli danışmanlık hizmetleri verilen KOBİ Sayısı
					Eğitim-Seminerlere katılan KOBİ Sayısı
					İşbirliği tekliflerine yönelik çalışmalardan faydalanan KOBİ sayısı
					Koçluk hizmetlerinden ve inovasyon kapasitesi ölçümlerinden faydalanan KOBİ sayısı
					Eşleştirme etkinliklerinden faydalanan KOBİ sayısı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
2.2.3.	İhracatta sürekliliğin sağlanması konulu bir araştırma projesi yürütülecektir.	KOSGEB (S), BSTB, Ekonomi Bakanlığı, TİM, TÜİK	2015-2016	İhracatta sürekliliğin sağlanması amacıyla, düzensiz ihracat yapan KOBİ'leri kapsayan bir araştırma projesi yürütülecektir. Proje ile ihracattan uzaklaşmaya neden olan sebepler ve bu alanda alınacak tedbirler saptanacaktır. Proje, 2016 yılında yürütülecek, elde edilen bulgular ilgili tüm paydaşlar ile paylaşılacaktır.	Proje ile üretilecek tedbirler kapsamında yapılacak düzenlemeler
2.2.4.	Hedef pazarlarla ilgili alt sektör/ürün araştırmaları yapılacak ve KOBİ'lerin istifadesine sunulacaktır.	Ekonomi Bakanlığı (S), KOSGEB, TOBB, Kalkınma Ajansları, TİM	2015-2018	Hedef pazarlara yönelik sektör, alt sektör, ürün bazında raporlar hazırlanacak, ön heyet çalışmaları yapılacaktır. KOBİ'ler bu raporlara, internet üzerinden erişim sağlayabileceklerdir.	Hazırlanan sektörel rapor sayısı Hazırlanan ürün raporu sayısı Hazırlanan ön heyet raporu sayısı Portal üzerinden sunulan raporlara erişen KOBİ Sayısı KOBİ'ler tarafından hedef pazarlara yapılan ihracat miktarı
2.2.5.	E-ihracat sitelerinin yurtdışı ödeme sistemlerinde ve veri saklama alanında ulusal mevzuatta düzenleme yapılacaktır.	BDDK (S), Ekonomi Bakanlığı, GTB, BSTB, TOBB, KOSGEB	2015-2016	6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunda verilerin sadece yurtiçinde saklanmasına yönelik getirilen düzenlemelerin ödeme işlevselliği ve kamu denetimi dengesi gözetilerek değiştirilecektir.	Mevzuat düzenlemesi yapılması

Stratejik Hedef 3: KOBİ'lerin ihracatında orta-yüksek ve yüksek teknolojlili yerli ürünlerin payının artırılması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
2.3.1.	İmalat sektörünün teknolojik sınıflandırmasına ilişkin ulusal mevzuat yürürlüğe alınacaktır.	TÜİK (S), BSTB, KOSGEB, TÜBİTAK, TOBB	2015	OECD ve AB tarafından kullanılan İmalat sektörüne yönelik teknoloji yoğunluk sınıflandırması tanımından yola çıkılarak, imalat sektörüne yönelik ulusal bir teknoloji yoğunluk sınıflandırması tanımı, ilgili tüm paydaşların katılımı ile oluşturulacaktır.	İmalat sektörü teknoloji yoğunluk sınıflandırması tanımının yürürlüğe girmesi
2.3.2.	Orta-yüksek ve yüksek teknoloji olarak sınıflandırılan sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lerin ihtiyaçlarının ve bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla bir araştırma projesi yürütülecektir.	KOSGEB(S), BSTB, Ekonomi Bakanlığı, TÜBİTAK	2016	Bu eylem ile imalat sektöründe yapısal dönüşümü sağlayacak, orta-yüksek ve yüksek teknoloji olarak sınıflandırılan sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lerin ihtiyaçlarının ve bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik yürütülecek kamusal faaliyet/proje ve programlara ilişkin bir çerçevenin oluşturulması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda ve eylem kapsamında, Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürün yatırımlarına destek verilmesi amaçlanmaktadır.	Araştırma projesi sonuçlarına göre alınan tedbirler

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
2.3.3.	Orta-yüksek ve yüksek teknolojili yerli ürünlerin listesi kapsamında ihracat yapacak KOBİ'ler desteklenecektir.	KOSGEB (S), BSTB, Ekonomi Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TÜBİTAK, TOBB, TİM, Üniversiteler,	2017-2018	BSTB tarafından her yıl yayımlanacak orta-yüksek ve yüksek teknolojili yerli ürünlerin listesi kapsamında ihracat yapacak KOBİ'ler, 2.3.2 No'lu eylem sonucunda ortaya çıkan bulgulara göre desteklenecektir. Eyleme ilişkin performans göstergesinin izlenmesi, DDGM tarafından gerçekleştirilecektir.	Desteklenen KOBİ'ler tarafından yapılan ihracat tutarı
2.3.4.	Küresel Doğan İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılmasına ilişkin mevzuat yürürlüğe alınacaktır.	KOSGEB (S), Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, GTB, Kalkınma Bakanlığı, TUIK, TÜBİTAK, TOBB, TESK	2015-2016	Uluslararası literatürde kullanılan "Küresel Doğan İşletme" tanımları incelenerek, bu işletmelere ilişkin ulusal bir tanım, ilgili tüm paydaşların katılımı ile oluşturulacaktır. "Küresel Doğan İşletme" tanımlanmasına ilişkin mevzuatın yürürlüğe girmesi sonrası, destek sağlayıcı kuruluşların Küresel Doğan KOBİ'leri öncelikli olarak desteklemesine yönelik gerekli mevzuat değişiklikleri yapılacaktır. Eyleme ilişkin performans göstergesinin izlenmesi, DDGM tarafından gerçekleştirilecektir.	Küresel Doğan İşletmelere ilişkin tanımın yürürlüğe girmesi Küresel Doğan KOBİ'lere aktarılan destek tutarının tüm KOBİ'lere aktarılan destek tutarı içindeki payı

STRATEJİK AMAÇ 3: İŞ VE YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ SÜRECİNDE KOBİ'LERİN GÖZETİLMESİ**Stratejik Hedef 1:** İş ve yatırım ortamını etkileyen düzenlemelerde ve kamu hizmetlerinin sunumunda KOBİ ihtiyaçlarına duyarlılığın artırılması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
3.1.1.	AB Küçük İşletmeler Yasası - Geç Ödemeler Direktifi'nin, kamu kurumları ve belediyeleri kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi hususu analiz edilecektir.	Maliye Bakanlığı (S), BSTB, KOSGEB, GTB, Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu	2015-2018	Kırılgan bir finansal yapıyla çalışan KOBİ'lerin alacaklarını geç tahsil etmeleri nedeniyle işletme ömürlerinin kısalması tehdidinin bertaraf edilmesi amaçlanmaktadır. Eylem kapsamında öncelikli olarak, olası mevzuat değişikliğinin etkileri bir Düzenleyici Etki Analizi çalışması ile tespit edilecektir. Elde edilecek bulgular doğrultusunda işlem tesis edilecektir.	Hazırlanan düzenleyici etki analizi raporu
3.1.2.	5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında KOBİ'lere yönelik eğitim hizmeti veren kurum/kuruluşlara ilişkin mevzuatta düzenleme yapılacaktır.	MEB (S), KOSGEB	2015-2016	KOBİ'lere yönelik eğitim hizmeti veren özel öğretim kurum/kuruluşlarının; 5580 sayılı Kanun kapsamında "kurum" olarak tanımlanan çeşitli kurslar, hizmet içi eğitim merkezleri, sürücü kursları ve benzeri özel öğretim kurumları ile aynı statüde değerlendirilmemesine yönelik mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.	Mevzuat düzenlemesi yapılması
3.1.3.	KOBİ'lere yönelik danışmanlık hizmetlerinin niteliğinin artırılması için ulusal belgelendirme altyapısı geliştirilecektir.	MYK (S), KOSGEB, Üniversiteler, İlgili STK'lar	2015-2018	KOBİ'leri geliştirmeye yönelik KOBİ Danışmanı, Yönetim Danışmanı gibi danışmanlık hizmetlerinde standart, yeterlilik ve belgelendirme süreçlerine dair gerekli çalışmalar yürütülerek, sektörün gelişimine katkı sağlanacaktır.	Yayımlanan meslek standardı sayısı
					Yayımlanan ulusal yeterlilik sayısı
					Belgelendirme kuruluşu sayısı
					Belgelendirilmiş kişi (danışman) sayısı
3.1.4.	KOBİ ve girişimciler için eğitim hizmeti alımlarına yönelik kamu ihale mevzuatı kapsamında düzenleme yapılacaktır.	Kamu İhale Kurumu (KİK) (S), KOSGEB, Kalkınma Bakanlığı, BSTB	2015-2016	KOSGEB tarafından KOBİ ve girişimcilere yönelik verilecek eğitim hizmetlerinin daha geniş KOBİ kitlelerine ulaştırılabilmesine yönelik olarak eğitim hizmet alımlarının, kamu ihale mevzuatından muaf tutulması/mevzuatta kolaylaştırıcı düzenleme yapılması sağlanacaktır.	Mevzuat düzenlemesi yapılması Kamu ihale mevzuatından muaf tutulan eğitimler kapsamında ulaşılan KOBİ sayısı
3.1.5.	KOBİ'lerin kamu alımlarına katılımının artırılması amacıyla kamu ihale mevzuatında gerekli değişiklikler yapılacaktır.	KİK (S), Maliye Bakanlığı, BSTB, KOSGEB, TESK, TOBB, İlgili STK'lar	2015	Kamu kurumları tarafından açılan mal ve hizmet alımı ihalelerine katılım sürecinde KOBİ'lerin karşılaştıkları sorunların giderilmesine yönelik mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.	Kamu alımlarından KOBİ'lerin aldıkları pay
3.1.6.	Kamu alımlarında KOBİ'lerin payının arttırılmasına yönelik tedbirler alınacaktır.	DMO (S), Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, KOSGEB	2015-2016	KOBİ'lerin kamu alımlarındaki payının arttırılması, özellikle kamu kurum ve kuruluşlarının DMO aracılığıyla yaptıkları alım süreçlerine dahil edilmesi amacıyla DMO tedarikçisi olabilmelerine yönelik çalışmalar yapılacak ve bu doğrultuda tarafların bilişim sistemlerinin karşılıklı olarak paylaşılması sağlanacaktır. Bu doğrultuda DMO ile KOSGEB arasında imzalanan Protokol uygulanacaktır.	Kamu alımlarından KOBİ'lerin aldıkları pay

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
3.1.7.	“KOBİ'lere Danışma Mekanizmaları” hayata geçirilecektir.	KOSGEB (S), AB Bakanlığı, BSTB, TOBB, TESK	2015-2016	AB'de yürürlükte olan KOBİ Paneli ve KOBİ Geri Besleme Mekanizması gibi danışma mekanizmaları KOSGEB tarafından 2015 yılında yürürlüğe geçirilecek ve sistem KOBİ'lere ilişkin politikalar uygulayan tüm kuruluşların kullanımına açılacaktır.	Yürürlüğe alınacak politikalara yönelik KOBİ'lere yapılan danışma sayısı
3.1.8.	KOBİ adreslerinin Ulusal Adres Veri Tabanı'na (UAVT) kaydının tamamlanması sağlanacaktır.	İçişleri Bakanlığı (S), TÜİK, KOSGEB	2015-2018	Sorumlu kuruluştan açıklama beklenmektedir.	Kamu kuruluşları bünyesinde tutulan idari kayıtlarda KOBİ'lere ilişkin adreslerin UAVT'den alınması

Stratejik Hedef 2: Politika üreticilerini, karar verme süreçlerinde destekleyecek KOBİ istatistiklerinin ve bu istatistikleri destekleyen idari kayıt sistemlerinin uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
3.2.1.	TÜİK tarafından yayımlanan KOBİ istatistiklerinin kapsamının genişletilmesi ve AB KOBİ istatistiklerine uyum miktarının artırılması sağlanacaktır.	TÜİK (S), KOSGEB, BSTB, GİB	2015-2018	Eylem kapsamında, AB KOBİ istatistikleri ile Türkiye'de yayımlanan mevcut KOBİ istatistiklerini karşılaştıran bir rapor KOSGEB tarafından 2015 yılında hazırlanacaktır. TÜİK'e sunulacak rapor kapsamında gerekli iyileştirme önerilerinden mümkün olanların hayata geçirilmesine 2016 yılından itibaren başlanacaktır.	İlk defa yayımlanan KOBİ istatistiği sayısı
3.2.2.	KOBİ'lere ilişkin kamu kurumları tarafından tutulan idari kayıtların Girişimci Bilgi Sistemine aktarımı sağlanacaktır.	BSTB (S), KOSGEB, TÜİK, GİB, TPE, Ekonomi Bakanlığı, KİK	2015-2018	BSTB bünyesindeki GBS'nin kapsamı genişletilecek ve GBS kapsamında üretilen istatistiklerin RİP'e dâhil edilmesi sağlanacaktır. Ayrıca GBS kapsamında üretilen bilgilerin kamu kurumlarıyla paylaşımı artırılabilecektir.	GBS kapsamına dâhil edilen kurum sayısı RİP kapsamına dâhil edilen KOBİ istatistik sayısı

Stratejik Hedef 3: KOBİ'lere sağlanan devlet desteklerinde bütünselliğin sağlanması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
3.3.1.	Ulusal KOBİ Destek Sistemi değerlendirilecek, KOBİ'lere sağlanan devlet desteklerinde mükerrerlikler önlenerek ve tamamlayıcı bir destek sistemi hayata geçirilecektir.	Hazine Müsteşarlığı (S), Maliye Bakanlığı (S), KOSGEB, BSTB	2015	KOBİ'lere sağlanan devlet desteklerinde mükerrerliklerin tespiti ve önlenmesi amacıyla Ulusal KOBİ Destek Sistemi değerlendirme çalışması yürütülecektir. Araştırma sonucunda ulaşılabilecek bulguların uygulamaya konulması ile Ulusal KOBİ Destek Sisteminin bütünsel bir anlayışla idare edilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca, E-fatura kullanımı yaygınlaştırılması yoluyla, aynı mal ya da hizmet için birden fazla kamu kuruluşundan destek alınması önlenecektir.	Hazırlanacak ulusal KOBİ destek sistemi değerlendirme raporu E-Fatura sistemine geçen destekleyici kuruluş sayısı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
3.3.2.	KOBİ Bilgi Sitesi portalı güncellenecek ve KOBİ'ler tarafından bilinirliği artırılacaktır.	TOBB (S), KOSGEB, BSTB, TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TESK	2015	"http://kobi.org.tr" adresinin içeriklerinin düzenli olarak güncellenmesi sağlanacak ve daha fazla KOBİ'nin sitede yer alan bilgilere erişebilmesi için tanıtım faaliyetleri düzenlenecektir.	KOBİ bilgi sitesinin tıklanma sayısı
3.3.3.	KOBİ'lere sağlanan devlet desteklerinde Değerlendirme (Etki Analizi) çalışmaları yaygınlaştırılacaktır.	BSTB (S), KOSGEB, TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TESK	2015-2018	KOBİ'lere teşvik ve destek sağlayan kurumların desteklere ilişkin Değerlendirme (Etki Analizi) çalışmaları yürütmeleri konusunda ulusal ve uluslararası düzeyde yürütülecek işbirlikleri ile bu kuruluşların kurumsal kapasiteleri geliştirilecektir. Uygulamaya sokulacak programların tasarım aşamasında nasıl ve ne zaman değerlendirileceğini içerir bir değerlendirme rehberi hazırlanacak ve destek sağlayıcı kuruluşlar tarafından kullanılacaktır.	KOBİ destek programları Değerlendirme Rehberi'ni uygulamaya alan kuruluş sayısı
3.3.4.	Ulusal KOBİ politikalarının tasarım ve uygulama süreçlerine yönelik alternatif stratejilerin politika üreticilere sağlanmasını amaçlayan bir KOBİ Araştırmaları Enstitüsü kurulacaktır.	KOSGEB (S), YÖK	2015-2018	KOBİ'lerin rekabet güçlerinin uluslararası ölçekte artıracak politikaların hayata geçirilmesine yönelik alternatif stratejiler üretilmesine olanak sağlamak amacıyla KOBİ'lerle alakalı tüm konularda araştırmalar yürütecek bir KOBİ Araştırmaları Enstitüsü 2016 yılı sonuna kadar kurulacaktır. Enstitünün orta vadede KOBİ'lere yönelik uygulanan destek programlarının değerlendirilmesi fonksiyonunu da üstlenmesi planlanmaktadır.	Enstitüde akademik çalışmalar yürüten Doktoralı Araştırmacı sayısı Hazırlanan araştırma raporu sayısı

STRATEJİK AMAÇ 4: KOBİ'LERİN AR-GE VE YENİLİK KAPASİTELERİNİN GELİŞTİRİLMESİ**Stratejik Hedef 1:** KOBİ'lerde bilgiye dayalı üretim yapısının teşvik edilerek, patent ve ticarileştirme konularında ilerleme sağlanması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
4.1.1.	Çalışanların fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik ihtiyaç analizi çalışması yürütülecektir.	TPE (S), KOSGEB, TÜBİTAK, Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu	2015-2018	Uzun araştırmalar ve önemli mali yatırımlar gerektiren bir buluşun gerçekleştirilmesi süreci, çoğu zaman bireysel yaratıcılar tarafından göze alınamamakta ve buluş uğraşısı işletmelerde çalışan işçiler tarafından sürdürülmektedir. Bu nedenle, günümüzdeki buluşların büyük çoğunluğu işçi buluşlarıdır. Ayrıca çalışan kesiminin büyük bir kısmı, geçimlerini bağımlı bir iş ilişkisi içinde, kazandıkları ücretle sürdürmektedir. Bu nedenle buluş çoğu zaman işletmenin sağladığı araç, gereç, deneyim ürünleri ile uzman kadrolarının katkılarının, diğer yandan da o işletmede çalışan işçilerin yaratıcı uğraşlarının ürünü olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, işçiye, buluş yapabileceği gerekli ortamın sağlanması, buluş yaptığında bu buluşun işverenle birlikte hakkaniyete uygun hak sahibi olacağı garantisi, buluşun maddi, manevi hazzından yararlanabilmesi hususları büyük önem arz etmektedir. Bu eylem ile çalışanların fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik Türkiye'deki mevcut durumun özetlenmesi ve gerekiyorsa alınması gereken tedbirlere yönelik çerçevenin ortaya konması hedeflenmektedir.	İhtiyaç analizi çalışması sonucu alınacak tedbirler
4.1.2.	KOBİ'lerin İleri Teknoloji ve Çevre Teknolojileri konusunda ticarileştirme projeleri desteklenecektir.	TTGV (S), KOSGEB, TÜBİTAK	2015-2018	TTGV Programları ile ilgili teknolojilerin Türkiye'de yayılımını hızlandırarak, örnek etkisi yaratacak projelerin desteklenmesi hedeflenmektedir. Desteklenecek İleri Teknoloji Projeleri ile "Teknolojik Ürün" ve "Teknolojik Proses İnovasyonu" kavramları çerçevesinde, ticari değeri olan ürünlerin elde edildiği teknoloji geliştirme düzeyindeki Ar-Ge ve ticarileştirme faaliyetleri desteklenmektedir. Desteklenecek Çevre Teknolojileri Projeleri ile eko-verimlilik (temiz üretim/ sürdürülebilir üretim) anlayışı çerçevesinde üretim süreçlerinde asgari enerji, su, hammadde tüketimi ve atık üretimi için teknolojik yenilik içeren, sanayide uygulanabilir ve ekonomik değeri olan temiz üretim teknolojilerinin uygulanmasına yönelik uygulama projeleri desteklenmektedir. Eylem kapsamında 32 proje desteklenecektir.	İleri teknoloji programına katılım sağlayan kurum/kuruluş sayısı Çevre teknolojileri programına katılım sağlayan kurum/kuruluş sayısı
4.1.3.	KOBİ'lerin yenileşim kapasitesini geliştirmeye yönelik ihtiyaç analizi ve koçluk hizmetleri verilecektir.	TTGV (S), KOSGEB, TÜBİTAK	2015-2018	Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülen Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Programı kapsamında desteklenen kümelerin inovasyon yetkinliğini esas alınarak rekabetçilik kapasiteleri analiz edilecektir. Eylem kapsamında 20 kümede yer alan KOBİ'lerin ihtiyaç analizi gerçekleştirilecektir.	İhtiyaç analizi hizmeti verilen KOBİ sayısı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
4.1.4.	KOBİ'lere, Ar-Ge ve yenilik kapasitelerini artırmaya yönelik, mentörlük desteği verilecektir.	TÜBİTAK (S), BSTB, KOSGEB	2015-2018	TÜBİTAK destek programlarından faydalanan KOBİ'lere mentörlük desteği sağlanacaktır.	Mentörlük desteği alan KOBİ sayısı
					Mentörlük desteği alan KOBİ'lere ait ar-ge ve yenilik projelerinin başarıyla tamamlanma durumu
4.1.5.	KOBİ Ar-Ge çalışmalarının kamu alımlarıyla neticelendirilmesi sağlanacaktır.	BSTB (S), KOSGEB, KİK	2015-2018	Onuncu Kalkınma Planı - Kamu Alımları Yoluyla Teknoloji Geliştirme ve Yerli Üretim Programı Eylem Planı kapsamında kurumlar arasında gerekli eşgüdümü sağlayacak kurul veya benzeri bir koordinasyon mekanizması oluşturulacaktır.	Neticelenen KOBİ Ar-Ge çalışmaları kapsamında gerçekleşen kamu alımları tutarı
4.1.6.	Ar-Ge ve yenilik çalışmaları sonuçlanan KOBİ'lerin ticarileştirme faaliyetleri desteklenecektir.	KOSGEB (S)	2015-2018	KOSGEB Endüstriyel Uygulama programı ile Ar-Ge ve inovasyon projesi kamu kaynakları ile desteklenerek başarıyla tamamlanmış ve/veya patent belgesi ile korunan veya doktora çalışması neticesinde ortaya çıkan yeni bir ürün/hizmetin üretilmesi, kalitesi veya standardının yükseltilmesi veya maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin uygulamaya alınması, ürün veya süreçlerinin pazara uygun biçimde ticarileştirilmesi faaliyetleri desteklenecektir.	Desteklenen proje sayısı
					Desteklenen proje bütçelerinin toplam tutarı
4.1.7.	Tanıtım, bilgi günü vb. çalışmalar ile KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik konularındaki farkındalık seviyeleri artırılacaktır.	TÜBİTAK (S), BSTB, KOSGEB	2015-2018	Hazırlanacak tanıtım dokümanları ve düzenlenecek KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik konularındaki farkındalık seviyeleri artırılacaktır. Bilgi Günleri ile Bilgi günü öncesinde ve sonrasında katılımcılara yönelik uygulanacak bir anket ile farkındalık seviyesi değişimleri ölçülecektir.	Bilgilendirme dokümanı ulaştırılan KOBİ sayısı
					Bilgi günü öncesinde ve sonrasında katılımcılarda gözlenen farkındalık seviyesi değişimi
4.1.8.	TGB'lerde faaliyet gösteren KOBİ sayısının artırılması sağlanacaktır.	BSTB (S), TGB Yönetimleri, TGB Dernekleri	2015-2018	Eylem kapsamında, Ar-Ge çalışmalarına TGB'lerde devam eden KOBİ'lerin üretime dönük çalışmalarını TGB bünyesinde devam edebilmeleri sağlanacaktır. Bu sayede daha fazla KOBİ'nin Daha fazla Ar-Ge harcaması yapması sağlanacaktır.	TGB'lerde faaliyet gösteren KOBİ'ler tarafından yapılan ar-ge harcaması
4.1.9.	KOBİ'lerde ticarileştirmeye yönelik insan kaynağı kapasitelerinin artırılması sağlanacaktır.	KOSGEB (S), BSTB, MEB, Ekonomi Bakanlığı, ÇSGB, İŞKUR, TÜBİTAK, TİM, TOBB	2015-2018	Ar-Ge yapan firmaların teknolojik ürün ticarileştirmesine yönelik yetkinliklerinin artırılması amacıyla dönem boyunca eğitim, danışmanlık ve personel destekleri sağlanacaktır.	Eğitilere iştirak eden katılımcı sayısı
					Danışmanlık hizmeti verilen KOBİ sayısı
					Desteklenen Ar-Ge personeli sayısı
4.1.10.	Firmaların ticarileştirmeye yönelik kapasitesinin artırılması amacıyla mentörlük mekanizması geliştirilecek ve uygulanacaktır	KOSGEB (S), Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TÜBİTAK	2015-2018	Öncelikli sektörlerdeki firmalar başta olmak üzere özel sektöre ticarileştirme konusunda mentörlük hizmeti sağlanmasına yönelik mekanizma geliştirilecek ve dönem boyunca uygulanacaktır. Mentörlük hizmeti sağlanacak firmaların seçiminde, Ar-Ge projesini tamamlamış ve ticarileştirme aşamasında olanlara öncelik verilecektir.	Mentörlük desteği alan KOBİ sayısı
					Mentörlük desteği alan KOBİ'lere ait Ar-Ge ve yenilik projelerinin başarıyla tamamlanma durumu

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
4.1.11.	Ticaret/sanayi odaları, esnaf oda/oda birlikleri ve destek veren kurum kuruluş personelinin sınai mülkiyet hakları konusundaki bilgi düzeyleri iller bazında düzenlenecek eğitimlerle arttırılacaktır.	TPE (S), KOSGEB, TÜBİTAK, BSTB İl Müdürlükleri, Kalkınma Ajansları, TOBB, TESK	2015-2018	KOBİ'lerde sınai mülkiyet bilincinin geliştirilmesi, sınai mülkiyet haklarının etkin korunması, başvuru ve tescil prosedürü hakkında KOBİ'lerin bilgilendirilmesi amacıyla iller bazında eğitimler düzenlenecektir. Ayrıca, KOSGEB, TOBB ve TESK personeline verilecek eğitimler yoluyla, KOBİ'lerin ihtiyaç duydukları bilgilerin karşılanmasına yönelik olarak bu kurum uzmanlarının yeterlilikleri arttırılacaktır. Söz konusu eğitimler öncesinde ve sonrasında katılımcılara yönelik uygulanacak bir anket ile farkındalık seviyesi değişimleri ölçülecektir.	Sınai mülkiyet hakları konulu eğitimlere iştirak eden katılımcı sayısı
					Sınai mülkiyet hakları konulu eğitimler öncesinde ve sonrasında katılımcılarda gözlenen farkındalık seviyesi değişimi
4.1.12.	Belirlenecek KOBİ'lere sınai mülkiyet hakları konusunda iller bazında danışmanlık hizmetleri verilecektir.	TPE (S), KOSGEB, TOBB	2015-2018	Yürüttükleri Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde KOBİ'lerin, sınai mülkiyet haklarından daha fazla yararlanmaları sağlanacaktır.	Sınai mülkiyet hakları konusunda danışmanlık hizmeti verilen KOBİ sayısı
					Danışmanlık hizmeti verilen KOBİ'ler tarafından yapılan sınai mülkiyet başvuru sayısı

Stratejik Hedef 2: Ürün, hizmet ve iş modeli açılarından yenilikçi KOBİ'lerin öncelikli olarak desteklenmesi

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
4.2.1.	Yenilikçi KOBİ kriterleri belirlenecek ve gerekli mevzuat düzenlemeleri yoluyla destek sağlayıcı kuruluşların Yenilikçi KOBİ'leri öncelikli olarak desteklemesi sağlanacaktır.	KOSGEB (S), BSTB, TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, GTB, Hazine Müsteşarlığı, TTGV, TOBB, TESK	2015-2018	Yenilikçi KOBİ kriterlerini ortaya koyacak mevzuat ilgili tüm paydaşların katılımı ile 2015 yılı sonuna kadar oluşturulacaktır. Yenilikçi KOBİ kriterlerine ilişkin mevzuatın yürürlüğe girmesi sonrası, destek sağlayıcı kuruluşların Yenilikçi KOBİ'leri öncelikli olarak desteklemesine yönelik gerekli mevzuat değişiklikleri yapılacaktır. Eyleme ilişkin performans göstergesinin izlenmesi, DDGM tarafından gerçekleştirilecektir.	Yenilikçi KOBİ'lere aktarılan destek tutarının tüm KOBİ'lere aktarılan destek tutarı içerisindeki payı
4.2.2.	Ar-Ge ve yenilik projeleri sonuçlanan KOBİ'lerin pazarlama ve tanıtım faaliyetleri desteklenecektir.	KOSGEB (S), BSTB	2015-2018	Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan yüksek katma değerli, yeni ve yenilikçi ürünlerin yurtiçi ve yurtdışında tanıtılması ve pazarlanması için KOSGEB tarafından Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı tasarlanacak ve KOBİ'lerin istifadesine sunulacaktır.	Desteklenen KOBİ sayısı
					Desteklenen KOBİ'lerdeki ciro değişimleri
4.2.3.	KOBİ'lerin yenilikçi iş modelleri geliştirebilmelerine yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilecektir.	TÜBİTAK (S), KOSGEB	2015-2018	KOBİ'lerin; üretim, hizmet, pazarlama vb. modellerini yenilikçi hale getirebilmeleri için eğitim ve yönlendirme hizmetleri verilecektir.	Eğitimlerden yararlanan KOBİ sayısı
					Danışmanlık hizmeti verilen KOBİ sayısı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
4.2.4.	KOBİ'lerin Ar-Ge ve Yenilik faaliyetlerinin desteklenmesi suretiyle KOBİ'ler tarafından yapılan Ar-Ge harcamaları artırılabilecektir.	KOSGEB (S), TÜBİTAK, BSTB, TTGV, TÜİK	2015-2018	KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik projeleri kamu kuruluşlarınca desteklenecektir. Desteklenen projeler kapsamında KOBİ'ler tarafından yapılan Ar-Ge harcamalarına ilişkin gerçekleştirmeler KOSGEB tarafından konsolide edilecektir. Tüm KOBİ'lerde İstihdam Edilen Ar-Ge Personeli Sayısı, TÜİK tarafından yürütülen Ar-Ge Faaliyetleri Araştırması kapsamında izlenecektir.	Desteklenen KOBİ Sayısı
					Desteklenen KOBİ Ar-Ge projesi sayısı
					Desteklenen KOBİ Ar-Ge projeleri bütçesi
					Desteklenen Ar-Ge personeli sayısı
4.2.5.	Ar-Ge insan kaynakları potansiyelinin artırılmasına yönelik mesleki eğitim olanakları artırılabilecektir.	İŞKUR (S), KOSGEB	2015-2018	Sorumlu kuruluştan açıklama bekleniyor.	Düzenlenen mesleki eğitimlere iştirak eden katılımcı sayısı
					Mesleki eğitimlere katılıp Ar-Ge personeli olarak istihdam edilen sayısı

Stratejik Hedef 3: KOBİ'lerin Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinin orta-yüksek ve yüksek teknolojiye sahip ürünlerde yoğunlaşmasının sağlanması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
4.3.1.	Orta-yüksek ve yüksek teknoloji alanında faaliyet gösteren KOBİ'ler öncelikli olarak desteklenecektir.	BSTB (S), KOSGEB, TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı, ETKB, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	2015-2018	Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerine yönelik destek sağlayan kamu kurumlarının destek sistemleri, teknoloji sınıflaması açısından gözden geçirilecektir. Destek sağlayıcı kuruluşların orta-yüksek ve yüksek teknoloji olarak sınıflandırılan sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'leri öncelikli olarak desteklemesine yönelik gerekli mevzuat değişiklikleri yapılacaktır. Eyleme ilişkin performans göstergesinin izlenmesi, DDGM tarafından gerçekleştirilecektir.	Orta yüksek ve yüksek teknoloji alanında desteklenen proje sayısı
					Orta-yüksek ve yüksek teknoloji olarak sınıflandırılan sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lere aktarılan destek tutarının tüm KOBİ'lere aktarılan destek tutarı içindeki payı

Stratejik Hedef 4: KOBİ'ler ile büyük ölçekli yurtiçi/yurtdışı işletmeler ve üniversiteler arasındaki işbirliklerinin artırılması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
4.4.1.	“KOBİ-Büyük İşletme Ar-Ge İşbirliği Programı” uygulamaya alınacaktır.	KOSGEB (S), BSTB, TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı, TOBB, Sanayi İşadamları Dernekleri, OSB Yönetimleri	2015-2018	Ar-Ge ve inovasyon eksenli işbirliği kültürünün yaygınlaştırılmasına yönelik olarak, Ar-Ge kapasitesi yüksek büyük işletmeler ile KOBİ'ler arasında deneyim paylaşımını ve değer zinciri oluşturulabilmesini sağlayacak bir program tasarlanacaktır.	Büyük işletme ziyaretine götürülen KOBİ sayısı
					Büyük işletmelerle iş bağlantısı yapan KOBİ sayısı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
4.4.2.	Kamu araştırma merkezleri ile KOBİ'ler arasında birlikte çalışma kültürü güçlendirilecektir.	KOSGEB (S), Üniversiteler, BSTB, YÖK, TOBB	2015-2018	KOBİ temsilcilerinin üniversitelerde yer alan araştırma merkezlerine ziyaretleri sağlanacak, uygulamalı araştırmalar yapan merkezlerin çalışmalarını çeşitli etkinlikler yoluyla KOBİ'lere tanıtılacaktır.	Araştırma Merkezi Ziyaretine Götürülen KOBİ Sayısı
					Araştırma Merkezi Hizmetlerinden Faydalanan KOBİ Sayısı
4.4.3.	Üniversite öğrencileri arasında inovasyon kültürü yaygınlaştırılacaktır.	KOSGEB (S), YÖK, Üniversiteler	2015-2018	Üniversitelerde inovasyon dersleri verilecek, inovasyon kampları düzenlenecektir.	İnovasyon dersi alan üniversite öğrencisi sayısı
					İnovasyon kampı düzenlenen üniversite sayısı
4.4.4.	Daha fazla KOBİ'nin TEKMER'lerde sunulan hizmetlerden faydalanması sağlanacaktır.	KOSGEB (S), Üniversiteler	2015-2018	Yeni ürün/hizmet ve üretim teknolojilerini geliştiren işletmelerin ve girişimcilerin, Ar-Ge ve inovasyon ile endüstriyel uygulama faaliyetlerine destek sağlamak amacıyla kurulan Ulusal Kuluçka Merkezlerine ilişkin çerçeve mevzuat tamamlanacaktır. Mevcut TEKMER'lerin yapıları gözden geçirilecek ve yeni TEKMER'ler açılarak daha fazla KOBİ'ye hizmet sunulacaktır.	Açılan ulusal inkübatör sayısı
					İnkübatörlerden faydalanan KOBİ sayısı
4.4.5.	KOBİ'lerin ortak Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri yürütme kapasitelerinin artırılması sağlanacaktır.	KOSGEB (S), BSTB, TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı, TOBB, TESK	2015-2018	Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin KOBİ'ler arasında yapılacak işbirlikleri çerçevesinde artırılması amacıyla KOSGEB tarafından uygulanan İşbirliği-Güçbirliği Destek Programına bir modül eklenecektir.	Ortaklık kuran KOBİ sayısı
					Ortaklıklara sağlanan destek tutarı
					Ortaklıklar yoluyla ticarileşen ürün/hizmet sayısı
4.4.6.	Çalışanların Ar-Ge merkezi lokasyonunu terk etmemesi kısıtı yumuşatılacaktır.	BSTB (S), ÇSGB, Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu	2015-2016	Eğitim almak veya ortak proje çalışmasını takip etmek üzere üniversitede geçirilecek zamanın AR-GE çalışanının mesaisi içerisinde sayılması yönünde düzenleme yapılacaktır. (5746 sayılı kanunda yer alan....??)	Mevzuat düzenlemesi yapılması
4.4.7.	KOBİ'lerin Horizon 2020, EUREKA, Eurostars Programlarına ve ikili-çoklu işbirlikleri kapsamında geliştirilen projelere katılımları sağlanacaktır.	TÜBİTAK (S), BSTB, KOSGEB, TOBB, AB Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı	2015-2018	KOBİ'lere yönelik bilgilendirme, yönlendirme ve eğitim faaliyetleri yürütülecektir. Ayrıca eylem kapsamında KOBİ ziyaretleri gerçekleştirilecektir. İhtiyaç tespiti halinde destek mekanizmaları oluşturulacak ve yürütülecektir.	Bilgilendirme, yönlendirme ve eğitim faaliyetlerine iştirak eden katılımcı sayısı

STRATEJİK AMAÇ 5: KOBİ'LERİN FİNANSMANA ERİŞİMLERİNİN KOLAYLAŞTIRILMASI**Stratejik Hedef 1: KOBİ'lerin banka kredilerine erişimlerinin kolaylaştırılması**

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
5.1.1.	KOBİ'lerin uygun koşullarda banka kredileri temin edebilmelerine yönelik kredi faiz destek programları uygulanacaktır.	KOSGEB (S), Türkiye Bankalar Birliği (TBB), Kalkınma Ajansları, GTB	2015-2018	KOBİ'lerin dönemsel olarak karşılaştıkları sorunların çözümüne finansal açıdan katkı sağlamak amacıyla kredi faiz destek programları uygulanacaktır.	Uygulanan kredi faiz destek programı sayısı Uygulanan programlar aracılığıyla oluşturulan kredi hacmi
5.1.2.	Kredi garanti fonu imkânlarından daha fazla KOBİ'nin yararlanması sağlanacaktır.	KOSGEB (S), Hazine Müsteşarlığı, TOBB, TBB	2015-2018	KGF A.Ş.'nin imkânlarının artırılarak daha fazla sayıda KOBİ'nin bu sistemden yararlanması sağlanacaktır. Bu amaçla, yurtiçi ve yurtdışı destek kuruluşları ile kaynak/kontr-garanti sağlamak üzere işbirlikleri geliştirilecek daha fazla KOBİ'nin finansmana erişimleri için kefalet ürünleri çeşitlendirilecektir. Ulusal ve uluslararası işbirlikleri geliştirilmesi yoluyla sağlanacak kaynak/kontr-garantiler, KOBİ'ler lehine kullanılacaktır.	KGF tarafından verilen kefalet tutarı KGF tarafından oluşturulan kredi hacmi
5.1.3.	Kredi garanti kuruluşlarının teminat nitelikleri güçlendirilecektir.	BDDK (S), KOSGEB, TBB, Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB)	2015	KGF AŞ tarafından verilen kefaletlerin dikkate alınma oranı yükseltilecektir. Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hazırlanacaktır.	Mevzuat düzenlemesi yapılması
5.1.4.	KGF'nin finansal aracılık faaliyetlerindeki etkinliğinin artırılmasına yönelik yürütülen araştırma çalışması sonuçlarına göre faaliyetler gerçekleştirilecektir.	KOSGEB (S), Kredi Garanti Fonu A.Ş., Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, BDDK, TOBB, KGF, TBB, TKBB	2015	KGF kefaletlerinin mevcut teminatlar içindeki payının artırılarak finansal aracılık faaliyetlerindeki etkinliğinin güçlendirilmesini teminen uygulamada ortaya çıkan problemlerin tespiti ve bunlara ilişkin çözüm önerileri ile KGF'nin etkinliğinin sağlanmasına yönelik politika önerilerini içeren ve hazırlık çalışmaları devam eden rapor ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılacaktır.	Rapor ile üretilcek tedbirler kapsamında yapılan düzenlemeler
5.1.5.	OSB'lerde KOBİ bankacılığının yaygınlaştırılmasını teminen şube harçları azaltılacaktır.	Maliye Bakanlığı (S), BSTB, Hazine Müsteşarlığı, TBB, TKBB	2015-2016	OSB'lerde KOBİ'lerin finansman sorunlarına odaklanan banka ve banka dışı finansal kuruluşların şubelerinin yaygınlaştırılmasını teminen bu bölgeler özelinde şube açılmasının kolaylaştırılmasına ilişkin mevzuat değişikliği yapılacaktır.	Mevzuat düzenlemesi yapılması OSB'lerde faaliyet gösteren finansal kuruluş sayısı
5.1.6.	Menkul teminat sicili oluşturulacaktır.	Hazine Müsteşarlığı (S), KOSGEB, Adalet Bakanlığı, TBB, TKBB, TOBB	2015-2016	Bankaların KOBİ'lerden daha çok gayrimenkul teminatı talep etmeleri ve KOBİ'lerin mevcut varlıklarının buna müsaade etmemesi nedeniyle, finansmana erişimde çekilen güçlüklerin önüne geçilebilmesi amacıyla, menkuller için bir sicil oluşturularak KOBİ'lerin mevcut varlıklarına teminat gücü kazandırılacaktır. Bu kapsamda İcra ve İflas Kanununda değişiklik yapılması öngörülmektedir.	Mevzuat düzenlemesi yapılması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
5.1.7.	Alacak sigortası poliçelerinin KOBİ'lerin kredilendirilmesinde teminat olarak kullanılması sağlanacaktır.	BDDK (S), KOSGEB, Hazine Müsteşarlığı, TBB, TOBB	2015 - 2018	Ticari alacak sigortası poliçelerinin de bankalarca teminat olarak kabul edilmesine yönelik mevzuat çalışması 2015 yılı içerisinde tamamlanacaktır. Mevzuatın yürürlüğe girmesi sonrası KOBİ'lere yönelik bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecektir.	Mevzuat düzenlemesi yapılması
					Alacak sigortası poliçesini teminat olarak gösteren KOBİ sayısı
					Alacak sigortası poliçelerinin teminat olarak kullanımı sonucu oluşturulan kredi hacmi
5.1.8.	Kredi Kayıt Bürosu'nun (KKB) etkinliği arttırılacaktır.	KKB (S), TBB, TKBB, Maliye Bakanlığı, SGK, KOSGEB	2015-2016	KOBİ bilgilerinin toplanması, KOBİ değerlendirmesi ve KOBİ'lerin finansmana erişimleri açısından büyük önem arz etmektedir. Bu eylem ile ticari işletmelerin yılsonu verileri, KKB tarafından toplanarak KOBİ tanımında yer alan kriterlere göre sınıflanacak ve bankalara sistemsel olarak dağıtılacaktır. Bu sayede sağlanan standardizasyonun yanı sıra KOBİ'lere yönelik risk değerlendirmeleri de daha isabetli gerçekleştirilecektir. Ayrıca, bankalar KOBİ'lerin finansal durumlarını net bir şekilde izleyebilecek, kredibilitesine göre KOBİ'lere daha hızlı ve daha fazla fon sağlayabilecektir. Bu çerçevede, KOBİ'lere ilişkin Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtlarının bankacılık ve finans sektörünün erişimine, bilgi alışverişi kuruluşları üzerinden açılmasının KOBİ kredi arzını olumlu etkileyeceği düşünülmektedir.	Mevzuat düzenlemesi yapılması

Stratejik Hedef 2: KOBİ'lerin alternatif finansman kaynaklarından daha fazla faydalanmalarının sağlanması

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
5.2.1.	KOBİ'lerin finansal ürün ve hizmetler ile sermaye piyasalarından fon temini konularında bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.	KOSGEB (S), Kalkınma Ajansları, TBB, KGF A.Ş., BİST A.Ş., TOBB, KGF A.Ş., Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, TKBB	2015-2018	İBBS 2 düzeyinde her bölgede verilecek eğitimler ve düzenlenecek toplantılar ile KOBİ'lerin finansal ürün ve hizmetler ile sermaye piyasalarından fon temini konularında bilinç seviyeleri artırılacaktır. KOBİ'lerin mevcut bilinç seviyelerinin tespitine yönelik 2015 yılında bir saha araştırması yapılacaktır. Aynı araştırma, eylem kapsamında yapılan faaliyetler sonucu kaydedilen gelişmeyi tespit edebilmek amacıyla 2018 yılının ikinci yarısında tekrarlanacaktır.	Eğitim ve toplantılara katılan KOBİ sayısı
5.2.2.	Bireysel Katılım Yatırımcıları tarafından KOBİ'lere yönelik yapılan yatırımlar arttırılacaktır.	Hazine Müsteşarlığı (S), KOSGEB, Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu, TOBB, TESK	2015-2018	Bireysel Katılım Sermayesi Sistemi, KOBİ'lerin finansmana erişimleri açısından önemli bir alternatif finansman kaynağıdır. Sistemin KOBİ'ler arasında yaygınlaşmasına yönelik olarak öncelikle bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir. Eylem ile nihai olarak amaçlanan, BKS sisteminden faydalanan KOBİ sayısını ve sistem amacıyla KOBİ'lere ulaştırılan fon miktarını arttırmaktır.	Bilgilendirme toplantılarına katılan KOBİ sayısı
					Sistemdeki toplam başvuru sayısı
					Başarı ile sonuçlanan başvurusu sayısı
					Başarılı başvuruların toplam tutarı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
5.2.3.	BİST GİP ve Özel Pazar hakkında KOBİ'lerin farkındalık seviyeleri artırılacaktır.	KOSGEB (S), BİST A.Ş., SPK, TOBB, Kalkınma Ajansları	2015-2018	Borsa İstanbul A.Ş. GİP ve Özel Pazara yönelik olarak düzenlenecek bölgesel ve sektörel toplantılar ile KOBİ'lerin bu piyasalar hakkındaki bilinç seviyeleri artırılacaktır. KOBİ'lerin mevcut bilinç seviyelerinin tespitine yönelik 2015 yılında bir saha araştırması yapılacaktır. Aynı araştırma, eylem kapsamında yapılan faaliyetler sonucu kaydedilen gelişmeyi tespit edebilmek amacıyla 2018 yılının ikinci yarısında tekrarlanacaktır.	Eğitim ve Toplantılara Katılan KOBİ Sayısı
5.2.4.	BİST GİP ve Özel Pazarda işlem gören KOBİ sayısı artırılacaktır.	KOSGEB (S), BİST A.Ş.	2015-2018	KOSGEB tarafından BİST GİP'te ve Özel Pazarda işlem göreceK KOBİ'lere geri ödemesiz destekler sağlanacaktır.	Destek Sağlanan KOBİ Sayısı KOBİ'lere Sağlanan Destek Tutarı GİP'nda Finansmana Erişen KOBİ Sayısı GİP'nda KOBİ'ler tarafından erişilen finansman tutarı Özel Pazar'da Finansmana Erişen KOBİ Sayısı Özel Pazar'da KOBİ'ler tarafından erişilen finansman tutarı
5.2.5.	İstanbul Risk Sermayesi Girişimi'nin (iVCi) girişim sermayesi fonlarına yatırım yapması sağlanacaktır.	KOSGEB (S)	2015-2018	KOSGEB, Avrupa Yatırım Fonu, TTGV, Türkiye Kalkınma Bankası, National Bank of Greece ve Garanti Bankası ortaklığıyla oluşturulmuş olan iVCi Fonu'ndan KOBİ'lerin faydalandırılması sağlanacaktır.	iVCi Fonu'ndan KOBİ'lere sağlanan yatırım miktarı
5.2.6.	Düşük milli gelir seviyesine sahip bölgelerdeki KOBİ'lerin finansmana erişimleri artırılacaktır.	KOSGEB (S)	2015-2017	G43 Anadolu Girişim Sermayesi Fonu Projesi kapsamında, Türkiye'nin Nuts II ölçeği bazında kişi başına düşen milli gelirin ulusal ortalamanın %75'in altına düştüğü bölgelerindeki KOBİ'lerin bir girişim sermayesi fonu yardımıyla finansmana erişimleri sağlanacaktır.	Desteklenen KOBİ Sayısı Fon tarafından KOBİ'lere sağlanan yatırım miktarı
5.2.7.	Kitle fonlaması platformuna ilişkin yasal zemin oluşturulacak ve KOBİ'lerin bu platformdan istifade etmeleri sağlanacaktır.	Hazine Müsteşarlığı (S), SPK, KOSGEB, TÜBİTAK, Maliye Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	2015-2018	Başlangıç aşamasındaki yeni girişimlere internet aracılığı ile sermaye sağlayan "kitle fonlaması" mevzuatı kamu ve özel sektör temsilcilerinin katkıları ile 2015 yılında tamamlanacak ve uygulamaya alınacaktır.	Kitle Fonlaması Platformundan KOBİ'lere aktarılan finansman miktarı
5.2.8.	KOBİ'lerin finansal okuryazarlık yetenekleri arttırılacaktır.	KOSGEB (S), BDDK, TBB, SPK, TOBB, TESK	2015-2018	KOBİ'lerin finansal okuryazarlık yeteneklerinin arttırılmasına yönelik olarak 2015 yılında KOSGEB tarafından ilgili kuruluşların da katkılarıyla bir elektronik eğitim tasarlanacak ve KOBİ'lerin erişimine sunulacaktır.	Finansal okuryazarlık konulu elektronik eğitimlerden yararlanan KOBİ sayısı Elektronik eğitim katılımcı sayısı

E/P No	Eylem/Proje	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Başlangıç-Bitiş Tarihi	Açıklama	Performans Göstergeleri
5.2.9.	BİST GİP'te bireysel katılım yatırımcısı lisansına sahip yatırımcıların, girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının, girişim sermayesi yatırım fonlarının ve hakim ortakların pay satışı yapabilmelerine yönelik düzenleme yapılacaktır.	BİST A.Ş. (S), SPK, KOSGEB	2015-2016	BİST A.Ş. GİP Listesi'nde bulunmayan ortaklar tarafından ilave pay satışı yapılabilmesini teminen mevzuat değişikliği yapılacaktır.	Mevzuat Düzenlemesi Yapılması
					GİP'te finansmana erişen yatırımcı/fon/ortak Sayısı
					GİP'te yatırımcı/fon/ortak tarafından erişilen finansman tutarı
5.2.10.	KOBİ'lere yönelik finansal kiralama, faktöring ve finansman şirketlerinin sundukları hizmetlerin yaygınlaştırılması ve tanıtılmasına yönelik etkinlikler düzenlenecektir.	Finansal Kurumlar Birliği (S), BDDK, KOSGEB, BTSE	2015-2018	KOBİ'lere yönelik Finansal kiralama, faktöring ve finansman şirketlerinin sundukları hizmetlerin tanıtılması için eğitimler düzenlenecektir. KOBİ'lere faktöring ihracat hizmetinin yaygınlaşması için toplantı ve tanıtım faaliyetleri düzenlenecektir.	Eğitim ve toplantılara katılan KOBİ sayısı
5.2.11.	KOBİ'lerin finansman sorunlarının tespitine yönelik saha araştırması yürütülecektir.	KOSGEB (S), BDDK, TBB, TKBB, Merkez Bankası, Finansal Kurumlar Birliği	2015-2016	KOBİ'lerin uygulamada karşılaştıkları finansman sorunlarının tespitine yönelik bir anket düzenlenerek, ulaşılan sonuçlar çerçevesinde yeni politika önerileri geliştirilecek ve elde edilen bulgular ilgili tüm paydaşlar ile paylaşılacaktır.	Araştırma ile üretilcek tedbirler kapsamında yapılacak düzenlemeler

EKLER

İhtiyaç halinde, bu alan daha sonra eklenecektir.

TASLAK